

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΩΣ
ΑΙΤΙΑ ΑΜΒΛΥΝΣΗΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ :

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΚΩΣΤΑΚΗ ΣΟΦΙΑ

ΚΟΥΣΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΠΑΤΡΑ 2016-2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	7
ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΥ – ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ	7
1.1 Ορισμός του φόρου	7
1.2 Σκοποί φορολόγησης	8
1.3 Ιστορική ανάδρομη για την φορολογία.....	8
1.4 Χαρακτηριστικά των φόρων	12
1.5 Φορολογική βάση.....	12
1.6 Διάκριση των φόρων	12
1.7 Άμεσοι και έμμεσοι φόροι	12
1.8 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα φορών	13
1.9 Επιδράσεις φόρων	14
1.10 Φορολογικά συστήματα	14
1.11 Βασικά χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος.....	15
1.12 Τρόποι φορολογίας.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	18
ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ	18
2.1 Φοροδιαφυγή.....	18
2.2 Αίτια της φοροδιαφυγής.....	19
2.3 Φοροδιαφυγή – Παραοικονομία	20
2.4 Ορισμός της φοροαπαλλαγής.....	21
2.5 Ποιο υπόκεινται σε φοροαπαλλαγές, Νόμος 2238/1994 Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.	21
2.6 Ορισμός φοροαποφυγής.....	23
2.7 Κριτήρια αξιολόγησης ενεργειών ως ενέργειες φοροαποφυγής.....	24
2.8 Συνέπειες φαινόμενου φοροαποφυγής.....	24
2.9 Ποιοι υπόκεινται σε φοροαποφυγή	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	27
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	27
3.1 Τι περιλαμβάνεται στο ακαθάριστο εισόδημα	27
3.2 Υπόχρεοι φορολογικής δήλωσης	28

3.3	Εξαρτώμενα μέλη.....	30
3.4	Υπολογισμός & καταβολή φόρου.....	30
3.5	Συλλογή αποδείξεων.....	32
3.6	Παρακράτηση φόρου.....	35
3.7	Ειδική εισφορά αλληλεγγύης (Αρ.29 Ν 3986/2011).....	37
3.8	Αυτοτελής φορολόγηση.....	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....		40
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (ΤΕΚΜΗΡΙΑ)		40
4.1	Αντικειμενικές δαπάνες (Τεκμήρια).....	40
4.2	Ειδή αντικειμενικών δαπανών (τεκμηρίων).....	40
4.3	Υπολογισμός ετησίων αντικειμενικών δαπανών.....	41
4.3.1	Άρθρο 31 Τεκμήρια δαπανών διαβίωσης.....	41
4.3.2	Άρθρο 32 Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.....	59
4.3.3	Άρθρο 33 Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών.....	63
4.3.4	Άρθρο 34 Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής..	65
4.3.5	Μείωση της διαφοράς.....	66
4.3.6	Μείωση των ποσών κεφαλαίου με δαπάνες απόκτησής τους.....	70
4.3.7	Προσδιορισμός του εισοδήματος συζύγων με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 34.....	72
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....		74
ΑΝΑΛΩΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΑΝ ΜΕΣΟ ΑΜΒΛΥΝΣΗΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ.....		74
5.1	Υπολογισμός της ανάλωσης κεφαλαίου.....	74
5.2	Σκοπός ανάλωσης κεφαλαίου.....	76
5.3	Βασικές Επισημάνσεις για την "Ανάλωση κεφαλαίου". Σχετ. Εγκ. ΠΟΛ. 1076/26-3-2015.....	77
5.4	Πώς επικαλούμαι "Ανάλωση κεφαλαίου".....	78
5.5	Πως υπολογίζει την αποταμίευση η εφορία.....	80
5.6	Πως πρέπει να υπολογίζεται το ποσό που θα χρησιμοποιήσουμε για την άμβλυνση της φορολογίας.....	82
5.7	Μείωση των ποσών κεφαλαίου με δαπάνες απόκτησής τους.....	83
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.....		85
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ & ΦΟΡΟΥ ΜΕ ΑΝΑΛΩΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.....		85

6.1	Παραδείγματα υπολογισμού φορολογητέου εισοδήματος και φόρου	85
6.1.1	Παράδειγμα με υπολογισμό ανάλωσης κεφαλαίου	85
6.1.2	Παράδειγμα με χρήση ανάλωσης κεφαλαίου	91
6.1.3	Παράδειγμα χωρίς χρήση ανάλωσης κεφαλαίου	93
6.1.4	Υπολογισμός ανάλωσης κεφαλαίου για τα έτη 2010 – 2013	96
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	116
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	117

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία χρόνια, που η οικονομική κρίση αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνίας και του κράτους, όλο και περισσότερο ακούγονται λέξεις όπως φόρος, φορολογία, φορολογικό νομοσχέδιο, λέξεις συνδεδεμένες με τις θυσίες του απλού πολίτη στο δρόμο προς την οικονομική εξυγίανση. Τι σημαίνουν όμως αυτές οι λέξεις και, κυρίως, πως επηρεάζουν τις ζωές των ανθρώπων;

Φορολογία είναι η επιβολή υποχρεωτικών εισφορών υπέρ του κράτους. Οι υποχρεωτικές αυτές εισφορές (που ονομάζονται φόροι) και προέρχονται τόσο από τα νομικά όσο και τα φυσικά πρόσωπα αποτελούν την κυριότερη πηγή εσόδων για το κράτος. Ο σκοπός της επιβολής των φόρων είναι η χρηματοδότηση των δημοσίων δαπανών και η στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης και του κράτους πρόνοιας. Μιας και οι φόροι αποτελούν το κυριότερο έσοδο του κράτους, ανάλογα με το ύψος αυτών καθορίζεται και η εισοδηματική πολιτική (το κόστος, δηλαδή, εκτέλεσης του κυβερνητικού έργου) ενός κράτους. Οι φόροι διακρίνονται σε δύο κατηγορίες με βάση την αμεσότητά τους, στους άμεσους και στους έμμεσους.

Φορολογικό νομοσχέδιο είναι ο νόμος (ή για την ακρίβεια οι νόμοι) που ρυθμίζει την φορολογική πολιτική που εφαρμόζει ένα κράτος στην προσπάθειά του να έχει έσοδα από την περιουσία των πολιτών του. Το φορολογικό νομοσχέδιο καθορίζει το ποσό χρημάτων που θα πρέπει να καταβάλει ως φόρο στο κράτος κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο με βάση τα εισοδήματά του κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος (έτσι το 2013 γίνεται η φορολόγηση των εισοδημάτων του 2012 κ.ο.κ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΥ – ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

1.1 Ορισμός του φόρου

Κατά την επιστήμη της Δημοσίας Οικονομίας, φόρος είναι η αναγκαστική εισφορά που καταβάλλεται από το φορολογούμενο, χωρίς ειδική αντιπαροχή και την εισπράττει το Κράτος για να αντιμετωπίσει τις δημόσιες ανάγκες του. Με άλλα λόγια φόρος είναι το ποσοστό που παίρνει το Κράτος από την ιδιωτική περιουσία.

Με βάση τον ως άνω ορισμό (έννοια) φαίνεται ότι οι φόροι έχουν δύο βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα: α) αποτελούν αναγκαστικό μέσο μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό τομέα στο δημόσιο και β) αποτελούν μονομερές μέσο, δηλαδή μέσο που συνεπάγεται μόνο παροχή από τους ιδιωτικούς φορείς προς τους δημόσιους (φορείς) χωρίς αντίστοιχη ειδική αντιπαροχή των τελευταίων προς τους πρώτους.

Οι διάφοροι φόροι που υπάρχουν σε κάθε χώρα σε δεδομένη στιγμή (φορολογικό σύστημα), αποτελούν ένα αναγκαστικό μέσο μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στο δημόσιο φορέα, ώστε να μπορούν οι δημόσιοι φορείς να χρηματοδοτούν τις δαπάνες τους και να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο κοινωνικό σύνολο δωρεάν. Η λειτουργία αυτή των φόρων είναι γνωστή ως ταμειυτική λειτουργία. Είναι ίσως η σπουδαιότερη λειτουργία των φόρων, αλλά όχι και η μοναδική. Εκτός από αυτήν, οι φόροι επιτελούν και άλλες λειτουργίες, δεδομένου ότι χρησιμοποιούνται από τους δημόσιους φορείς ως μέσα για την άσκηση οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

Ο **φόρος εισοδήματος** είναι ο φόρος που επιβάλλεται στο ετήσιο σύνολο των αποδοχών των φυσικών και νομικών προσώπων και οι οποίες προέρχονται από διάφορες πηγές, εργασία, εταιρεία, ακίνητα, μετοχές, τόκους κ.λ.π. Ο φόρος αυτός, αναλόγως της νομικής φύσης της φορολογούμενης μονάδας, επί του εισοδήματος της οποίας επιβάλλεται ο φόρος, διακρίνεται σε δυο κατηγορίες :

- Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΦΕΦΠ)

- Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων (ΦΕΝΠ) ή φόρος επί των κερδών των Ανώνυμων εταιρειών.

Ο φόρος εισοδήματος με τον οποίο θα ασχοληθούμε εκτενώς στη συνέχεια είναι αυτός ο οποίος μειώνει το εισόδημα κάθε νοικοκυριού. Αυτό συνεπάγεται και τη μείωση της ευημερίας του νοικοκυριού. Οι φόροι διακρίνονται στις παρακάτω κατηγορίες: α)προοδευτικοί, β)αναλογικοί, γ)αντίστροφα προοδευτικοί, δ)προσωπικοί, ε)αντικειμενικοί, στ)άμεσοι και ζ)έμμεσοι. (Φλώρος, Α., 2010)

1.2 Σκοποί φορολόγησης

Η φορολογία είναι η επιβολή υποχρεωτικών φόρων υπέρ του κράτους. Τα κρατικά έσοδα μέσω των υποχρεωτικών φόρων των φυσικών προσώπων (πολιτών) και νομικών προσώπων αποτελούν στη σύγχρονη οικονομία την σημαντικότερη πηγή των δημοσίων εσόδων. Ο αντικειμενικός σκοπός της φορολογίας είναι τριπλός: αφενός μεν η χρηματοδότηση των κρατικών δαπανών, κατά την δημοσιονομική πολιτική, αφετέρου η ενίσχυση ή σταθεροποίηση της οικονομικής ανάπτυξης, που αφορά την οικονομία γενικότερα, και τέλος η ανακατανομή του πλούτου που αφορά την κοινωνική οικονομία για άμβλυνση των ανισοτήτων.

Η εισοδηματική πολιτική (το κόστος εκτέλεσης του κυβερνητικού έργου) στηρίζεται ακριβώς στους πόρους που αποκομίζει το κράτος με τη φορολογική πολιτική που αποφασίζει να εφαρμόσει. Η φορολογία αποτελεί μια σημαντική δραστηριότητα των δημόσιων φορέων σε όλες τις χώρες του κόσμου, και ιδιαίτερα στις περισσότερο ανεπτυγμένες, αφού εξασφαλίζει συνήθως περισσότερο από το 90% των εσόδων τους. (Φλώρος, Α., 2010)

1.3 Ιστορική ανάδρομη για την φορολογία

Η φορολογία ξεκίνησε από την **αρχαιότητα** ως υποχρέωση ανθρώπων να καταβάλλουν αντικείμενα ή προϊόντα αξίας σε άρχοντες ή κράτη. Αξιοσημείωτο φαινόμενο της αρχαιότητας και του Μεσαίωνα είναι η παροχή υπηρεσιών από τους άρχοντες με αντάλλαγμα το δικαίωμα της είσπραξης των φόρων μιας επαρχίας για δικό τους όφελος. Ιστορικά υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο φορολογούμενος δεν είναι ένας πολίτης αλλά ένα ολόκληρο κράτος. Σε αυτές τις περιπτώσεις ένα

αναγνωρισμένο κράτος καταβάλλει υποχρεωτική εισφορά σε ένα άλλο μετά από σχετική συνθήκη που έχει υπογραφεί. Αυτό συνέβη στο **Μεσαίωνα**, όπου σλαβικά κράτη πλήρωναν στο Βυζάντιο φόρο, ενώ το ίδιο σε άλλες ιστορικές περιόδους πλήρωνε φόρο στην Περσία και την Οθωμανική Αυτοκρατορία. (www.wikipedia.gr)

Η φορολογία στην αρχαιότητα και το Μεσαίωνα ίσως συνδέθηκε με τη στρατιωτική κατάκτηση ή πολιτική κτήση όπως υποδηλώνει η χαρακτηριστική φράση **φόρος υποτέλειας**. Σχεδόν ταυτόχρονα με τη φορολογία αναπτύχθηκε και το φαινόμενο της **φοροδιαφυγής**, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν ειδικές οργανώσεις συλλογής φόρων για την εξασφάλιση της εισπραξής των φόρων και τον ακριβή υπολογισμό του κάθε φόρου. Αυτές οι οργανώσεις ταυτόχρονα μπορούσαν να επιδικάσουν ποινές σε φοροφυγάδες. Οι υποχρεωτικές εισφορές αρχικά ήταν ένα μέρος της **σοδειάς**, όπως συνέβαινε στην **αρχαία Αίγυπτο** και αργότερα αντικαταστάθηκαν με χρήματα μετά την εφεύρεσή του.

Ωστόσο, ο υπολογισμός της υποχρεωτικής καταβολής εξακολουθούσε να γίνεται με βάση την έκταση των κτημάτων του φορολογούμενου μέχρι και μετά τη **Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία** σε πολλά κράτη. Η φορολογία δεν είναι πάντα η μοναδική πηγή εσόδων ενός κράτους, υπάρχουν και περιπτώσεις όπου το κράτος ελέγχει μερικά **μονοπώλια**, όπως συνέβη επί Όθωνα στην Ελλάδα όπου το κράτος είχε τον έλεγχο ορυχείων της Χαλκιδικής. Μέχρι το 1919 το ελληνικό φορολογικό σύστημα λειτουργούσε με απαρχαιωμένους θεσμούς. Τη δεκαετία του 1870 ακόμη ίσχυε η «**δεκάτη**». Οι ρίζες αυτής της φορολογίας σε είδος βρίσκονται στην περίοδο της τουρκοκρατίας. Στους προσωπικούς και «κεφαλικούς» φόρους (**χαράτσια**). (www.wikipedia.gr)

Στα χρόνια του **Καποδίστρια** και του **Όθωνα** το χαράτσι αντικαταστάθηκε από τη φορολόγηση σε είδος του 10% στην ακαθάριστη πρόσοδο της αγροτικής παραγωγής. Ο διαβόητος φόρος μαζί με το ενοίκιο που πλήρωναν οι καλλιεργητές των εθνικών κτημάτων, αποτελούσαν τη βασικότερη πηγή των φορολογικών εσόδων του νεοσύστατου ελληνικού κράτους. Έχει υπολογιστεί ότι συνολικά οι δύο φόροι έφθαναν στο 25% της παραγωγής. Τις δύο πρώτες δεκαετίες του νεοελληνικού κράτους η δεκάτη και το ενοίκιο κάλυπταν περίπου το 40% των κρατικών εσόδων. Το υπόλοιπο προερχόταν από τους φόρους στις εισαγωγές-εξαγωγές, τα καταναλωτικά

αγαθά, τις πρώτες ύλες και, γενικώς, ότι μπορούσε να φορολογηθεί. **Οι ενοικιαστές των φόρων**, που μεσολαβούσαν μεταξύ φορολογουμένων και κράτους, ήταν μια από τις πρώτες μεγάλες μαστιγες της νεοελληνικής κοινωνίας. Νομίμως, μόνο, καρπώνονταν **το 1/4 της δεκάτης**. Οι ενοικιαστές (κυρίως προεστοί και στρατιωτικοί) οργανικό μέλος της άρχουσας τάξης της εποχής αντιστέκονταν σθεναρά σε κάθε αλλαγή του φορολογικού συστήματος, που απαιτούσε το δημόσιο συμφέρον. Έτσι, οι απόπειρες για μεταρρύθμιση τα χρόνια 1850-1880 έπεφταν στο κενό. (www.wikipedia.gr)

Πέραν της δεκάτης οι φορολογικές επιβαρύνσεις που επιβλήθηκαν από καταβολής νεοελληνικού κράτους ήταν **ο φόρος οικοδομών, επιτηδεύματος και χαρτοσήμου**. Τα ποσά που απέδιδαν ήταν από ελάχιστα έως πολύ μικρά. Μ' αυτά επιβαρύνονταν κυρίως τα ανώτερα εισοδηματικά στρώματα. Αργότερα θα υπάρξει **φόρος επί των κερδών** των ανωνύμων εταιρειών και στο τέλος του 19ου αιώνα **φόρος κληρονομιών**. Οι ενοικιάσεις των φόρων, πριν από το 1880, είναι το πρώτο μεγάλο θερμοκήπιο της διαφθοράς στο νεοελληνικό δημόσιο και την πολιτική. Η κατάργηση της δεκάτης από τον Χ. Τρικούπη έγινε με τρόπο συμβιβαστικό. Τη θέση της πήρε **ο «φόρος αροτριώντων ζώων»** (φορολόγηση σε χρήμα με βάση των αριθμό των γεωργικών κτηνών). Ενώ η φορολόγηση των πολιτών ξεκίνησε με αναλογία 2 προς 1 υπέρ των άμεσων φόρων, καθώς τερματιζόταν ο 19ος αιώνας, με πρωταγωνιστή τον Τρικούπη, αυτή η σχέση ανατράπηκε πλήρως. Οι περισσότεροι φόροι εισπράττονταν εμμέσως. Η ελάττωση των άμεσων και η ενίσχυση των έμμεσων φόρων, που βαραίνουν κυρίως τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα, θα συνεχιστεί από τις αρχές του 20ού αιώνα.

Το **1876** η κυβέρνηση Κουμουνδούρου προτείνει νομοσχέδιο για τη **«σύσταση στρατιωτικού ταμείου»**. Μεταξύ των πόρων του είναι και ο **«φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων»**. Θα φορολογούνταν τα ετήσια καθαρά εισοδήματα από μισθούς, συντάξεις, τόκους κεφαλαίου, εμπορικές - ναυτιλιακές και βιομηχανικές δραστηριότητες. Μάλιστα, όχι αναλογικά, αλλά με προοδευτική κλίμακα. Η προοδευτική φορολογία βρίσκεται, πάλι, στην ημερήσια διάταξη με τους προϋπολογισμούς του 1885 και 1886. Όχι για τα εισοδήματα, όμως, αλλά επί των κληρονομιών, των δωρεών και των ενοικίων. Η πρώτη κυβέρνηση Δεληγιάννη ήταν αυτή που θα εφαρμόσει στη χώρα σύστημα φορολογίας με κλιμάκια. Η Τρικούπική,

που τη διαδέχτηκε, έσπευσε αμέσως να το καταργήσει. Τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα στενάζουν κάτω από το βάρος, κυρίως, των έμμεσων φόρων. (www.wikipedia.gr)

Το Κίνημα στο Γουδί το **1909** και η κυβέρνηση Μαυρομιχάλη, που στηριζόταν από τους στρατιωτικούς, θα επιχειρήσει το «ανέφικτο να το κάνει εφικτό». Ο υπουργός Οικονομικών Α.θ. Ευταξίας θα καταρτίσει νόμο **«περί φορολογίας του εισοδήματος και κινητών αξιών»**. Το **1917** έχουμε το **φόρο έκτακτων κερδών** χωρίς την ύπαρξη σχετικής νομοθεσίας για την φορολογία εισοδήματος. (www.wikipedia.gr)

Το **1919** έχουμε την θέσπιση του **N.1640 «Περί φορολογίας καθαρών προσόδων»** που στηριζόταν στην αναλυτική φορολόγηση. ,δηλαδή κάθε «καθαρή πρόσοδος» από οικοδομές, αγροτική γη, κινητές αξίες, κέρδη από επιχειρήσεις, αμοιβές μισθωτών και ελεύθερων επαγγελματιών φορολογούνταν χωριστά και διαφορετικά. Η μεταρρύθμιση της άμεσης φορολογίας που πραγματοποιήθηκε το 1919 θεωρείται σταθμός στην Ελληνική δημοσιονομική ιστορία γιατί απέβλεπε στην άρση των αδικιών που υπήρχαν στο φορολογικό σύστημα προηγουμένως.

Ο φορολογικός εκσυγχρονισμός δεν ολοκληρώθηκε και παρέμενε μετέωρος εξαιτίας των γεγονότων που ακολούθησαν (Μικρασιατική Καταστροφή και αργότερα η οικονομική κρίση, που οδήγησε στην πτώχευση του 1932). Η επόμενη μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος θα καθυστερήσει και θα επιβληθεί το 1955 από την πρώτη κυβέρνηση του Κ. Καραμανλή. Με το **νομοθετικό διάταγμα του 3323 του 1955** θα θεσπιστεί ο γνωστός έως σήμερα **προσωπικός και προοδευτικός ενιαίος φόρος εισοδήματος**. Κατόπιν με το **N._3843/58 «Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων»** συμπληρώνεται η νομοθεσία.

Στον μισό αιώνα που μεσολάβησε θα αλλάξει πολλές φορές και από πολλές κυβερνήσεις το σύστημα για να είναι πιο σωστή η φορολόγηση των πολιτών της χώρας μας. Σε σχέση πάντοτε με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ), όπως η αλλαγή της φορολογικής κλίμακας, οι αλλαγές στις εκπτώσεις δαπανών, η διαφοροποίηση στον τρόπο έκπτωσης αυτών των δαπανών και αλλαγές που αναφέρονται στα τεκμήρια διαβίωσης. (www.wikipedia.gr)

1.4 Χαρακτηριστικά των φόρων

Οι φόροι έχουν δύο βασικά γνωρίσματα:

1. Αποτελούν **αναγκαστικό μέσο** μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στο δημόσιο τομέα.
2. Αποτελούν **μονομερές μέσο**, δηλαδή συνεπάγονται μόνο παροχή από τους ιδιωτικούς φορείς προς τους δημόσιους φορείς χωρίς αντίστοιχα ειδική αντιπαροχή των τελευταίων προς τους πρώτους. (www.wikipedia.gr)

1.5 Φορολογική βάση

Φορολογική βάση καλείται το μέγεθος με βάση το οποίο υπολογίζεται η φορολογική υποχρέωση, δηλαδή το ποσό φόρου που πρέπει να καταβάλλει ο φορολογούμενος.

Σήμερα ως φορολογική βάση χρησιμοποιούνται συνήθως διάφορα οικονομικά χαρακτηριστικά του φορολογούμενου και ιδιαίτερα το εισόδημα, η περιουσία και η δαπάνη, ειδικότερα μάλιστα η καταναλωτική δαπάνη. (www.wikipedia.gr)

1.6 Διάκριση των φόρων

Οι φόροι διακρίνονται σε τρεις κυρίως κατηγορίες.

Φόροι εισοδήματος: Διαχωρίζονται σε φόρους νομικών και φυσικών προσώπων.

Φόροι δαπάνης: Είναι οι φόροι που ενσωματώνονται πάνω στα προϊόντα που αποτελούν την δαπάνη απόκτησης τους από το φορολογούμενο.

Φόροι περιουσίας: Ο φόρος περιουσίας εξαρτάται από το ύψος της αξίας που έχει στην κατοχή του ο φορολογούμενος.

Οι φόροι εισοδήματος και οι φόροι περιουσίας αποτελούν τους άμεσους φόρους, ενώ οι φόροι δαπάνης αποτελούν τους έμμεσους φόρους. (www.wikipedia.gr)

1.7 Άμεσοι και έμμεσοι φόροι

Οι φόροι διακρίνονται αρχικά σε δύο είδη, ανάλογα με το συσχετισμό τους με το εισόδημα του φορολογουμένου.

Συγκεκριμένα, αναφερόμαστε σε άμεση φορολόγηση-άμεσους φόρους, όταν τα έσοδα του κράτους λαμβάνονται βάσει κλίμακας εισοδήματος, φορολογώντας συνήθως πιο επιθετικά όσους λαμβάνουν μεγάλα εισοδήματα και πιο συντηρητικά όσους λαμβάνουν μικρά.

Αναφερόμαστε σε έμμεση φορολόγηση-έμμεσους φόρους, όταν τα έσοδα λαμβάνονται από όλες τις κοινωνικές ομάδες ανεξαρτήτως εισοδήματος, εφόσον δεν είναι εύκολη η διάκριση στο εισόδημα ή για ποικίλους άλλους λόγους.

Η άμεση φορολόγηση είναι η καταβολή των εισφορών άμεσα από τους πολίτες προς το κράτος. Είναι ο πιο καθιερωμένος τρόπος φορολόγησης των φυσικών προσώπων και νομικών προσώπων. Η άμεση φορολόγηση είναι "αξιοκρατική", γιατί μπορεί να γίνει διάκριση των προσώπων σε *εισοδηματικές τάξεις* και να καθοριστεί ανάλογα το ύψος του φορολογικού βάρους.

Η έμμεση φορολόγηση είναι η καταβολή των εισφορών γίνεται με μη άμεσο τρόπο. Στηρίζεται στο σκεπτικό άντλησης εσόδων σε περιπτώσεις που δεν είναι αυτό εφικτό ή εύκολο μέσω των κλιμάκων της άμεσης. Παραδείγματα έμμεσης φορολόγησης αποτελούν ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), ο φόρος κύκλου εργασιών (πλην ΦΠΑ), τέλη χαρτοσήμου, φόρος μεταβίβασης ακινήτων.

Άμεσος φόρος, είναι εκείνος που υπολογίζεται με βάση ένα κριτήριο, ατομικό, όπως ο φόρος εισοδήματος, φόρος ακίνητης περιουσίας, κτλ.

Ο έμμεσος φόρος, δεν είναι ονομαστικός, πληρώνεται από τον αγοραστή, και καταβάλλεται από την πωλητή, στο κράτος. Τέτοιοι φόροι είναι ο ΦΠΑ, φόρος καυσίμων, τσιγάρων, ποτών. (*Φλώρος, Α., 2010*)

1.8 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα φορών

Κάθε φόρος έχει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, ανάλογα με την οπτική γωνία που εξετάζεται. Ο κυριότερος άμεσος φόρος είναι ο φόρος εισοδήματος, φόρος κλιμακωτός. Έτσι διαφορετικά εισοδήματα πληρώνουν διαφορετικά ποσοστά φόρου. Συνήθως, (όπως και στη χώρα μας) υπάρχει ένα αφορολόγητο όριο μέχρι το οποίο δεν πληρώνεται κανείς φόρος. Πέρα από το αφορολόγητο όριο, επικρατεί μια κλίμακα που καθορίζει το ποσοστό φόρου. Ο άμεσος φόρος θεωρείται δικαιότερος

από την άποψη ότι μικρά εισοδήματα δεν πληρώνουν, ή πληρώνουν λίγα, ενώ μεγάλα εισοδήματα πληρώνουν μεγαλύτερα ποσά.

Ο έμμεσος φόρος από την άλλη, θεωρείτε άδικος, διότι πληρώνεται και από άτομα που δεν έχουν μεγάλα εισοδήματα. Συγκεκριμένα πληρώνεται από όλους, (ΦΠΑ), πολίτες ή μη (πχ τουρίστες). (Φλώρος, Α., 2010)

1.9 Επιδράσεις φόρων

Με βάση τις προηγούμενες ενότητες, μπορούμε να εξάγουμε κάποια σημαντικά θεωρητικά συμπεράσματα από την επίπτωση της φορολογίας.

Η αύξηση των άμεσων φόρων, μια από τις επιπτώσεις που έχει είναι η μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος μιας οικογένειας. Μείωση του εισοδήματος μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλότερη κατανάλωση(νόμος προσφοράς ζήτησης), μείωση τιμών(νόμος προσφοράς ζήτησης), αύξηση ανεργίας(καμπύλη Philips). Αντίθετα μια μείωση άμεσων φόρων, μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση κατανάλωσης (ή αποταμίευση), αύξηση ζήτησης, αύξηση τιμών, δημιουργία νέων επιχειρήσεων, μείωση ανεργίας. Αν αντί της κατανάλωσης, αυξηθεί η αποταμίευση, τότε οι τράπεζες θα έχουν περισσότερα χρήματα να διαθέσουν για δάνεια, που οδηγεί στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, συνεπώς στη μείωση ανεργίας και πάλι.

Μια αύξηση έμμεσων φόρων, όπως ο ΦΠΑ, προκαλεί ένα ντόμινο ανατιμήσεων στα προϊόντα με αποτέλεσμα την αύξηση της τιμής τους. Ταυτόχρονα μειώνεται η ζήτηση για τα προϊόντα, με κίνδυνο τα τελικά φορολογικά έσοδα να είναι μικρότερα από πριν.

Μια μείωση έμμεσων φόρων, υποτίθεται μειώνει την τιμή των προϊόντων, αυξάνει τη ζήτηση και την κατανάλωση. (Φλώρος, Α., 2010)

1.10 Φορολογικά συστήματα

Τα φορολογικά συστήματα διακρίνονται με βάση τον τρόπο υπολογισμού του φόρου:

Α) Στο αναλογικό σύστημα στο οποίο ο φορολογικός συντελεστής παραμένει σταθερός ανεξάρτητα με το ύψος της φορολογητέας ύλης.

B) Στο προοδευτικό σύστημα στο οποίο οι ισχυρότερες οικονομικές τάξεις εισφέρουν στο κράτος πολύ περισσότερα από τις ασθενέστερες. (www.wikipedia.gr)

1.11 Βασικά χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να διέπεται από τα εξής χαρακτηριστικά:

A) Αποτελεσματικό

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να προωθεί την αποτελεσματική αναδιανομή των οικονομικών πόρων της οικονομίας , να ελαχιστοποιεί τις στρεβλώσεις και να μεγιστοποιεί την αύξηση του εθνικού προϊόντος και της κοινωνικής ευημερίας.

B) Απλό

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να διακρίνεται για την διοικητική του απλότητα έτσι ώστε να είναι εύκολα κατανοητό , να έχει σαφήνεια και να περιορίζει στο ελάχιστο το γραφειοκρατικό κόστος εξυπηρέτησής του , ώστε η διαχείρισή του να κοστίζει λιγότερο τόσο στο κράτος όσο και στις οικονομικές μονάδες στους φορολογούμενους πολίτες.

Γ) Σταθερό

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να είναι σταθερό και να σταματήσει αυτή η αλλαγή που γίνεται 2-3 φορές το χρόνο και να προσαρμόζεται με βάση τις ανάγκες του προϋπολογισμού.

Δ) Κοινωνικά δίκαιο

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να διακρίνεται για το δίκαιο χαρακτήρα του στην κατανομή των φορολογικών βαρών έτσι ώστε άτομα με την ίδια φορολογική ικανότητα να έχουν την ίδια φορολογική επιβάρυνση. (www.wikipedia.gr)

1.12 Τρόποι φορολογίας

Με βάση τη συμπεριφορά του μέσου φορολογικού συντελεστή , οι φόροι διακρίνονται σε αναλογικούς , προοδευτικούς και αντιστρόφως προοδευτικούς.

Αναλογικοί φόροι

Είναι οι φόροι που επιβαρύνουν τη φορολογική μονάδα με το ίδιο μέσο φορολογικό συντελεστή, ανεξάρτητα του μεγέθους της φορολογικής βάσης.

Όταν είναι αναλογική η φορολογία, ο μέσος φορολογικός συντελεστής παραμένει σταθερός καθώς μεταβάλλεται η φορολογική βάση. Έτσι η φορολογούσα αρχή αφαιρεί το ίδιο ποσοστό του εισοδήματος, της περιουσίας της καταναλωτικής δαπάνης από όλους φορολογούμενους ανεξάρτητα από το μέγεθος της φορολογικής βάσης. Αυτό βεβαίως σημαίνει ότι και ο φορολογικός συντελεστής είναι σταθερός και ίσος με τον μέσο.

Προοδευτικοί φόροι

Προοδευτικός είναι ο φόρος του οποίου ο μέσος φορολογικός συντελεστής αυξάνει καθώς αυξάνεται η φορολογική βάση. Έτσι η φορολογούσα αρχή αφαιρεί με το φόρο το μεγαλύτερο ποσοστό της φορολογικής βάσης από τα άτομα που κατέχουν μεγαλύτερη βάση και μικρότερο ποσοστό από άτομα με μικρότερη βάση. Καθώς αυξάνεται η φορολογική βάση, ο μέσος φορολογικός συντελεστής αυξάνει με σταθερό ρυθμό, η προοδευτικότητα του φόρου καλείται σταθερή εάν αυξάνει με αύξοντα ρυθμό, η προοδευτικότητα του φόρου καλείται αύξουσα και τέλος, εάν αυξάνει με φθίνοντα ρυθμό, η προοδευτικότητα του φόρου καλείται φθίνουσα.

Ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζεται η προοδευτική φορολογία είναι ο εξής: Η φορολογική βάση (εισόδημα – περιουσία) διαιρείται σε κλιμάκια. Κάθε κλιμάκιο φορολογείται με υψηλότερο συντελεστή από ότι το αμέσως προηγούμενο. Αυτοί οι συντελεστές είναι οι οριακοί που μας λένε με ποιο ποσοστό του επί πλέον εισοδήματος (κλιμάκιο) φορολογείται. Η νομοθεσία συνήθως ορίζει τους οριακούς συντελεστές και οι μέσοι προκύπτουν από το λόγο του αθροίσματος των ποσών του φόρου στα επί μέρους κλιμάκια δια το άθροισμα των κλιμακίων. Εννοείται ότι ο φόρος για κάθε κλιμάκιο είναι αναλογικός αφού για όλο το φάσμα των εισοδημάτων που εμπίπτουν στο κλιμάκιο, υπάρχει ενιαίο ποσοστό φορολογίας (ο οριακός συντελεστής).

Το προοδευτικό φορολογικό σύστημα μίας χώρας , δηλαδή οι πλούσιοι να πληρώνουν αναλογικά μεγαλύτερους φόρους , συνθέτει μία κοινωνία με ευτυχισμένους πολίτες. Αντίθετα όσο πιο επίπεδο γίνεται το φορολογικό σύστημα , δηλαδή όλοι ανεξαρτήτως εισοδήματος , να πληρώνουν φόρους με τον ίδιο ή παρόμοιο συντελεστή , τόσο μεγαλύτερη δυσφορία επικρατεί στους πολίτες , σύμφωνα με μια έρευνα Αμερικανών ψυχολόγων.

Αμερικανική έρευνα του πανεπιστημίου της Βιρτζίνια , με επικεφαλής τον Σιγκεχίρο Οίσι , που μελέτησε 54 χώρες και τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό ψυχολογικής επιστήμης <<Psychological Science >> , μαρτυρά ότι η ψυχική ευημερία του μέσου πολίτη εξαρτάται από τον βαθμό προοδευτικότητας του φορολογικού συστήματος. (Φλώρος, Α., 2010)

Οι ερευνητές αξιολόγησαν απαντήσεις σε ερωτηματολόγια που έλαβαν από δεκάδες χιλιάδες πολίτες , σχετικά με τον βαθμό προσωπικής ικανοποίησής τους στη ζωή , καθώς και την ικανοποίησή τους για το επίπεδο των δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών στη χώρα τους.

Έτσι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι , κατά μέσο όρο , οι κάτοικοι των χωρών με τα πιο προοδευτικά (αναλογικά) φορολογικά συστήματα αξιολογούν τις ζωές τους πιο κοντά στο να είναι οι καλύτερες δυνατές , αναφέρουν περισσότερες εμπειρίες χαράς και ικανοποίησης και λιγότερα αρνητικά συναισθήματα , είτε για την προσωπική ζωή τους είτε για την κατάσταση των δημοσίων υπηρεσιών.

Αντίστροφα προοδευτικοί φόροι

Χαρακτηρίζονται οι φόροι που έχουν την ιδιότητα να μειώνεται ο μέσος φορολογικός συντελεστής (και επομένως και η φορολογική επιβάρυνση) καθώς αυξάνει η φορολογική βάση. Με άλλα λόγια , ο μέσος φορολογικός συντελεστής είναι μεγαλύτερος από τον οριακό φορολογικό συντελεστή. Τέτοιου είδους φόροι είναι σπάνιοι . Όμως μερικοί φόροι αν και αναλογικοί ως προς την φορολογική βάση που επιβάλλονται γίνονται στην πράξη αντιστρόφως προοδευτικοί εάν η φορολογική βάση εκφραστεί σαν ποσοστό μιας εναλλακτικής φορολογικής βάσης. (Φλώρος, Α., 2010)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

2.1 Φοροδιαφυγή

Φοροδιαφυγή είναι κάθε παράνομη πράξη ή παράλειψη του φορολογουμένου, με την οποία επιδιώκει τη μείωση της φορολογικής του επιβάρυνσης ή αποφυγή καταβολής του φόρου που του έχει βεβαιωθεί.

Η φοροδιαφυγή, που δεν θα πρέπει να συγχέεται με την φοροαποφυγή, ταυτίζεται με την καταστρατήγηση των διατάξεων των ισχυόντων φορολογικών νόμων, όπως πχ παράλειψη υποβολής φορολογικής δήλωσης ή υποβολή ανακριβών δηλώσεων ή εικονικών φορολογικών παραστατικών.

Η ύπαρξη της φοροδιαφυγής και της παραοικονομίας έχει τεράστιες αρνητικές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις. Δημιουργεί άνιση κατανομή των φορολογικών βαρών και στερεί το Δημόσιο από σημαντικούς πόρους, τους οποίους, προκειμένου να τους εξασφαλίσει, επιβάλλει νέες φορολογικές επιβαρύνσεις σ' εκείνους που δεν μπορούν να αποφύγουν τη φορολόγηση.

Έτσι, επιδεινώνονται οι πληθωριστικές διαδικασίες και οι μακροοικονομικές ανισοροπίες, ιδιαίτερα, σε περιόδους ύφεσης και εφαρμογής σταθεροποιητικών προγραμμάτων (συγκράτησης αύξησης των μισθών και εισοδημάτων). (*Μανεσιώτης, Β., 1990*)

Το μεγάλο μέγεθος της φοροδιαφυγής, σε συνδυασμό με την αυξανόμενη παραοικονομία, παίζει σημαντικό αρνητικό ρόλο στην αποτελεσματικότητα οποιωνδήποτε στόχων οικονομικής πολιτικής.

Είναι κοινή διαπίστωση ότι κάθε μορφής φορολογία προκαλεί αντιδράσεις των φορολογουμένων (ατόμων και επιχειρήσεων), με σκοπό τον περιορισμό της φορολογικής τους επιβάρυνσης.

Η αντίδραση των φορολογουμένων εκδηλώνεται σήμερα με τέσσερις τρόπους:

1. τη φοροδιαφυγή
2. τη φοροαποφυγή
3. τη μετακύλιση του φορολογικού βάρους και
4. το φορολογικό προγραμματισμό (*Μανεσιώτης, Β., 1990*)

2.2 Αίτια της φοροδιαφυγής

Έχει παρατηρηθεί ότι η φοροδιαφυγή ανθεί στις οικονομίες εκείνες που υπάρχει μεγάλη παραοικονομία, υψηλό ποσοστό αυτοαπασχολουμένων (μη μισθωτών), χαμηλό επίπεδο προσφερομένων δημοσίων αγαθών/υπηρεσιών και υψηλοί φορολογικοί συντελεστές.

Εντούτοις οι προσδιοριστικοί παράγοντες της ροπής προς φοροδιαφυγή έχουν διευρυνθεί και είναι πλέον φορολογικοί και μη. Ειδικότερα, έχουν επισημανθεί οι εξής παράγοντες:

- Το ύψος των φορολογικών συντελεστών.
- Η διάρθρωση της οικονομίας και της οικονομικής δραστηριότητας (π.χ. βαθμός παραοικονομίας, ποσοστό των μη μισθωτών στο σύνολο του εργατικού δυναμικού, ποσοστό του γεωργικού τομέα στο σύνολο του ΑΕΠ).
- Η ανεπάρκεια των δημοσίων υπηρεσιών να καταγράψουν επακριβώς το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων.
- Η ανεπάρκεια των φοροτεχνικών υπηρεσιών να βεβαιώσουν, να εισπράξουν τους φόρους και να διασταυρώσουν τα φορολογικά στοιχεία.
- Οι συστηματικές ρυθμίσεις φορολογικής αμνηστίας.
- Η έλλειψη δημοσιονομικού κτηματολογίου.
- Ο τρόπος διακυβέρνησης μιας χώρας και διαχείρισης του δημοσίου χρήματος και ιδιαίτερα του προϊόντος των φορολογιών.
- Η άδικη κι αυθαίρετη μεταχείριση των φορολογουμένων από το κράτος (π.χ. τα υψηλά επιτόκια επιβάρυνσης των φορολογουμένων στην περίπτωση που οφείλουν, αλλά όχι όταν τους οφείλει το κράτος).
- Το επίπεδο των προσφερομένων δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών.
- Το ύψος των ποινών για φορολογικές παραβάσεις.

- Το στάδιο του οικονομικού κύκλου που βρίσκεται η οικονομία (ύφεση-ανεργία-πληθωρισμός).
- Το μέγεθος του δημόσιου τομέα, σε συνδυασμό με το βαθμό του κρατικού παρεμβατισμού στην οικονομική δραστηριότητα. (Μανεσιώτης, Β., 1990)

2.3 Φοροδιαφυγή – Παραοικονομία

Σχετικά με τη σχέση φοροδιαφυγής-παραοικονομίας θα πρέπει να σημειωθεί ότι δεν υπάρχει ταύτιση αυτών των εννοιών γιατί η παραοικονομία συνήθως συνεπάγεται φοροδιαφυγή, ιδίως των αμέσων φόρων, αλλά η ύπαρξη φοροδιαφυγής δεν προϋποθέτει πάντοτε την ύπαρξη παραοικονομίας. Η φοροδιαφυγή, συνεπώς, είναι το σύνολο και η παραοικονομία υποσύνολο.

Η αναποτελεσματικότητα των οικονομικών μέτρων όταν υπάρχει φοροδιαφυγή-παραοικονομία οφείλεται στο γεγονός ότι η οικονομική πολιτική βασίζεται στα επίσημα στατιστικά στοιχεία κι έτσι δεν αγγίζει πολλές δραστηριότητες, οι οποίες δεν μπορούν να καταγραφούν.

Επομένως τα εισπραττόμενα έσοδα του ΦΠΑ θα έπρεπε να υπερβαίνουν κατά πολύ τα προϋπολογισθέντα, στην πραγματικότητα όμως συμβαίνει το αντίθετο.

Η διάρθρωση της απασχόλησης και των αμοιβών είναι πολύ πιθανό να οδηγήσει τα άτομα σε συμπληρωματικές μορφές μερικής απασχόλησης, π.χ. ιδιωτικά φροντιστήρια, όπου παραοικονομούν και φοροδιαφεύγουν.

Αυτό σημαίνει ότι πολλοί άνεργοι θα εισπράττουν επιδόματα ανεργίας και ταυτόχρονα θα έχουν κάποια μερική απασχόληση. Αυτού του είδους η απασχόληση είναι επιθυμητή και από τους εργοδότες, γιατί δεν καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές (**εισφοροδιαφυγή**).

Είναι φανερό, συνεπώς, ότι η υπάρχουσα κατάσταση προσφέρει όλες τις προϋποθέσεις για την ύπαρξη ισχυρών κινήτρων για φοροδιαφυγή, η οποία αυξάνεται διαχρονικά. (Μανεσιώτης, Β., 1990)

2.4 Ορισμός της φοροαπαλλαγής

Σύμφωνα με τον νόμο φοροαπαλλαγή είναι το ποσό που μπορεί ο φορολογούμενος να αφαιρέσει από το φορολογητέο εισόδημα του, εκπληρώνοντας πάντοτε ορισμένες προϋποθέσεις για να πραγματοποιηθεί η αφαίρεση αυτή. Άλλες συνώνυμες έννοιες της φοροαπαλλαγής είναι η έκπτωση φόρου, ή φορολογικές ελαφρύνσεις.

Οι απαλλαγές γενικά από την Φορολογία Εισοδήματος είναι περιορισμένης έκτασης και δεν εναντιώνονται σχετικά με την αρχή της καθολικότητας της φορολογίας.

Θεσπίζονται για λόγους κοινωνικού συμφέροντος και απαριθμούνται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην υπάρχει πληθώρα απαλλαγών πέρα μόνο αυτών που αναφέρονται και υπάγονται στον Νόμο. Παράλληλα διακρίνονται σε προσωπικές απαλλαγές που στοχεύουν σε κρατικά συμφέροντα και σε πραγματικές απαλλαγές, όπου επιδιώκουν κοινωνικούς και οικονομικούς σκοπούς. *(Μανεσιώτης, Β., 1990)*

2.5 Ποιο υπόκεινται σε φοροαπαλλαγές, Νόμος 2238/1994 Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Από την Φορολογία Εισοδήματος απαλλάσσονται γενικά:

1) Οι αλλοδαποί πρεσβευτές και οι διπλωματικοί αντιπρόσωποι και πράκτορες για το εισόδημα τους από μισθωτές υπηρεσίες, καθώς και για τα λοιπά εισοδήματα που αποκτούνται στην αλλοδαπή. Επιπλέον οι πρόξενοι και το κατώτερο προσωπικό των ξένων πρεσβειών, εφόσον έχουν την ιθαγένεια του αντιπροσωπευόμενου κράτους και αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα μόνο από μισθωτές υπηρεσίες. Απαραίτητη προϋπόθεση για να ισχύουν οι φοροαπαλλαγές στα ανωτέρω πρόσωπα είναι η κατοχή διπλωματικής ιδιότητας, ενώ η χορήγηση της φοροαπαλλαγής έχει απεριόριστη διάρκεια αφού τα πρόσωπα αυτά ασχολούνται με τις διεθνείς σχέσεις. (Κ.Φ.Ε. άρθρο 6, παρ. 1)

2) Οι συντάξεις καθώς και οποιαδήποτε μορφής περίθαλψης, οι οποίες παρέχονται σε θύματα πολέμου ή σε στρατιωτικούς που έπαθαν ατύχημα κατά την διάρκεια εκτέλεσης της υπηρεσίας τους. Απαραίτητη είναι η προϋπόθεση αυτή ώστε να του χορηγηθούν οι φοροαπαλλαγές στο εισόδημα τους. Η διάρκεια της απαλλαγής αυτής

είναι απεριόριστη αφού υπάγεται σε κοινωνική πολιτική. (Κ.Φ.Ε. άρθρο 6, παρ. 5 περ. α)

3) Απαλλάσσεται του φόρου απεριόριστα, η σύνταξη που καταβάλλεται σε ανάπηρους πολέμου ή σε οικογένειες θυμάτων πολέμου με βάση τα έτη υπηρεσίας τους στο Δημόσιο, κατά το ποσό της αναπηρικής σύνταξης την οποία θα ελάμβανε ο δικαιούχος αν δεν είχε παραιτηθεί από το δικαίωμα λήψης της με προϋπόθεση να συνταξιοδοτούνται από το Δημόσιο και να έχουν παραιτηθεί από την αναπηρική σύνταξη. (Κ.Φ.Ε. άρθρο 6, παρ. 5 περ. δ)

4) Τυφλοί και γενικά πρόσωπα που βρίσκονται διαρκώς σε κατάσταση που απαιτεί συνεχή επίβλεψη, περιποίηση και συμπαράσταση άλλων προσώπων (απόλυτος αναπηρία), απαραίτητη προϋπόθεση να του χορηγείται επίδομα ή προσαύξηση σύνταξης, ενώ έχει απεριόριστη διάρκεια φοροαπαλλαγής (Κ.Φ.Ε. άρθρο 6, παρ. 5 περ. ε)

5) Στις πολύτεχνες μητέρες με την ύπαρξη τουλάχιστον τριών παιδιών, απαλλάσσονται του φόρου, η ισόβια σύνταξη που καταβάλλεται σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 63 του ν. 1892/90 (ΦΕΚ Α' 101) με απεριόριστη διάρκεια φοροαπαλλαγής. (Κ.Φ.Ε. άρθρο 6, παρ. 5, περ. ζ) Ν. 3918/11 άρθρο 42 παρ. 1)

6) Απαλλάσσονται του φόρου οι μισθοί, συντάξεις που χορηγούνται σε πρόσωπα με αναπηρίες. Με προϋπόθεση να είναι ολικώς τυφλοί ή να έχουν βαριές κινητικές αναπηρίες άνω του 80%, ενώ η διάρκεια της φοροαπαλλαγής είναι απεριόριστη. (Κ.Φ.Ε. άρθρο 6 παρ. 5 περ. θ)

7) Αξιωματικοί, υπαξιωματικοί και οπλίτες των Ενόπλων Δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας, της πυροσβεστικής υπηρεσίας και του λιμενικού σώματος κ.λπ. Ιατροί, πληρώματα ασθενοφόρων και νοσηλευτικό προσωπικό του ΕΚΑΒ, που εκτελούν διατεταγμένη υπηρεσία με αεροπορικά μέσα. Απαλλάσσονται του φόρου από 1/1/2010 και κατά ποσοστό 65% τα ειδικά επιδόματα επικίνδυνης εργασίας με απεριόριστη διάρκεια φοροαπαλλαγής. (Κ.Φ.Ε. άρθρο 6, παρ. 5 περ. ιδ)

8) Απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, με απεριόριστη διάρκεια, το επίδομα ανεργίας που καταβάλλει ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) στους δικαιούχους ανέργους, με προϋπόθεση το άθροισμα των λοιπών εισοδημάτων του φορολογούμενου που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις να μην υπερβαίνει τα τριάντα χιλιάδες (30.000 €) ευρώ ετησίως. (Ν. 1545/85 άρθρο 14, Ν. 3842/2010 άρθρο 4 παρ.5)

9) Απαλλάσσονται απεριόριστα από το φόρο εισοδήματος, οι αποζημιώσεις των φοιτητών και σπουδαστών εφόσον πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση ενώ δεν υπόκεινται σε κρατήσεις ή εισφορές υπέρ του Δημοσίου ή φόρους. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο καθορισμός της αποζημίωσης με Κοινή Υπουργική Διάταξη. (Ν. 1566/85 (άρθρο 71, παρ. 4, περ. α) και Ν. 2327/95 (άρθρο 11 παρ. 4)

2.6 Ορισμός φοροαποφυγής

Μια κατηγορία φοροδιαφυγής είναι η περίπτωση της φοροαποφυγής, (αγγλικά: tax avoidance ή tax mitigation) όπου σύμφωνα με τον Νόμο ορίζεται ως η αποφυγή από τους φόρους που επιβάλλονται κατά καιρούς κατά νόμιμο τρόπο, εκμεταλλευόμενοι τα διάφορα κενά της Φορολογικής Νομοθεσίας. Είναι τα λεγόμενα «παραθυράκια» των Φορολογικών Νόμων. Στόχος της είναι η μείωση της φορολογητέας ύλης ενός φυσικού ή νομικού προσώπου και αποσκοπεί στις μη καταβολές των οφειλόμενων φόρων. Διαφέρει από την έννοια της Φοροδιαφυγής αφού ισορροπεί ανάμεσα στα πλαίσια ηθικού και νόμιμου. Επιπλέον, πραγματοποιείται στα πλαίσια ενός καλά μελετημένου φορολογικού σχεδιασμού, κατά τον οποίο δημιουργούνται διάφορα σενάρια και εναλλακτικές, μέχρι να προσδιοριστεί ο ελάχιστος δυνατός φόρος, συνήθως στα πλαίσια του νόμου. Περιλαμβάνει ενέργειες όπου σκοπό έχουν να μειώσουν την φορολογική επιβάρυνση πάντα μέσα στα πλαίσια κανονικής λειτουργίας της Φορολογικής Νομοθεσίας και του φορολογικού συστήματος, εκμεταλλευόμενοι τις διάφορες φορολογικές ελαφρύνσεις και φορολογικών κινήτρων, της μείωσης της προσφοράς εργασίας λόγω ύπαρξης φόρων καθώς και την αποφυγή κατανάλωσης αγαθών-προϊόντων που υπόκεινται σε φορολογία, σε επίπεδο μικρότερο από αυτό που είχε προβλέψει, ορίσει και επιβάλλει ο νομοθέτης κατά τον φορολογικό μηχανισμό. (Μανεσιώτης, Β., 1990)

2.7 Κριτήρια αξιολόγησης ενεργειών ως ενέργειες φοροαποφυγής

Για να θεωρηθεί και να χαρακτηριστεί περίπτωση φοροαποφυγής, θα πρέπει να ισχύει ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- 1) Να παρουσιάζει στοιχεία ανειλικρίνειας, εικονικότητας και πλαστότητας με σκοπό την αποφυγή του φόρου.
- 2) Να αναγνωρίζονται στοιχεία εκμετάλλευσης ασάφειας, κακής διατύπωσης και κενών της φορολογικής νομοθεσίας, όπου τέτοια πρόθεση δεν είχε ο νομοθέτης κατά την σύνταξη των φορολογικών νόμων.
- 3) Να χαρακτηρίζεται από μυστικότητα ώστε να αργήσουν οι φορολογικές αρχές να τηρήσουν φορολογικούς ελέγχουν και να πάρουν σχετικά μέτρα πάταξης της.

2.8 Συνέπειες φαινόμενου φοροαποφυγής

Με την ύπαρξη του φαινομένου της φοροαποφυγής παρουσιάζονται μια σειρά από προβλήματα που έχουν ως αποτέλεσμα την στρέβλωση του φορολογικού μηχανισμού και κατ' επέκταση την αναποτελεσματικότητα εφαρμογής του στο κοινωνικό σύνολο για την είσπραξη των φόρων που αναλογούν σε κάθε πολίτη αντικειμενικά και δίκαια.

Προβλήματα όπως είναι:

- Η δημιουργία της παραοικονομίας,
- Η δημιουργία συνθηκών στρέβλωσης του ανταγωνισμού στην αγορά,
- Δημιουργία αισθημάτων αδικίας ανάμεσα στα μέλη του κοινωνικού συνόλου που απολαμβάνουν κάποιο δημόσιο αγαθό ή υπηρεσία και πληρώνουν για αυτό, έναντι εκείνων που απολαμβάνουν και ή δε πληρώνουν ή πληρώνουν ελάχιστα προκαλώντας την αντίδραση αυτών που πληρώνουν έναντι αυτών που δεν πληρώνουν τίποτα,
- Δημιουργεί συνθήκες ανισοκατανομής του εισοδήματος. Κατά τους Collins J. And Plumlee D. (1991), η φοροαποφυγή παρατηρείται από ομάδες με υψηλά εισοδήματα στερώντας έτσι την οικονομία από πόρους που θα αναδιένεμε το κράτος υπό την μορφή αναπτυξιακών και κοινωνικών πολιτικών.

- Να οδηγείται στην χρήση πόρων σε δραστηριότητες μη παραγωγικές από πλευράς αυτού που φοροαποφεύγει ώστε να μην γίνεται αντιληπτή η παρανομία με αποτέλεσμα το κράτος να αναγκάζεται να διαθέσει επιπλέον πόρους για την αναδιοργάνωση ενός αποτελεσματικότερου ελεγκτικού μηχανισμού.
- Και το πιο σημαντικό όλων είναι η στροφή του κράτους σε εσωτερικό ή εξωτερικό δανεισμό για να καλύψει τα τεράστια δημοσιονομικά ελλείμματα που προκαλούνται από την ύπαρξη δημοσιονομικής επιβάρυνσης με την χρήση της φοροαποφυγής.

2.9 Ποιοι υπόκεινται σε φοροαποφυγή

Όπως έχει ήδη αναφερθεί ανωτέρω, ο ακριβής σκοπός της φοροαποφυγής των φυσικών και των νομικών προσώπων –όπου είναι και ο βασικός διαχωρισμός της με τον ορισμό της φοροδιαφυγής- είναι η αποφυγή της φορολογικής επιβάρυνσης φόρων κατά τρόπο νόμιμο και ευέλικτο ως προς την φορολογική νομοθεσία και τους κρατικούς φορείς. Το φαινόμενο της φοροαποφυγής δε συναντάται μόνο μέσα στα στενά όρια των κρατικών οντοτήτων αλλά εμφανίζεται και σε διεθνές επίπεδο (tax avoidance). (<http://www.euretirio.com>)

Η διεθνής φοροαποφυγή αποτέλεσε και αποτελεί θέμα μείζονος σημασίας τόσο στις εθνικές κυβερνήσεις όσο και σε διεθνείς οργανισμούς, ενώ παράλληλα με δεδομένη την παγκόσμια πλέον οικονομική κρίση, είναι αντικείμενο συζήτησης σε πολλά νομοθετικά σώματα με απώτερο σκοπό τη διασφάλιση της φορολογικής βάσης και την πρόληψη μεταφοράς φορολογικών εσόδων εκτός των εθνικών συνόρων.

Οι κυριότεροι μηχανισμοί που χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση της διεθνούς φοροαποφυγής είναι η εξωχώριες εταιρίες εγκατεστημένες σε «φορολογικούς παραδείσους» (σημ. σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) ορίζονται ως χώρες όπου έχουν χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές και ευνοϊκότερη φορολογική νομοθεσία, προσφέροντας το κατάλληλο νομικό έδαφος για πρόσωπα που δεν κατοικούν σε αυτό, προκειμένου να αποφύγουν τις φορολογικές υποχρεώσεις, έναντι του κράτους κατοικίας τους ,η τεχνική μεταφοράς ζημιών στους κόλπους πολυεθνικών ομίλων, η έμμεση μεταφορά κερδών από χώρες με υψηλούς φορολογικούς συντελεστές σε χώρες με χαμηλούς

φορολογικούς συντελεστές με την αντίστοιχη διαμόρφωση των τιμών των συναλλαγών, η υπερτιμολογήσεις και οι υποτιμολογήσεις.

Τα μέτρα πάταξης της φοροαποφυγής που λαμβάνονται ποικίλλουν τόσο σε εθνικό αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο. (<http://www.euretirio.com>)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

3.1 Τι περιλαμβάνεται στο ακαθάριστο εισόδημα

Το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις περιλαμβάνει τα πάσης φύσεως εισοδήματα σε χρήμα ή σε είδος που αποκτώνται στο πλαίσιο υφιστάμενης, παρελθούσας ή μελλοντικής εργασιακής σχέσης.

Για τους σκοπούς του Κ.Φ.Ε., εργασιακή σχέση υφίσταται όταν ένα φυσικό πρόσωπο παρέχει υπηρεσίες:

- α) στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας, σύμφωνα με το εργατικό δίκαιο,
- β) βάση σύμβασης, προφορικής ή έγγραφης, με την οποία το φυσικό πρόσωπο αποκτά σχέση εξαρτημένης εργασίας με άλλο πρόσωπο, το οποίο έχει το δικαίωμα να ορίζει και να ελέγχει τον τρόπο, το χρόνο και τον τόπο εκτέλεσης των υπηρεσιών,
- γ) οι οποίες ρυθμίζονται από τη νομοθεσία περί μισθολογίου και ειδικών μισθολογίων των υπαλλήλων και λειτουργών του δημοσίου,
- δ) ως διευθυντής ή μέλος του Δ.Σ. εταιρίας ή κάθε άλλου νομικού προσώπου ή νομική οντότητας,
- ε) ως δικηγόρος έναντι πάγιας αντιμισθίας για την παροχή νομικών υπηρεσιών,
- στ) βάση εγγράφων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ή συμβάσεων έργου, με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες τα οποία δεν υπερβαίνουν τα τρία (3) ή, εφόσον υπερβαίνουν τον αριθμό αυτόν, ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του ακαθάριστου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα προέρχεται από ένα (1) από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που λαμβάνουν τις εν λόγω υπηρεσίες και εφόσον οι ετήσιες επιχειρηματικές δαπάνες που θα εξέπιπταν, δεν υπερβαίνουν το ποσό των εννέα χιλιάδων διακοσίων πενήντα (9.250) ευρώ.
(Σγουρινάκης Νίκος, 2012)

Ως ακαθάριστα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις θεωρούνται τα εξής:

α) ημερομίσθιο, μισθός, επίδομα αδείας, επίδομα ασθενείας, επίδομα εορτών, αποζημίωση μη ληφθείσας άδειας, αμοιβές, προμήθειες, επιμίσθια και φιλοδωρήματα,

β) επιδόματα περιλαμβανομένων του επιδόματος κόστους διαβίωσης, του επιδόματος ενοικίου, της αποζημίωσης εξόδων φιλοξενίας ή ταξιδιού,

γ) αποζημίωση εξόδων στα οποία έχει υποβληθεί ο εργαζόμενος ή συγγενικό πρόσωπο του εργαζόμενου,

δ) παροχή οποιασδήποτε μορφής που λαμβάνει ο εργαζόμενος πριν την έναρξη της εργασιακής σχέσης,

ε) αποζημιώσεις για τη λύση ή καταγγελία της εργασιακής σχέσης,

στ) συντάξεις που χορηγούνται από κύριο και επικουρικό φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης, καθώς και από επαγγελματικά ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο,

ζ) το ασφάλισμα που καταβάλλεται εφάπαξ ή με τη μορφή περιοδικής παροχής στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων,

η) κάθε άλλη παροχή που εισπράττεται έναντι υφιστάμενης, παρελθούσας ή μελλοντικής εργασιακής σχέσης (Σγουρινάκης Νίκος, 2012)

3.2 Υπόχρεοι φορολογικής δήλωσης

Μέχρι πέρυσι, υποχρέωση να υποβάλει φορολογική δήλωση είχε κάθε φυσικό πρόσωπο, εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημά του υπερβαίνει τα 3.000€ καθώς και όταν είναι μικρότερο από 3.000€ εφόσον στο συνολικό εισόδημα του υπόχρεου περιλαμβάνεται και ζημιά από εμπορική ή γεωργική επιχείρηση. Στην περίπτωση μισθωτών, όριο για την υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης είναι τα 5.000€

Με διατάξεις του τελευταίου φορολογικού νόμου ορίζεται ότι κάθε φυσικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από το αν υπόκειται ή όχι σε φόρο, έχει υποχρέωση να υποβάλει δήλωση εφόσον έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του. Εξαιρετικά, υποχρέωση υποβολής δήλωσης έχει οποιοσδήποτε, εφόσον προσκληθεί γι' αυτό εγγράφως από τον αρμόδιο προϊστάμενο της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας. Μετά από παρεμβάσεις λογιστών και φοροτεχνικών, όμως, το Υπουργείο Οικονομικών επέφερε αλλαγές στη νομοθεσία με το Ν.4111/2013 (τροποποιώντας το άρθρο 28 του Ν.4110/2013). Σύμφωνα με αυτές, στους υπόχρεους άνω των 18 ετών που υποβάλουν φέτος για πρώτη φορά δήλωση εισοδήματος και δεν έχουν ούτε τεκμαρτό ούτε πραγματικό εισόδημα, δεν θα εφαρμοστεί η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη.

Όσον αφορά τους συζύγους, κατά τη διάρκεια του γάμου τους, έχουν υποχρέωση να υποβάλουν κοινή δήλωση των εισοδημάτων τους, στα οποία ο φόρος, τα τέλη και οι εισφορές που αναλογούν, υπολογίζονται χωριστά στο εισόδημα καθενός συζύγου. Σε αυτήν την περίπτωση, το τυχόν αρνητικό αποτέλεσμα του εισοδήματος του ενός συζύγου δεν συμψηφίζεται με τα εισοδήματα του άλλου συζύγου.

Οι φορολογικοί κάτοικοι εξωτερικού, δηλαδή τα πρόσωπα που δεν είναι ούτε κάτοικοι της Ελλάδας (εφόσον διαμένουν σε αυτήν τουλάχιστον για 183 μέρες μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος) ούτε συνήθως διαμένοντες σε αυτήν, αντικείμενο της φορολογίας εισοδήματος είναι μόνο το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα. Στη δήλωση θα αναγράφονται όλα τα εισοδήματα του υπόχρεου ανεξάρτητα αν φορολογούνται ή απαλλάσσονται της φορολογίας ή έχουν φορολογηθεί κατ' ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ή έχουν καταβληθεί ελεύθερα φόρου. (Σγουρινάκης Νίκος, 2012)

Η δήλωση υποβάλλεται υποχρεωτικά με τη χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών μεθόδων και δικτυακών υποδομών από την 1η Φεβρουαρίου μέχρι και την 30η Ιουνίου κάθε έτους. Ως χρόνος βεβαίωσης του φόρου για τις δηλώσεις που θα υποβάλλονται εμπρόθεσμα θεωρείται ο μήνας Ιούλιος. Σε περίπτωση εφάπαξ εξόφλησης (για εμπρόθεσμες δηλώσεις), παρέχεται έκπτωση 1,5% επί του οφειλόμενου φόρου. (Σγουρινάκης Νίκος, 2012)

3.3 Εξαρτώμενα μέλη

Ως εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου, θεωρούνται:

- α) ο (η) σύζυγος, εφόσον δεν έχει ίδια φορολογητέα εισοδήματα οποιασδήποτε πηγής
- β) άγαμα τέκνα, εφόσον είναι ανήλικα έως 18 ετών, ή είναι ενήλικα έως 25 ετών και φοιτούν σε σχολές ή σχολεία ή ινστιτούτα επαγγελματικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης της ημεδαπής ή αλλοδαπής, ή είναι ενήλικα έως 25 ετών και είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) ή υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία
- γ) τα τέκνα του φορολογούμενου και οι αδελφοί/αδελφές των δύο συζύγων με ποσοστό νοητικής ή σωματικής αναπηρίας τουλάχιστον 67%, εφόσον είναι άγαμα, διαζευγμένα ή σε χηρεία
- δ) ανιόντες
- ε) ανήλικα ορφανά από πατέρα και μητέρα που έχουν έως τρίτου βαθμού συγγένεια με το φορολογούμενο ή τον/την σύζυγο. (Σγουρινάκης Νίκος, 2012)

3.4 Υπολογισμός & καταβολή φόρου

Το εισόδημα από μισθούς και συντάξεις, σύμφωνα με το άρθρο 9 του ΚΦΕ (Ν.4110/2013) για το οικονομικό έτος 2014, φορολογείται με την ακόλουθη κλίμακα:

ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ-ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

Κλιμάκιο Εισοδήματος (€)	Φορολογικός Συντελεστής (%)	Φόρος Κλιμακίου (€)
0-25.000	22%	0.006
25.000-42.000	32%	0.005
42.000 & άνω	42%	

Το οικονομικό έτος 2013, υπήρχε αφορολόγητο όριο 5.000€ για το πρώτο κλιμάκιο και 9.000€ για νέους ηλικίας έως και 30 ετών, για τους συνταξιούχους άνω των 65

ετών και τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ή συνταξιούχους με παιδιά με ειδικές ανάγκες). Με τις νέες διατάξεις, καταργείται το αφορολόγητο. Στη θέση του παρέχεται φόρος, ως ακολούθως:

- για εισόδημα $\leq 21.000\text{€}$ έκπτωση φόρου 2.100€ Αν ο φόρος που προκύπτει είναι μικρότερος, θα περιορίζεται ανάλογα και η έκπτωση φόρου
- για εισόδημα $>21.000\text{€}$ η ως άνω έκπτωση περιορίζεται κατά 100€ ανά 1.000€ εισοδήματος και μέχρι εξαντλήσεως του ποσού των 2.100€ (Σγουρινάκης Νίκος, 2012)

Ο φόρος που προκύπτει από την κλίμακα των μισθωτών και συνταξιούχων, μετά την ως άνω έκπτωση φόρου, μειώνεται κατά ποσοστό 10% για κάθε μία από τις ακόλουθες δαπάνες:

α) Έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, με την προϋπόθεση ότι υπερβαίνουν το 5% του φορολογούμενου εισοδήματος (το ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τις 3.000€).

β) Το ποσό της διατροφής που καταβάλλεται από τον ένα σύζυγο στον άλλον, εφόσον έχει επιδικαστεί και δεν καταβάλλεται βάσει συμβολαιογραφικής πράξης (το ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τα 1.500€).

γ) Οι χρηματικές δωρεές που καταβάλλονται και η αξία των ιατρικών μηχανημάτων των ασθενοφόρων που μεταβιβάζονται από τον φορολογούμενο σε συγκεκριμένους φορείς, οργανισμούς και κοινωφελή ιδρύματα, εφόσον τα ποσά υπερβαίνουν συνολικά τα 100€

Το συνολικό ποσό των δωρεών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% του δηλούμενου εισοδήματος. Σύμφωνα με τη νέα διάταξη της παρ.4 του άρθρου1 του νέου Ν.4110/2013, **εξαιρετικά** το ποσό του φόρου που προκύπτει σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου9 του Κ.Φ.Ε., μειώνεται κατά 200€ για τον ίδιο το φορολογούμενο και για καθένα από τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν ή τον βαρύνουν εφόσον:

α) Παρουσιάζουν αναπηρία 67%. Δεν λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία.

β) Είναι ανάπηροι αξιωματικοί ή οπλίτες και παίρνουν σύνταξη από το δημόσιο τομέα

γ) Είναι θύματα πολέμου και λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία

δ) Παίρνουν σύνταξη από τον δημόσιο τομέα ως ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου.

Η μείωση αυτή του φόρου κατά 200€ για τα πρόσωπα που προαναφέραμε, δεν λαμβάνεται υπόψη κατά την παρακράτηση φόρου μισθωτών υπηρεσιών. Η μείωση αυτή θα υπολογιστεί κατά την εκκαθάριση των φορολογικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων των δικαιούχων.

Εξακολουθεί να ισχύει η διάταξη που προβλέπει ότι οι κάτοικοι εξωτερικού που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα, δεν δικαιούνται καμία έκπτωση φόρου εκτός από τους κατοίκους της Ε.Ε. οι οποίοι αποκτούν στην Ελλάδα πάνω από το 90% του συνολικού τους εισοδήματος.

Το αφορολόγητο το παιδιών, το οποίο αφορούσε το πρώτο κλιμάκιο της κλίμακας και αυξανόταν κατά 2.000€ για κάθε τέκνο από τα δύο πρώτα του φορολογούμενου που τον βαρύνουν και κατά 3.000€ για κάθε επόμενο, καταργείται και αντικαθίσταται με νέα οικογενειακά επιδόματα (σχετικό πίνακα παραθέτουμε στο παράρτημα).
(Σγουρινάκης Νίκος, 2012)

3.5 Συλλογή αποδείξεων

Η υποχρέωση συλλογής αποδείξεων αφορά μισθωτούς και συνταξιούχους και όχι τους ελεύθερους επαγγελματίες ή όσους έχουν εισοδήματα από άλλες πηγές και δεν δικαιούνται την έκπτωση φόρου. Όπως ορίζει η σχετική διάταξη νόμου, προκειμένου να διατηρηθεί ακέραιο το ποσό της μείωσης του φόρου (έως 2.100€ ανάλογα με το εισόδημα), ο φορολογούμενος απαιτείται να προσκομίσει αποδείξεις που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανόνων Απεικόνισης Συναλλαγών ή σε χώρες της Ε.Ε. για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών.

Θεωρητικά, σύμφωνα με τη διάταξη, η συλλογή αποδείξεων κατοχυρώνει την έκπτωση φόρου. Πρακτικά, αυτό ακυρώνεται καθώς η έκπτωση φόρου μηδενίζεται

για φορολογούμενους με εισοδήματα πάνω από 42.000€ οι οποίοι όμως, παρότι δεν κερδίζουν τίποτα, διατηρούν την υποχρέωση συλλογής αποδείξεων.

Από την υποχρέωση συλλογής αποδείξεων, **εξαιρούνται** (αλλά διατηρούν το ποσό της μείωσης του φόρου) οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στο εξωτερικό εκτός Ε.Ε., όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας, σε ψυχιατρικά καταστήματα και οι φυλακισμένοι.

Το ποσό των αποδείξεων δαπανών που απαιτούνται ορίζεται σε ποσοστό 25% του δηλούμενου και φορολογούμενου με βάση την κλίμακα των μισθωτών ατομικού εισοδήματος. Μέγιστο όριο απαιτούμενων αποδείξεων είναι τα 10.500€ (για εισόδημα έως 42.000€). Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί γίνονται αποδεκτές μόνο εφόσον έχουν περιληφθεί στην εμπρόθεσμη δήλωση, λογίζονται συνολικά και για τους δύο συζύγους και επιμερίζονται μεταξύ τους ανάλογα με το δηλούμενο ατομικό εισόδημα.

Στη περίπτωση διαφοράς μεταξύ του ποσού των αποδείξεων που θα πρέπει να συγκεντρώνουν και των αποδείξεων που συγκεντρώθηκαν, θα επιβάλλεται φόρος στη διαφορά με συντελεστή 22%. Για παράδειγμα, μισθωτός με εισόδημα 20.000€ θα πρέπει να μαζέψει αποδείξεις 5.000€. Αν έχει συλλέξει αποδείξεις αξίας 3.000€ στη διαφορά των 2.000€ θα μπει φόρος 22% ή θα κληθεί να πληρώσει έξτρα φόρο 440€

Η Εφορία αναγνωρίζει τις εξής αποδείξεις δαπανών: τρόφιμα, ροφήματα, αλκοολούχα και μη ποτά, καπνός, είδη ένδυσης και υπόδησης, στεγνό καθάρισμα και επιδιόρθωση ενδυμάτων, είδη επισκευής και συντήρησης κατοικίας, έπιπλα και φωτιστικά, καλύμματα δαπέδου, λευκά είδη, οικιακές συσκευές, επισκευές οικιακών συσκευών, υαλικά, επιτραπέζια σκεύη και σκεύη οικιακής χρήσης, εργαλεία, εξοπλισμός για σπίτι και κήπο, είδη άμεσης κατανάλωσης νοικοκυριού, οικιακές υπηρεσίες, είδη επισκευής και συντήρησης κατοικίας, ανταλλακτικά αυτοκινήτου, καύσιμα και λιπαντικά, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτου και μοτοσυκλέτας, μεταφορές πραγμάτων, ράδιο CD, τηλεοράσεις, DVD, ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές και βιντεοκάμερες, Η/Υ, μέσα εγγραφής ήχου και εικόνας, επισκευές οπτικοακουστικών συσκευών, μουσικά όργανα, άνθη, κατοικίδια ζώα, παιχνίδια, είδη αθλήσεως και εξοχής, τροφές και υπηρεσίες για ζώα, αθλητικές δραστηριότητες, πολιτιστικές δραστηριότητες, βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά, γραφική ύλη, σχολικά

είδη, πακέτο διακοπών, εστιατόρια, ταβέρνες, ζαχαροπλαστεία, καφεενεία, κυλικεία, μπαρ, νυχτερινά κέντρα, έξοδα ξενοδοχείων, κουρεία, κομμωτήρια, είδη ατομικής φροντίδας, προσωπικά είδη, κοσμήματα, ρολόγια, είδη ταξιδιού, είδη καπνιστού, οικονομικές και νομικές υπηρεσίες. (Σγουρινάκης Νίκος, 2012)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα δίδακτρα φροντιστηρίων, ξένων γλωσσών, χορού και μουσικής που μέχρι σήμερα κατατάσσονταν στις φοροαπαλλαγές, με το νέο νόμο μετράνε στη συλλογή αποδείξεων.

Αντίθετα, εξαιρούνται δαπάνες που αφορούν: ενοίκια, ύδρευση, δημοτικά τέλη, αποχέτευση, κοινόχρηστα, ηλεκτρισμό, υγραέριο, φυσικό αέριο, πετρέλαιο, ιατρικές, οδοντιατρικές, παραϊατρικές υπηρεσίες, νοσοκομειακή περίθαλψη, αγορά αυτοκινήτων, εισιτήρια τρένων, αεροπλάνων, πλοίων, αστικών συγκοινωνιών, ταχυδρομικές υπηρεσίες, τηλεφωνικές υπηρεσίες, δίδακτρα ιδιωτικών σχολείων, ασφάλιστρα κατοικίας, ασφάλιστρα υγείας, ασφάλιστρα μεταφορών, άλλες ασφαλίσσεις, αγορά σκαφών αναψυχής, αγορά μοτοσυκλετών, φωτοβολταικά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το 2012 ίσχυαν οι αποδείξεις που αφορούν δαπάνες για το πετρέλαιο θέρμανσης, το φυσικό αέριο, τις υπηρεσίες κοινοχρήστων, τα έξοδα τηλεφωνίας, του ενοικίου που πληρώνει ο φορολογούμενος για την κύρια κατοικία ή τα παιδιά του που σπουδάζουν σε άλλη πόλη, κάθε είδους ασφάλιστρα και την αγορά φωτοβολταικών συστημάτων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι με το νέο νόμο, εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θα θεωρείται πλέον και το εισόδημα από ατομική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή ελευθέριο επάγγελμα, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι εξής δύο προϋποθέσεις:

- έχουν σύμβαση με τα φυσικά ή/και τα νομικά πρόσωπα στα οποία παρέχουν τις υπηρεσίες τους και
- παρέχουν υπηρεσίες μέχρι και σε τρεις εργοδότες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ή σε περισσότερους από τρεις εργοδότες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εφόσον στην περίπτωση αυτή το 75% των ακαθάριστων εσόδων τους προέρχεται μόνο από έναν εκ των εργοδοτών αυτών.

Όσοι αμείβονται με μπλοκάκι όμως και θα φορολογηθούν ως μισθωτοί δεν μπορούν να αφαιρούν δαπάνες από το φορολογητέο εισόδημά τους, εκτός από τις ασφαλιστικές εισφορές. Για τους συγκεκριμένους εργαζόμενους το τέλος επιτηδεύματος παραμένει στα 500€ Για παράδειγμα, αν ένας εργαζόμενος με μπλοκάκι έχει πέντε πελάτες και ετήσιο συνολικό εισόδημα 10.000€ θα πρέπει το εισόδημά του από έναν από τους πελάτες του να είναι τουλάχιστον 7.500€(www.taxheaven.gr)

Σκοπός της νέας αυτής αλλαγής στο χαρακτηρισμό του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες είναι να τον διευρύνει ώστε να καταλάβει και περιπτώσεις ελεύθερων επαγγελματιών ή ατομικών επιχειρήσεων.

Όσον αφορά στους αξιωματικούς και στο κατώτερο πλήρωμα του εμπορικού ναυτικού, ο φόρος στις αμοιβές που αποκτούν από το ημερολογιακό έτος 2013 από την παροχή υπηρεσιών σε εμπορικά πλοία υπολογίζεται με αναλογικό συντελεστή:

- για τους αξιωματικούς 15%
- για το κατώτερο πλήρωμα 10%

3.6 Παρακράτηση φόρου

Η παρακράτηση φόρου γίνεται από εκείνον που απασχολεί κατά σύστημα έμμισθο ή ημερομίσθιο προσωπικό είτε καταβάλλει συντάξεις, επιχορηγήσεις και κάθε άλλη παροχή. Η παρακράτηση ενεργείται κατά την καταβολή και ο φόρος υπολογίζεται ως εξής:

α) στους αμοιβόμενους με μηνιαίο μισθό, στους συνταξιούχους και τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες με σχέση μίσθωσης εργασίας πάνω από ένα έτος στον ίδιο εργοδότη ή με σχέση μίσθωσης εργασίας αορίστου χρόνου, με βάση τη κλίμακα μισθωτών-συνταξιούχων στο ετήσιο καθαρό εισόδημα

β) στους αμοιβόμενους με ημερομίσθιο, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες ορισμένου χρόνου αλλά διάρκειας μικρότερης από ένα έτος, με συντελεστή τρία τοις εκατό (3%) στο ακαθάριστο ποσό του ημερομισθίου (αρκεί να είναι πάνω από εικοσιτέσσερα (24) ευρώ)

γ) στις καθαρές αμοιβές για υπερωριακή εργασία, επιχορηγήσεις, επιδόματα και σε κάθε άλλου είδους πρόσθετες αμοιβές ή παροχές, ανεξάρτητα από τις τακτικές, με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%)

δ) στα εισοδήματα που καταβάλλονται αναδρομικά, ανεξάρτητα από το έτος στο οποίο ανάγονται για να φορολογηθούν, με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%)(www.taxheaven.gr)

ε) στο καθαρό ποσό των συντάξεων ή άλλων παροχών παρόμοιας φύσης, που καταβάλλονται από ταμεία επικουρικά, μετοχικά, αρωγής ή αλληλοβοήθειας, με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Συντελεστής φόρου (%) Καθαρό ποσό παροχής (€έτος)

Συντελεστής φόρου (%)	Καθαρό ποσό παροχής (€έτος)
5%	0-2.500
10%	2.501-4.500
15%	4.501 & άνω

στ) στις αμοιβές των αξιωματικών και του κατώτερου πληρώματος του εμπορικού ναυτικού για τις υπηρεσίες που παρέχουν σε εμπορικά πλοία, με βάση τον ειδικό για αυτούς συντελεστή φορολόγησης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι από 1/1/2014 καταργείται η έκπτωση 1,5% κατά την παρακράτηση φόρου εισοδήματος από μισθωτούς και συνταξιούχους. Η κατάργηση αυτή ουσιαστικά αυξάνει τη μηνιαία παρακράτηση για όλους τους μισθωτούς και συνταξιούχους όμως δεν σημαίνει πρόσθετη επιβάρυνση, αφού και με το σημερινό σύστημα ο φόρος που δεν εισπράττεται κατά την παρακράτηση βεβαιώνεται με την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης. (www.taxheaven.gr)

3.7 Ειδική εισφορά αλληλεγγύης (Αρ.29 Ν 3986/2011)

Επιβάλλεται ΕΕΑ στα εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000,00) των φυσικών προσώπων, που προέκυψαν κατά τις διαχειριστικές χρήσεις 2010 έως 2014 και δηλώνονται με τις δηλώσεις των αντίστοιχων οικονομικών ετών 2011-2015.

Για την επιβολή της εισφοράς, λαμβάνεται υπ' όψη το ετήσιο συνολικό καθαρό εισόδημα, πραγματικό ή τεκμαρτό, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο του φυσικού προσώπου ή σχολάζουσας κληρονομιάς. Το τεκμαρτό εισόδημα λαμβάνεται υπ' όψη πριν από τις μειώσεις του αρ. 19 του ΚΦΕ. **Εξαιρούνται** και δεν προσμετρώνται τα εισοδήματα των φυσικών προσώπων που είναι ολικώς τυφλοί, καθώς και των προσώπων που παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω. Επίσης, εξαιρούνται οι μακροχρόνια άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, καθώς και όσοι λαμβάνουν επίδομα ανεργίας από τον εν λόγω οργανισμό, εφ' όσον κατά τον χρόνο της βεβαίωσης δεν έχουν πραγματικά εισοδήματα. Από την υποχρέωση καταβολής ειδικής εισφοράς εξαιρούνται, επίσης, οι μακροχρόνια άνεργοι ναυτικοί στους καταλόγους προσφερομένων προς ναυτολόγηση του Γραφείου Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας (Γ.Ε.Ν.Ε), εφ' όσον κατά το χρόνο βεβαίωσης δεν έχουν πραγματικά εισοδήματα.

Η ΕΕΑ που επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα της προηγούμενης παραγράφου υπολογίζεται ως εξής:

ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΟΣΟΣΤΟ

ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
12.001-20.000	1%
20.001-50.000	2%
50.001-100.000	3%
100.001 και άνω	4%

Για το συνολικό εισόδημα του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Βουλής, των Βουλευτών, των Προέδρων και των Αντιπροέδρων της Κυβέρνησης, των Υπουργών, των Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών, των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων των Υπουργείων, των Γενικών Γραμματέων

των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειαρχών, των Ευρωβουλευτών, των Δημάρχων. Επίσης, για το εισόδημα των Διοικητών, Υποδιοικητών, Προέδρων διοικητικών συμβουλίων, Διευθυντών και εντεταλμένων συμβούλων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, εφόσον οι πάσης φύσεως αποδοχές και πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές τους είναι τουλάχιστον ίσες με τις αποδοχές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, η ΕΕΑ υπολογίζεται με συντελεστή 5% επί ολοκλήρου του ποσού. (www.taxheaven.gr)

3.8 Αυτοτελής φορολόγηση

Κάθε εφάπαξ αποζημίωση που παρέχεται από οποιονδήποτε φορέα και για οποιονδήποτε λόγω διακοπής της σχέσεως εργασίας ή άλλης σύμβασης, η οποία συνδέει το φορέα με τον δικαιούχο της αποζημίωσης, φορολογείται αυτοτελώς με εξάντλησης της φορολογικής υποχρέωσης.

Ο φόρος υπολογίζεται σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Κλίμακιο αποζημίωσης (€) Φορολογικός συντελεστής

Κλίμακιο αποζημίωσης (€)	Φορολογικός συντελεστής
<60.000	0%
60.000,01-100.000	10%
100.000,01-150.000	25%
>150.000	30%

Επίσης, το ασφάλισμα που καταβάλλεται στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων φορολογείται αυτοτελώς:

α) με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για κάθε περιοδικά καταβαλλόμενη παροχή.

β) με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) για εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή μέχρι σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ και με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) για εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή που υπερβαίνει τις σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ.

Οι συντελεστές των ανωτέρω περιπτώσεων αυξάνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) σε περίπτωση είσπραξης από τον δικαιούχο ποσού πρόωρης εξαγοράς. Δεν θεωρείται πρόωρη εξαγορά κάθε καταβολή που πραγματοποιείται σε εργαζόμενο ο οποίος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας του, καθώς και κάθε καταβολή που γίνεται χωρίς τη βούληση του εργαζομένου, όπως σε περίπτωση απόλυσης του εργαζομένου ή πτώχευσης του εργοδότη. (www.taxheaven.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (ΤΕΚΜΗΡΙΑ)

4.1 Αντικειμενικές δαπάνες (Τεκμήρια)

Το εισόδημα κάθε φορολογούμενου χωρίζεται σε δύο κατηγορίες , το πραγματικό και το τεκμαρτό. Το πραγματικό εισόδημα , προέρχεται από τις πηγές εισοδήματος του φορολογούμενου , όπως αυτές προκύπτουν από πραγματικά στοιχεία για το διάστημα που υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από βεβαιώσεις αποδοχών , εισόδημα που προκύπτει από τα βιβλία της επιχείρησης που ο υπόχρεος εκμεταλλεύεται , από τόκους καταθέσεων και οποιοδήποτε άλλο εισόδημα που προέρχεται από πραγματικά στοιχεία . (www.taxheaven.gr)

Αντίθετα , το τεκμαρτό εισόδημα υπολογίζεται με βάση άλλα δεδομένα , όπως η απόκτηση ή κατοχή ενός περιουσιακού στοιχείου κινητού ή ακινήτου , οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες και το τεκμήριο διαβίωσης. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται ο ακριβής προσδιορισμός του πραγματικού εισοδήματος των πολιτών και η εν μέρει πάταξη της φοροδιαφυγής. Αξίζει να σημειωθεί ότι η εφαρμογή του καταδεικνύει πάντα την πραγματική οικονομική κατάσταση του φορολογούμενου , καθώς δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις όπου το μέτρο είναι άδικο π.χ. ως προς τον πολίτη που είναι κύριος ακινήτων που προέρχονται από κληρονομική διαδοχή . Σε αυτή την περίπτωση δεν είναι δυνατόν να υποστηριχτεί ότι δαπάνησε χρήματα για να τα αγοράσει και είναι πιθανόν να μην είναι σε θέση να τα συντηρήσει , τουλάχιστον κατά το χρονικό σημείο που τα ακίνητα αυτά περιήλθαν στην κυριότητά του .

4.2 Ειδή αντικειμενικών δαπανών (τεκμηρίων)

Τα τεκμήρια διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες : α) Στα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης και β) στα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων . Η πρώτη κατηγορία τεκμηρίων περιλαμβάνει την κατοχή περιουσιακών στοιχείων και η εφαρμογή τους διαρκεί όσο και η κατοχή του κάθε στοιχείου , ενώ η δεύτερη αφορά

δαπάνες για αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ορισμένων κινητών περιουσιακών στοιχείων , όπως π.χ. το ποσό που δαπανήθηκε για την αγορά ενός σπιτιού ή ενός αυτοκινήτου. (www.taxheaven.gr)

4.3 Υπολογισμός ετησίων αντικειμενικών δαπανών

Με τις διατάξεις των άρθρων 30 - 34 του ν.4172/2013 θεσπίζεται εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας όταν το τεκμαρτό εισόδημα του φυσικού προσώπου είναι υψηλότερο από το συνολικό εισόδημά του. Το τεκμαρτό εισόδημα υπολογίζεται με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης και τις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών του, σύμφωνα με τα άρθρα 31 και 32. Με το άρθρο 33 ορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες δεν εφαρμόζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και η δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων. Εάν το συνολικό δηλωθέν εισόδημα, το οποίο προσδιορίζεται από τις τέσσερις κατηγορίες (πηγές) ακαθάριστων εισοδημάτων του άρθρου 7 του ΚΦΕ, είναι μικρότερο του τεκμαρτού εισοδήματος (αντικειμενικές δαπάνες και δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων), τότε η διαφορά που θα προκύψει θα φορολογηθεί εκτός και αν καλυφθεί ή περιορισθεί σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζονται στο άρθρο 34.

4.3.1 Άρθρο 31 Τεκμήρια δαπανών διαβίωσης

Με το άρθρο 16 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος , όπως αυτό τροποποιήθηκε από τον Ν. 3986/2011 , ορίζονται τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης των φορολογούμενων , όπως αυτά ισχύουν για το οικονομικό έτος 2015 (χρήση 2014) και μετέπειτα και είναι τα εξής:

1. Κύριες κατοικίες
2. Δευτερεύουσες κατοικίες
3. Επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ.
4. Ιδιωτικά στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης

5. Οικιακοί βοηθοί , οδηγοί αυτοκινήτων , δάσκαλοι και λοιπό προσωπικό
6. Σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης
7. Αεροσκάφη , ελικόπτερα , ανεμόπτερα
8. Εσωτερική – εξωτερική δεξαμενή κολύμβησης (πισίνα)
9. Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη

Με βάση το άρθρο 28 του Ν. 3986/2011 , επήλθαν αλλαγές στον τρόπο υπολογισμού των τεκμηρίων που αφορούν τις κύριες και δευτερεύουσες κατοικίες , τα επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ. , τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης , καθώς και για τις εσωτερικές – εξωτερικές δεξαμενές κολύμβησης.

Με τις αλλαγές αυτές επήλθαν αυξήσεις στα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης όπως φαίνεται παρακάτω. (www.taxheaven.gr)

α) Ιδιοκατοικούμενες ή μισθωμένες ή δωρεάν παραχωρηθείσες κύριες κατοικίες

Ειδικότερα, με την περίπτ. α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 ορίζεται ότι η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας υπολογίζεται κλιμακωτά ως ακολούθως:

- μέχρι και τα 80 τ.μ. κύριοι χώροι, 40 ευρώ ανά τ.μ.
- από 81 τ.μ. μέχρι και 120 τ.μ. κύριοι χώροι, 65 ευρώ ανά τ.μ.
- από 121 τ.μ. μέχρι και 200 τ.μ. κύριοι χώροι, 110 ευρώ ανά τ.μ.
- από 201 τ.μ. μέχρι και 300 τ.μ. κύριοι χώροι, 200 ευρώ ανά τ.μ.
- από 301 τ.μ. και άνω κύριοι χώροι, 400 ευρώ ανά τ.μ.

Για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης των βοηθητικών χώρων της κύριας κατοικίας, ορίζεται ποσό σαράντα ευρώ (40) το τετραγωνικό μέτρο ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιφάνειας. Προκειμένου για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, από δύο χιλιάδες οχτακόσια ευρώ (2.800) έως τέσσερις χιλιάδες εννιακόσια ενενήντα εννέα ευρώ (4.999) το τετραγωνικό μέτρο, τα παραπάνω ποσά

προσαυξάνονται κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) και για περιοχές με τιμή ζώνης από πέντε χιλιάδες ευρώ (5.000) και άνω το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%). Για τα ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχές εκτός αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων θα λαμβάνεται υπόψη η τιμή εκκίνησης. Όλα τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για μονοκατοικίες κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%). Διευκρινίζεται ότι μονοκατοικία είναι το κτίσμα που αποτελεί λειτουργικά μία μόνο κατοικία με τους βοηθητικούς χώρους (αποθήκες, θέσεις στάθμευσης κτλ.), η οποία μπορεί να είναι σε ένα όροφο ή σε περισσότερους ορόφους και δεν εφάπτεται με άλλο κτίσμα είτε οριζόντια είτε κάθετα.

Οι περιπτώσεις όπως διώροφος οικοδομή με ισόγειο κατάστημα και 1ο όροφο κατοικία, ισόγειο διαμέρισμα που βρίσκεται σε επαφή με άλλο ισόγειο, ισόγεια επαγγελματική στέγη που βρίσκεται σε επαφή με άλλη μονοκατοικία, δεν χαρακτηρίζονται μονοκατοικίες. Τα ανωτέρω ισχύουν ανεξάρτητα αν έχει συσταθεί πράξη οριζόντιας ιδιοκτησίας. Μονοκατοικίες θεωρούνται επίσης και κτίσματα σε επαφή με άλλα, που ανήκουν όμως σε διαφορετικές κάθετες ιδιοκτησίες και πληρούν κατά τα λοιπά τις παραπάνω προϋποθέσεις. (www.taxheaven.gr)

β) Ιδιοκατοικούμενες ή μισθωμένες ή δωρεάν παραχωρηθείσες δευτερεύουσες κατοικίες

Με την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μιας ή περισσότερων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων ή δωρεάν παραχωρούμενων δευτερευουσών κατοικιών καθώς και των βοηθητικών χώρων αυτών, ορίζεται στο ήμισυ (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης όπως αυτή προκύπτει όταν έχουμε κύρια κατοικία μαζί με το βοηθητικό χώρο της.

Αν η κατοικία μισθώνεται ορισμένους μήνες μέσα στο έτος, τα ετήσια ποσά της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης τόσο για την κύρια όσο και για την δευτερεύουσα κατοικία θα επιμερίζονται με βάση τους μήνες που διαρκεί η μίσθωση. Διάστημα μεγαλύτερο από 15 ημέρες λογίζεται ως ολόκληρος μήνας. Το ίδιο ισχύει και εάν η κατοικία αυτή αποκτήθηκε ή μεταβιβάσθηκε μέσα στο έτος. (www.taxheaven.gr)

Δεν υπολογίζεται ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης στις περιπτώσεις των κενών κατοικιών. Προκειμένου για κατοικίες που παραμένουν κενές για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, απαιτείται η προσκόμιση φωτοαντίγραφων λογαριασμών της ΔΕΗ ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο (π.χ. λογαριασμοί ύδρευσης, κοινοχρήστων) από το οποίο να αποδεικνύεται ότι το ακίνητο ήταν κενό για όλο το υπόψη διάστημα.

Σε περίπτωση συνιδιοκτησίας του ακινήτου, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης θα υπολογίζεται με βάση τη συνολική επιφάνεια της κατοικίας και στη συνέχεια θα γίνεται ο επιμερισμός της, μεταξύ των συνιδιοκτητών, με βάση τα ποσοστά συνιδιοκτησίας τους. Διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση συνιδιοκτησίας μιας κατοικίας π.χ. από δύο συνιδιοκτήτες όπου ο ένας έχει παραχωρήσει το ποσοστό ιδιοκτησίας του στον άλλο προκειμένου ο τελευταίος να χρησιμοποιήσει την κατοικία στο σύνολό της, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης που προκύπτει από τη συνολική επιφάνεια της κατοικίας θα βαρύνει τον ιδιοκτήτη που χρησιμοποιεί την κατοικία αυτή. Επιπλέον, τα τέκνα που φιλοξενούνται από τους γονείς τους στην κατοικία των γονέων δεν επιβαρύνονται με την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης της κατοικίας στην οποία μένουν.

Επισημαίνεται ότι όταν το ποσοστό της συνιδιοκτησίας ή το ποσοστό του ενοικίου σε περίπτωση μισθωμένης κατοικίας, δεν καταλήγει σε ακέραιο ποσοστό τότε θα γίνεται στρογγυλοποίηση προς την πλησιέστερη μονάδα. Το ίδιο ισχύει και για τους βοηθητικούς χώρους.

Για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω παραθέτουμε το ακόλουθο παράδειγμα:

Για μονοκατοικία με επιφάνεια κύριων χώρων 120τ.μ., βοηθητικούς χώρους 20 τ.μ. ευρισκόμενη σε περιοχή με τιμή ζώνης τρεις χιλιάδες ευρώ (3000), η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής:

- Για τα πρώτα 80 τ.μ., $80 \times 40 = 3200$ ευρώ
- Για τα επόμενα 40 τ.μ., $40 \times 65 = 2600$ ευρώ
- Για τους βοηθητικούς χώρους $20 \times 40 = 800$ ευρώ
- ΣΥΝΟΛΟ: $3200 + 2600 + 800 = 6600$ ευρώ $6600 \times 1,40 = 9240$ ευρώ (προσαύξηση λόγω τιμής ζώνης) $9240 \times 1,20 = 11088$ ευρώ (προσαύξηση λόγω μονοκατοικίας)

Συνολική αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης: 11088 ευρώ.

γ) Ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης

Με την περίπτ. γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ορίζεται ως εξής:

α) Για αυτοκίνητα μέχρι χίλια διακόσια (1.200) κ.ε. σε τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ,

β) Για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των χιλίων διακοσίων (1.200) κ.ε. προστίθενται εξακόσια (600) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά μέχρι και τα δύο χιλιάδες (2.000) κ.ε.,

γ) Για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των δύο χιλιάδων (2.000) κ.ε. προστίθενται εννιακόσια (900) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά και μέχρι τρεις χιλιάδες (3.000) κ.ε. και

δ) Για αυτοκίνητα μεγαλύτερα από τρεις χιλιάδες (3.000) κ.ε. προστίθενται χίλια διακόσια (1.200) ευρώ ανά εκατό (100) κ.ε.

Τα ανωτέρω ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης μειώνονται ανάλογα με την παλαιότητα του αυτοκινήτου, η οποία υπολογίζεται από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα ή σε χώρα της Ε.Ε./ΕΟΧ κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) για χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) και μέχρι δέκα (10) έτη και κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) για χρονικό διάστημα πάνω από δέκα (10) έτη.

Επισημαίνεται ότι, για τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα που αγοράστηκαν μεταχειρισμένα από τον ΟΔΔΥ, ως έτος πρώτης κυκλοφορίας για τον υπολογισμό της παλαιότητας θεωρείται ο χρόνος που τέθηκαν για πρώτη φορά σε κυκλοφορία στην Ελλάδα ή σε χώρα της Ε.Ε./ΕΟΧ προ πώλησης τους από τον ΟΔΔΥ, εφόσον αποδεικνύεται, διαφορετικά θεωρείται αυτό που αναγράφεται στην άδεια κυκλοφορίας που χορηγήθηκε μετά την μεταβίβασή τους από τον ΟΔΔΥ.

Παραθέτουμε πίνακα με ορισμένες κατηγορίες αυτοκινήτων και τις αντίστοιχες αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης, για πληρέστερη κατανόηση των παραπάνω:

Αν ο κυβισμός του αυτοκινήτου δεν καταλήγει σε πλήρη εκατοντάδα (π.χ. 1240, 1290κ.ε.) τότε θα γίνεται στρογγυλοποίηση προς την πλησιέστερη εκατοντάδα (Μέχρι 50 κ.ε. προς την αμέσως προηγούμενη και πάνω από 50 κ.ε. προς την αμέσως επόμενη).

Σε περίπτωση απόκτησης ή μεταβίβασης με οποιοδήποτε τρόπο Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου κατά τη διάρκεια του έτους η αντικειμενική δαπάνη μερίζεται σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες κυριότητας ή κατοχής του αυτοκινήτου. Διάστημα μεγαλύτερο από 15 ημέρες λογίζεται ως ολόκληρος μήνας. Τα ίδια εφαρμόζονται και στην περίπτωση ακινησίας ή ολοκληρωτικής καταστροφής του αυτοκινήτου από οποιαδήποτε αίτια. Οι διατάξεις που αναφέρονται στον περιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης αυτοκινήτου λόγω ακινησίας εφαρμόζονται και στα αυτοκίνητα με ξένους αριθμούς κυκλοφορίας, εφόσον αποδεικνύεται η ακινησία τους από σχετική βεβαίωση της αρμόδιας τελωνειακής αρχής. Σε περίπτωση που ιδιοκτήτες Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτων θέτουν περισσότερες από μία φορές το χρόνο τα αυτοκίνητά τους σε ακινησία από 16 ημέρες το μήνα και πάνω και τα κυκλοφορούν τις υπόλοιπες ημέρες, για τον υπολογισμό της αντικειμενικής δαπάνης του αυτοκινήτου μέσα στο χρόνο θα αθροίζονται οι μέρες κυκλοφορίας του αυτοκινήτου μέσα στο χρόνο και το άθροισμά τους θα διαιρείται με τον αριθμό 30. Το πηλίκο αυτής της διαίρεσης θα δίνει τους μήνες κυκλοφορίας με βάση τους οποίους θα γίνεται ο υπολογισμός της αντικειμενικής δαπάνης από την κυριότητα ή την κατοχή του Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου. (www.taxheaven.gr)

Η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητο του οποίου κύριος ή κάτοχος είναι ανήλικο τέκνο λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα και αν αυτός έχασε τη γονική μέριμνα, του άλλου γονέα, ανεξάρτητα από το εάν για το τέκνο αυτό υπάρχει υποχρέωση υποβολής ξεχωριστής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Στην περίπτωση που οι γονείς έχουν ίσο εισόδημα ή που κανείς από τους γονείς δεν έχει εισόδημα, η αντικειμενική αυτή δαπάνη λογίζεται ως δαπάνη του πατέρα.

Σε περίπτωση εικονικής μεταβίβασης Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου με σκοπό την απόκτηση αυτού από περισσότερα πρόσωπα, η αντικειμενική δαπάνη με βάση το αυτοκίνητο αυτό ισχύει αυτοτελώς στο σύνολό της για κάθε ένα από τους συμβαλλομένους. Ως

εικονική θεωρείται η μεταβίβαση ή η απόκτηση όταν πραγματοποιείται ιδίως μεταξύ συγγενών εξ' αίματος ή εξ' αγχιστείας κατευθείαν γραμμή ή εκ πλαγίου μέχρι και τον τρίτο βαθμό , δηλαδή μεταξύ γονέων και παιδιών, μεταξύ πάππων και εγγονών, μεταξύ προπάππων και δισέγγονων, μεταξύ αδελφών, μεταξύ πρώτων ανιψιών και πρώτων θείων (τα ανίψια θα είναι τα παιδιά των αδελφών του φορολογουμένου και οι θείοι ή οι θείες τα αδέρφια των γονέων του φορολογουμένου). (www.taxheaven.gr)

Σημειώνεται ότι οι συγγενείς εξ' αίματος του ενός από τους συζύγους είναι συγγενείς εξ' αγχιστείας του άλλου συζύγου στην ίδια γραμμή και τον ίδιο βαθμό (Α.Κ. 1464). Αντίθετα οι σύζυγοι δεν θεωρούνται μεταξύ τους συγγενείς εξ' αίματος ή εξ' αγχιστείας. Πάντως σε κάθε περίπτωση οι φορολογούμενοι έχουν δικαίωμα ανταπόδειξης, δηλαδή μπορούν να προσκομίσουν στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι δεν είναι εικονική η μεταβίβαση του αυτοκινήτου ή η απόκτηση του ή η συγκυριότητα τους σε αυτό. Στην περίπτωση που η συγκυριότητα είναι πραγματική η αντικειμενική δαπάνη μερίζεται κατά το λόγο των ιδανικών μεριδίων κάθε ενός συγκυρίου. Διευκρινίζεται ότι η μεταβίβαση του Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου λόγω κληρονομιάς δεν θεωρείται εικονική και κατά συνέπεια η αντικειμενική δαπάνη θα υπολογιστεί με βάση το ποσοστό συνιδιοκτησίας επί του αυτοκινήτου που ανήκει στον φορολογούμενο.

Προκειμένου για εκπαιδευτές αυτοκινήτων καθώς και για τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων που χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό περισσότερα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για τον υπολογισμό της αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη το αυτοκίνητο που δίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη.

Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος (ο σύζυγος ή η σύζυγος) έχει ατομική επιχείρηση, η οποία χρησιμοποιεί για τις ανάγκες της επιβατικά ή μικτής χρήσης αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για τον υπολογισμό της αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνονται υπόψη όλα αυτά τα αυτοκίνητα της ατομικής επιχείρησης.

Διευκρινίζεται ότι η αντικειμενική δαπάνη βαρύνει εκτός από τον κύριο και τον κάτοχο των επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης ή των αυτοκινήτων μικτής χρήσης, για το χρονικό διάστημα της κατοχής εφόσον αυτή διαρκεί περισσότερο του ενός μήνα. Διάστημα μεγαλύτερο των δεκαπέντε (15) ημερών λογίζεται ολόκληρος μήνας.

Στις περιπτώσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης E.I.X. ή μεικτής χρήσης, βαρύνει και τους μισθωτές αυτού του είδους των αυτοκινήτων, είτε η ενοικίαση είναι απλή, είτε είναι κατά το σύστημα Leasing. Με αυτή την έννοια εάν κάτοικος Ελλάδος ενοικιάσει εντός του έτους περισσότερα του ενός αυτοκίνητα, όλα θα ληφθούν υπόψη για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης αυτοκινήτων για το διάστημα που χρησιμοποιήθηκαν.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης δεν εφαρμόζεται:

- για επιβατικά ιδιωτικής χρήσης τα οποία είναι ειδικά διασκευασμένα για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες τουλάχιστον σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%). Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία με ποσοστό πάνω από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους καθώς και
- για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας το οποίο εκδίδεται από διεθνή ή ημεδαπό φορέα που έχει αρμοδιότητα να εκδίδει τέτοιο πιστοποιητικό και φέρει χαρακτηριστικές αριθμημένες πινακίδες που εκδίδονται από τα αρμόδια εξουσιοδοτημένα νομικά πρόσωπα σύμφωνα με την υπ. αριθ. Α-οικ. 61041 / 5235 / 28-11-2013 Απόφαση του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Διευκρινίζεται ότι η ανωτέρω απαλλαγή δεν εφαρμόζεται σε αυτοκίνητα που διαθέτουν μεν πιστοποιητικό αυθεντικότητας αλλά φέρουν συμβατικές πινακίδες. (www.taxheaven.gr)

- οι νεκροφόρες παρότι χαρακτηρίζονται ως επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα, γίνεται δεκτό να μην λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των αντικειμενικών δαπανών των E.I.X.

ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ (ΕΥΡΩ)			
Κυβικά εκατοστά	Μέχρι και 5 έτη	Από 5 έτη έως 10	Πάνω από 10 έτη
1.000	4.000,00	2.800,00	2.000,00
1.200	4.000,00	2.800,00	2.000,00
1.400	5.200,00	3.640,00	2.600,00
1.500	5.800,00	4.060,00	2.900,00
1.600	6.400,00	4.480,00	3.200,00
1.700	7.000,00	4.900,00	3.500,00
1.800	7.600,00	5.320,00	3.800,00
1.900	8.200,00	5.740,00	4.100,00
2.000	8.800,00	6.160,00	4.400,00
2.500	13.300,00	9.310,00	6.650,00
3.000	17.800,00	12.460,00	8.900,00
3.500	23.800,00	16.660,00	11.900,00

Πηγή : <http://www.imerisia.gr/article.asp?catid=26516&subid=2&pubid=113497093>

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικών αυτοκινήτων Ι.Χ. εταιρειών

Στις περιπτώσεις εταιριών ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή περιορισμένης ευθύνης ή ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών ή ανωνύμων ή αστικών, καθώς και των κοινωνιών και κοινοπραξιών που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, οι οποίες έχουν στην κυριότητά τους επιβατικά ΙΧ αυτοκίνητα, η συνολική ετήσια αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε αυτά λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των:

i.. Ομόρρυθμων ή απλών, εκτός των ετερόρρυθμων, εταίρων ή κοινωνιών ή μελών της κοινοπραξίας φυσικών προσώπων, μεριζόμενης της συνολικής δαπάνης μεταξύ αυτών, κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρεία προκειμένου περί ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή αστικών εταιρειών ή στην κοινωνία ή στην κοινοπραξία. Εδώ διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση που μέσα στη χρήση γίνει αλλαγή στα ποσοστά ή τα πρόσωπα των ομόρρυθμων εταίρων, τότε ο υπολογισμός της αντικειμενικής δαπάνης για κάθε ομόρρυθμο γίνεται για κάθε τμήμα της χρήσης κατά τη διάρκεια του οποίου είχε το ίδιο ποσοστό.

ii. Των φυσικών προσώπων, μελών της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, μεριζόμενης της συνολικής δαπάνης μεταξύ αυτών, κατά το ποσοστό συμμετοχής του καθενός στην εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, όταν οι διαχειριστές αυτής δεν είναι εταίροι της.

iii. Των διαχειριστών της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης που είναι και εταίροι της, μεριζόμενης της συνολικής δαπάνης μεταξύ αυτών κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην Ε.Π.Ε.

Συνεπώς για τις περ. ii και iii θα υπολογιστεί το άθροισμα της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης όλων των αυτοκινήτων που έχει η εταιρία στην κυριότητα της και το άθροισμα που θα προκύψει θα επιμεριστεί μεταξύ των μελών της Ε.Π.Ε ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους. Η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε κάθε εταίρο δεν μπορεί να είναι ανώτερη από τη μεγαλύτερη τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρίας.

iv. Των διευθυνόντων και εντεταλμένων συμβούλων, διοικητών ανωνύμων εταιρειών και προέδρων των διοικητικών συμβουλίων τους, μεριζόμενης της συνολικής ετήσιας δαπάνης ισομερώς μεταξύ τους. Συνεπώς, η συνολική αντικειμενική δαπάνη με βάση τα αυτοκίνητα της εταιρίας θα κατανεμηθεί ισομερώς μεταξύ των εντεταλμένων, διευθυνόντων συμβούλων, διοικητών και προέδρων Δ.Σ. ανεξάρτητα από το αν τα πρόσωπα αυτά ασκούν πραγματική διοίκηση. Και στην προκείμενη περίπτωση η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί για καθένα από αυτά τα πρόσωπα δεν μπορεί να είναι ανώτερη από τη μεγαλύτερη τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της Α.Ε.

Διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση που η πράξη διορισμού διευθύνοντος συμβούλου Α.Ε. δεν δημοσιεύθηκε στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, ο υπόψη διευθύνων σύμβουλος δεν λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή της αντικειμενικής δαπάνης των αυτοκινήτων που ανήκουν στην κυριότητα της Α.Ε. και της Ε.Π.Ε.

Στην περίπτωση που τη θέση του προέδρου του Δ.Σ. Α.Ε. δεν κατέχει το ίδιο πρόσωπο σε όλη τη διάρκεια της κρινόμενης περιόδου, αλλά τα πρόσωπα που κατείχαν αυτή τη θέση διαδέχτηκαν το ένα το άλλο, το ετήσιο τεκμήριο που αντιστοιχεί στη θέση θα επιμερισθεί σε κάθε πρόσωπο ανάλογα με τους μήνες που την υπηρέτησε. Συνεπώς στην περίπτωση κατά την οποία ο πρόεδρος του Δ.Σ. Α.Ε., ο οποίος έστω ότι είναι και διευθύνων σύμβουλος, κατά τη διάρκεια του έτους αλλάξει, η συνολική αντικειμενική δαπάνη, αφού περιορισθεί στο ύψος της μεγαλύτερης αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρείας θα μεριστεί στα

δύο πρόσωπα που κατείχαν διαδοχικά τη θέση του προέδρου - διευθύνοντα συμβούλου της Α.Ε. ανάλογα με τους μήνες που κατείχε τη θέση αυτή ο καθένας.

Όταν υπάρχουν περισσότεροι του ενός διευθύνοντες σύμβουλοι, το τεκμήριο των αυτοκινήτων της Α.Ε. μερίζεται σε όλους ισομερώς.

Εάν στις πιο πάνω περιπτώσεις όλοι οι εταίροι των Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή αστικών εταιρειών καθώς και των κοινωνιών ή κοινοπραξιών είναι νομικά πρόσωπα, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση τα Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα που έχουν στην κατοχή τους ή στην κυριότητά τους οι υπόψη εταιρείες ή κοινωνίες ή κοινοπραξίες λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των φυσικών προσώπων που μετέχουν σε αυτά τα νομικά πρόσωπα. (www.taxheaven.gr)

Στην περίπτωση που όλα τα μέλη των ανωτέρω εταιρειών είναι νομικά πρόσωπα τότε:

α) Εάν μεταξύ αυτών των νομικών προσώπων, περιλαμβάνονται και αλλοδαπές Α.Ε. ή μόνο αλλοδαπές Α.Ε., βαρύνονται με την υπόψη αντικειμενική δαπάνη και οι διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι, οι διοικητές των Α.Ε. και πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων αυτών, εφ' όσον αυτοί είναι κάτοικοι Ελλάδος ή κάτοικοι αλλοδαπής που αποκτούν πραγματικό εισόδημα στην ημεδαπή και οι αλλοδαπές εταιρείες έχουν εγκατάσταση και υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα.

β) Εάν όλα αυτά τα νομικά πρόσωπα είναι αλλοδαπά που έχουν εγκατάσταση και υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα, θα ελεγχθούν τα μέλη και αυτών των αλλοδαπών νομικών προσώπων για να βρεθεί φυσικό πρόσωπο που να βαρύνεται με ποσά της υπόψη αντικειμενικής δαπάνης. (www.taxheaven.gr)

Στην περίπτωση που όλα τα μέλη των ανωτέρω εταιρειών (ΟΕ ή ΕΕ ή ΕΠΕ ή αστικών εταιρειών, κοινωνιών, κοινοπραξιών) είναι νομικά πρόσωπα και όλα τα μέλη των νομικών αυτών προσώπων είναι επίσης νομικά πρόσωπα, δεν θα πρέπει να συνεχιστεί και η εξέταση των μελών και αυτών των νομικών προσώπων μέχρι να ανευρεθεί φυσικό πρόσωπο που να βαρύνεται με την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης με βάση τα αυτοκίνητα της αρχικής εταιρείας κτλ.

Περαιτέρω για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα αλλά υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης καθώς και για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις η αντικειμενική δαπάνη η οποία προκύπτει με βάση αυτοκίνητα αυτής της περίπτωσης, ιδιοκτησίας του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή ιδιοκτησίας ή κατοχής γραφείου, υποκαταστήματος ή πρακτορείου της αλλοδαπής επιχείρησης εγκατεστημένου στην Ελλάδα, βαρύνει το πρόσωπο που εκπροσωπεί στην Ελλάδα το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή την αλλοδαπή επιχείρηση ή προΐσταται του γραφείου η υποκαταστήματος ή πρακτορείου.

Η αντικειμενική δαπάνη βαρύνει καθένα από τα φυσικά πρόσωπα που ορίζονται από τις ανωτέρω διατάξεις ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής ή κατοικίας τους εφόσον αποκτούν πραγματικό εισόδημα στην Ελλάδα και δεν μπορεί για καθένα από αυτά τα πρόσωπα και για κάθε εταιρεία να είναι ανώτερη από τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρείας.

Τα ανωτέρω καταλαμβάνουν και τα αυτοκίνητα μεικτής χρήσης καθώς και τα αυτοκίνητα τύπου Jeep. Από τα ανωτέρω δεν εξαιρούνται τα αυτοκινούμενα τροχόσπιτα λόγω του ότι υπάγονται στην έννοια των Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτων. (www.taxheaven.gr)

δ) Ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιδιωτικών σχολείων

Για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης, λαμβάνεται υπόψη η ετήσια δαπάνη που καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, όπως αυτή προκύπτει από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών. Εξαιρούνται οι δαπάνες που καταβάλλονται σε εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και στα ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες. Στην περίπτωση διαζευγμένων γονέων όπου άλλος γονέας βαρύνεται με τα τέκνα και άλλος καταβάλλει τις δαπάνες διδασκτρών των τέκνων, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης θα βαρύνει τον γονέα που καταβάλλει τις δαπάνες αυτές. Εάν τα δίδακτρα κλπ καταβάλλονται από εταιρεία που εργάζεται γονέας, η αντικειμενική δαπάνη εξακολουθεί να επιβαρύνει τον γονέα αυτόν.

ε) Αντικειμενική δαπάνη οικιακών βοηθών, οδηγών αυτοκινήτων κλπ

Με τις διατάξεις της περίπτωσης ε', λαμβάνεται υπόψη η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται σε οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό, η οποία ορίζεται στο κατώτατο όριο αμοιβών όπως αυτό προσδιορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων. Εξαιρούνται οι δαπάνες που καταβάλλονται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος απασχολεί έναν μόνο οικιακό βοηθό καθώς και οι δαπάνες που καταβάλλονται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει έχει αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω από διανοητική καθυστέρηση, ή φυσική αναπηρία, ή είναι ηλικίας άνω των εξήντα πέντε (65) ετών και απασχολεί ένα νοσοκόμο. (www.taxheaven.gr)

στ) Δαπάνες σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης

Με την περιπτ. στ' της παρ.1 του άρθρου 31 ορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης με βάση τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν και εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού, ασφαλίσεων, καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται, ανάλογα με τα μέτρα ολικού μήκους του σκάφους, ως εξής:

α) Προκειμένου για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου (χωρίς χώρο ενδιαίτησης), ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι 5 μέτρα, στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων ευρώ (4.000). Για τα πάνω από 5 μέτρα το ποσό αυτό αυξάνεται κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ το μέτρο.

β) Προκειμένου για ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρους ενδιαίτησης, ολικού μήκους μέχρι και επτά (7) μέτρα, στο ποσό των δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000). Για τα ίδια σκάφη άνω των επτά (7) και μέχρι δέκα (10) μέτρα προστίθενται τρεις χιλιάδες ευρώ (3.000) για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους. Για σκάφη άνω των δέκα (10) μέτρων και μέχρι δώδεκα (12) μέτρα, προστίθενται επτά χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (7.500) ανά επιπλέον μέτρο μήκους. Για σκάφη άνω των δώδεκα (12) μέτρων και μέχρι δεκαπέντε (15) μέτρα, προστίθενται δέκα πέντε χιλιάδες ευρώ (15.000) για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους. Για σκάφη άνω των

δεκαπέντε (15) μέτρων και μέχρι δεκαοκτώ (18) μέτρα, προστίθενται είκοσι δύο χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (22.500) για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους. Για σκάφη άνω των δεκαοκτώ (18) και μέχρι είκοσι δύο (22) μέτρα, προστίθενται τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους. Τέλος, για σκάφη πάνω από είκοσι δύο (22) μέτρα, προστίθενται πενήντα χιλιάδες ευρώ (50.000) για κάθε επιπλέον μέτρο μήκους. (www.taxheaven.gr)

Επίσης, τα ποσά της περίπτωσης αυτής μειώνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) προκειμένου για ιστιοφόρα σκάφη καθώς και για τα πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευαστεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ' ολοκλήρου από ξύλο, τύπων «τρεχαντήρι», «βαρκαλάς», «πέραμα», «τσερνίκι» και «λίμπερτυ», που προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση.

Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητα του κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) και μέχρι δέκα έτη (10) από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά και τριάντα τοις εκατό (30%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα έτη (10).

Παραθέτουμε πίνακα με περιπτώσεις μηχανοκίνητων ή μικτών σκαφών με χώρους διαίτησης, για πληρέστερη κατανόηση.

Για σκάφη με μόνιμο ναυτολογημένο πλήρωμα για ολόκληρο ή μέρος του έτους, στην παραπάνω δαπάνη προστίθεται και η αμοιβή του πληρώματος, ενώ τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης δεν λαμβάνονται υπόψη για την τεκμαρτή δαπάνη. Τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης δεν λαμβάνονται υπόψη για την αντικειμενική δαπάνη εφόσον βέβαια πληρούν τις προϋποθέσεις κατάταξής τους ως επαγγελματικών.

Οι διατάξεις της περιπτ. γ' του άρθρου 31, εκτός της παλαιότητας, ισχύουν και για την αντικειμενική δαπάνη σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης. Επιπλέον διευκρινίζουμε ότι:

- Στις επιχειρήσεις ενοικίασης σκαφών για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη μόνο το σκάφος με τη μεγαλύτερη

αντικειμενική δαπάνη και μόνο κατά το χρόνο που δεν είναι εκμισθωμένο σε τρίτους.

- Η αντικειμενική δαπάνη για τα σκάφη αναψυχής βαρύνει τον κύριο ή τον κάτοχο που είναι κάτοικος Ελλάδος ανεξάρτητα από την εθνικότητα της χώρας στο νηολόγιο της οποίας έχει καταχωρηθεί. Επομένως εφόσον φυσικό πρόσωπο είναι μόνιμος κάτοικος Ελλάδος και έχει στην κυριότητα του ή στην κατοχή του σκάφος με ξένη σημαία το οποίο είτε πλέει στα ελληνικά ύδατα είτε είναι ελλιμενισμένο, είτε εκτελεί συνήθειες πλόες στην αλλοδαπή βαρύνεται με την αντικειμενική δαπάνη. Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης ισχύει και για σκάφη ερασιτεχνικής αλιείας καθώς και για τα jet ski.

Επίσης, αναγνωρίζεται πλέον η ακινησία για τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης. Για την απόδειξη του χρόνου ακινησίας πρέπει να υποβάλλεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος βεβαίωση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής για το ακριβές χρονικό διάστημα (χρόνος έναρξης και λήξης ακινησίας ή συνέχιση της ακινησίας κατά την 31η Δεκεμβρίου του έτους), που θα προκύπτει από τις αντίστοιχες καταχωρήσεις σε σχετικό βιβλίο που θα τηρείται από αυτή.

Μήκος σκάφους	Μέχρι 5 έτη	Πάνω από 5 μέχρι και 10 έτη	Πάνω από 10 έτη
7	12.000,00	10.200,00	8.400,00
8	15.000,00	12.750,00	10.500,00
9	18.000,00	15.300,00	12.600,00
10	21.000,00	17.850,00	14.700,00
11	28.500,00	24.225,00	19.950,00
12	36.000,00	30.600,00	25.200,00
13	51.000,00	43.350,00	35.700,00
14	66.000,00	56.100,00	46.200,00
15	81.000,00	68.850,00	56.700,00
16	103.500,00	87.975,00	72.450,00
17	126.000,00	107.100,00	88.200,00
18	148.500,00	126.225,00	103.950,00
19	178.500,00	151.725,00	124.950,00
20	208.500,00	177.225,00	145.950,00
21	238.500,00	202.725,00	166.950,00
22	268.500,00	228.225,00	187.950,00
23	318.500,00	270.725,00	222.950,00
24	368.500,00	313.225,00	257.950,00
25	418.500,00	355.725,00	292.950,00

ζ) Δαπάνες αεροσκαφών, ελικοπτέρων, ανεμόπτερων

Με την περίπτωση ζ' ορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της αντικειμενικής δαπάνης για τα αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου και των εξαρτώμενων μελών του ως εξής: (www.taxheaven.gr)

α) Για ανεμόπτερα στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ.

β) Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, καθώς και ελικόπτερα, στο ποσό των εξήντα πέντε χιλιάδων (65.000) ευρώ για τους εκατόν πενήντα (150) πρώτους ίππους ισχύος του κινητήρα τους που προσαυξάνεται με το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ για κάθε ίππο πάνω από τους εκατόν πενήντα (150) ίππους.

γ) Για αεροσκάφη αεριοπροωθούμενα (JET) στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ', εκτός της ακινησίας και παλαιότητας, εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.

δ) Για τις υπερελαφρές πτητικές αθλητικές μηχανές (ΥΠΑΜ) που υπάγονται στην παρ.1 του άρθρου 4 του υπ' αριθμ. Δ2/26314/8802/27.7.2010 Κανονισμού υπερελαφρών πτητικών αθλητικών μηχανών (Β' 1360), στο ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου ισχύει από 1.1.2011 και μετά. Επιπλέον διευκρινίζουμε ότι:

- Δεν λαμβάνεται υπόψη η αντικειμενική δαπάνη για τα αεροσκάφη και τα ελικόπτερα επαγγελματικής χρήσης εφόσον αυτά πληρούν τις προϋποθέσεις κατάταξης τους ως επαγγελματικά από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, ήτοι να πληρούν τις προϋποθέσεις αδειοδότησης που ορίζει η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας ως εταιρείες παροχής αεροπορικών υπηρεσιών.
- Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για τις περιπτώσεις που έχει παραχωρηθεί η χρήση αεροσκάφους, ελικοπτέρου και ανεμοπτέρου με χρησιδάνειο, βαρύνουν εξ ολοκλήρου τον χρήστη. Το ίδιο ισχύει και για τα σκάφη αναψυχής. (www.taxheaven.gr)

η) Δαπάνες δεξαμενών κολύμβησης

Με την περίπτωση η' οι δεξαμενές κολύμβησης εξακολουθούν να λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης. Η δαπάνη αυτή ορίζεται κλιμακωτά ως εξής:

Σε εκατόν εξήντα (160) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο μέχρι και τα εξήντα (60) τετραγωνικά μέτρα και σε τριακόσια είκοσι (320) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για επιφάνεια άνω των εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων.

Τα ανωτέρω ισχύουν και όταν η δεξαμενή είναι συναρμολογούμενη αφού ο νόμος δεν κάνει καμία διάκριση.

Προκειμένου για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης, τα παραπάνω ποσά αυτής της περίπτωσης διπλασιάζονται.

Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για τις δεξαμενές κολύμβησης υπολογίζεται για όλο το έτος χωρίς να περιορίζεται σε μήνες χρήσης είτε πρόκειται για κύρια κατοικία είτε για δευτερεύουσα. Στις περιπτώσεις θανάτου ή μεταβίβασης/απόκτησης κατοικίας μέσα στο έτος, η αντικειμενική δαπάνη υπολογίζεται στους μήνες χρήσης.

Προκειμένου για κοινόχρηστες πισίνες που βρίσκονται σε συγκροτήματα πολυκατοικιών, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης επιμερίζεται στους ιδιοκτήτες και ενοικιαστές των ακινήτων με βάση τα χιλιοστά κάθε διαμερίσματος στο οικόπεδο.

Επίσης, αν η δεξαμενή κολύμβησης (πισίνα) χρησιμοποιείται από τους ενοίκους επιπλωμένων δωματίων ή ξενοδοχείων (ατομικές επιχειρήσεις), από την εκμετάλλευση των οποίων αποκτάται εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, η αντικειμενική δαπάνη αυτής δεν βαρύνει τον επιχειρηματία.

Διευκρινίζεται ότι η μη χρήση πισίνας αποδεικνύεται με πιστοποιητικό καταστροφής της.

θ) Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης

Με την περίπτωση θ' της παραγράφου 1 θα λαμβάνεται υπόψη κάθε χρόνο ένα ποσό ως ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης που ορίζεται στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ προκειμένου για άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και στο ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ προκειμένου για συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση, εφόσον δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα. Δεν εφαρμόζεται η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη εφόσον ο φορολογούμενος ή τα εξαρτώμενα μέλη αποκτούν εισόδημα μόνο από τόκους και ακίνητα σύμφωνα με την περ. ε' του άρθρου 34 του Κ.Φ.Ε.

2. Με την παράγραφο 2 του άρθρου 31 προβλέπεται ότι το ετήσιο συνολικό ποσό της αντικειμενικής δαπάνης, που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο όταν αυτό είναι μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του φορολογουμένου και των εξαρτώμενων μελών που τον βαρύνουν, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία. Τέτοια περιστατικά συντρέχουν ιδίως στο πρόσωπο των υπόχρεων, οι οποίοι:

- α) υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις,
- β) είναι φυλακισμένοι,
- γ) νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική,
- δ) είναι άνεργοι και δικαιούνται βοήθημα ανεργίας,
- ε) συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, λόγω αποδεδειγμένης συμβολής στις δαπάνες αυτές των συγγενών τους με την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι αυτοί έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές,
- στ) είναι ορφανοί ανήλικοι οι οποίοι έχουν στην κυριότητά τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους και

ζ) προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι για λόγους ανώτερης βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική. (www.taxheaven.gr)

Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, ο φορολογούμενος υποχρεούται να υποβάλει μαζί με τη δήλωσή του και τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη των ισχυρισμών του. Η Φορολογική Διοίκηση ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του φορολογουμένου και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην οποία αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία.

Στις πιο πάνω α' και ε' περιπτώσεις, η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής δαπάνης και της πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης του υπόχρεου. Προκειμένου για αντικειμενικές δαπάνες των τέκνων, η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης καταλογίζεται σε εκείνον τον γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα.

4.3.2 Άρθρο 32 Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προσδιορίζονται τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται από το φορολογούμενο, τη σύζυγό του και τα εξαρτώμενα μέλη για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του ετήσιου εισοδήματος.

Σημειώνεται ότι οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται μόνο όταν τις οικείες δαπάνες πραγματοποιούν φυσικά πρόσωπα, ως ιδιώτες και όχι στα πλαίσια άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας όπου οι σχετικές αγορές έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά τους αρχεία.

Επίσης λαμβάνονται υπόψη μόνο τα ποσά που πραγματικά καταβάλλονται στο φορολογικό έτος (ποσό δόσης, προκαταβολής κ.τ.λ.) και όχι το συνολικό ποσό της αγοράς που πιθανόν μέρος του να καταβληθεί σε επόμενο φορολογικό έτος.

Σημειώνεται ότι ο φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής με πραγματικό εισόδημα στην Ελλάδα που πραγματοποιεί δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην Ελλάδα

εάν αποδείξει, προσκομίζοντας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ότι το τίμημα της απόκτησης καταβλήθηκε στην αλλοδαπή δεν προσμετράται η δαπάνη αυτή.

Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτής της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, ως ετήσια δαπάνη του φορολογουμένου της συζύγου του και των εξαρτώμενων μελών του λογίζονται τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται, για:

α) Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων ή τρίτροχων αυτ/ων οχημάτων, πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής, αεροσκαφών και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας.

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται και οι δαπάνες αγοράς ελικόπτερων, ανεμόπτερων και υπερελαφρών πτητικών αθλητικών μηχανών.

Μεγάλης αξίας θεωρούνται τα κινητά πράγματα, η αξία των οποίων υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. όπως πίνακες ζωγραφικής, πολύτιμοι λίθοι, κοσμήματα, έπιπλα, έργα τέχνης κ.λπ. Αν η αξία κάθε πράγματος είναι μικρότερη του ποσού αυτού, τα αγορασθέντα όμως πράγματα αποτελούν κατά τις συναλλακτικές αντιλήψεις ενιαίο σύνολο, τότε για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία όλων αυτών των πραγμάτων εφόσον υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Οι ανωτέρω δαπάνες λαμβάνονται υπόψη για τον τεκμαρτό προσδιορισμό του εισοδήματος είτε η αγορά των περιουσιακών στοιχείων γίνεται στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό.

β) Αγορά επιχειρήσεων ή σύσταση ή αύξηση του κεφαλαίου επιχειρήσεων που λειτουργούν ατομικώς ή με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης ή ανώνυμης εταιρείας ή περιορισμένης ευθύνης εταιρίας ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας ή κοινωνίας ή κοινοπραξίας ή αστικής εταιρίας ή αγορά εταιρικών μερίδων και χρεογράφων γενικώς.

Η διατύπωση της διάταξης αυτής είναι γενική και καταλαμβάνει επομένως κάθε περίπτωση δαπάνης για συμμετοχή σε οποιασδήποτε μορφής εταιρία. Υπάγονται κατ' ακολουθία όλα τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται, ως εισφορά σε νεοϊδρυόμενο νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ως κεφάλαιο για την ίδρυση ατομικής

επιχείρησης καθώς και τα ποσά για αύξηση κεφαλαίου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας.

Η ίδια διάταξη ορίζει σαν τεκμαρτή δαπάνη τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται και για την αγορά χρεογράφων γενικά. Διευκρινίζεται ότι στην έννοια των χρεογράφων συμπεριλαμβάνονται οι ομολογίες, τα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου, τα ομόλογα τραπεζών, τα προθεσμιακά συμβόλαια, τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, τα συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης, τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, οι μετοχές και γενικά προϊόντα που μπορούν να διαπραγματευθούν στα χρηματιστήρια και στις αγορές. (www.taxheaven.gr)

γ) Αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης.

Στην αγορά ακινήτων ως ποσό τεκμαρτής δαπάνης λαμβάνεται το ποσό της συνολικής επιβάρυνσης, όπως προκύπτει από τα οικεία πωλητήρια συμβόλαια, εκτός εάν από έλεγχο προκύπτει μεγαλύτερο ποσό, οπότε λαμβάνεται υπόψη αυτό. Στο τίμημα αυτό θα προστεθούν και τα ποσά των Φ.Μ.Α., συμβολαιογραφικά και λοιπά έξοδα και φόροι.

Κρίσιμος χρόνος για να υπολογιστεί το ποσόν της τεκμαρτής δαπάνης είναι ο χρόνος σύνταξης του συμβολαίου μεταβίβασης του ακινήτου εφόσον καταβληθεί ολόκληρο το τίμημα και παραδοθεί η χρήση και η κυριότητα του ακινήτου διαφορετικά, το ποσό της δαπάνης θα κατανέμεται στα φορολογικά έτη που καταβάλλονται οι δόσεις. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση σύνταξης προσυμφώνου αγοράς.

Σε ανέγερση οικοδομής εφόσον η ανέγερση διαρκέσει περισσότερο του ενός έτους, σε κάθε έτος σαν ποσό δαπάνης θα ληφθεί το αντίστοιχο του κόστους ανέγερσης στο ίδιο έτος, εκτός εάν χρόνος καταβολής έχει ορισθεί ο χρόνος αποπεράτωσης της οικοδομής.

Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για επισκευή και συντήρηση κατοικίας δεν υπολογίζονται ως δαπάνη απόκτησης περιουσιακού στοιχείου. Αν όμως πρόκειται για προσθήκες, επεκτάσεις, τότε τίθεται θέμα δαπάνης απόκτησης.

Σε περίπτωση αγοράς ακινήτου με συνιδιοκτησία ή σε περίπτωση που περισσότεροι από κοινού ανεγείρουν οικοδομή, σε κάθε έναν αναλογεί ποσό δαπάνης όσο το ποσοστό συμμετοχής του.

Σε περίπτωση όπου από διαφορετικό πρόσωπο αγοράζεται η ψιλή κυριότητα και από άλλο η επικαρπία ακινήτου, σε καθέναν θα υπολογισθεί ποσό δαπάνης απόκτησης που του αναλογεί επιμεριστικά κατά το ποσοστό που προβλέπεται από τη φορολογία κληρονομιών. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που ανεγείρεται οικοδομή σε οικόπεδο στο οποίο άλλο πρόσωπο είναι ψιλός κύριος και άλλο επικαρπωτής δηλαδή η δαπάνη ανέγερσης επιμερίζεται στους δύο κατά τα ποσοστά που προβλέπονται από τη φορολογία κληρονομιών ανεξάρτητα σε ποιου το όνομα εκδίδεται η άδεια ανέγερσης οικοδομής.

Περαιτέρω, σε περίπτωση ανέγερσης οικοδομής από μισθωτή με δικές του δαπάνες σε έδαφος του εκμισθωτή η δαπάνη ανέγερσης βαρύνει το μισθωτή ο οποίος αναλαμβάνει την ανέγερση και ο οποίος πραγματικά καταβάλλει τα χρηματικά ποσά της εν λόγω δαπάνης.

Επίσης, η αξία αγοράς ακινήτου που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της δαπάνης απόκτησης, όταν το ακίνητο αποκτάται με αναγκαστικό πλειστηριασμό, είναι το ποσό του εκπλειστηριάσματος και κάθε άλλο ποσό (π.χ. φόρος μεταβίβασης, συμβολαιογραφικά) που πραγματικά κατέβαλε ο υπερθεματιστής εκτός βέβαια εάν από κάποιο άλλο στοιχείο προκύψει εικονικότητα του πλειστηριασμού ή συμφωνία για καταβολή ενός επιπλέον ποσού. Σε ιδιωτικό πλειστηριασμό για τον προσδιορισμό της δαπάνης λαμβάνεται το τίμημα που πραγματικά καταβλήθηκε.

Στην περίπτωση που κατά τη διανομή ακινήτων ο δικαιούχος ιδανικής μερίδας λαμβάνει φυσική μερίδα ισάξια της ιδανικής και επιβάλλεται ο φόρος που προβλέπεται για την διανομή, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής ούτε και της περίπτωσης ε' του ίδιου άρθρου εφόσον δεν καταβάλλονται για την υπόψη δικαιοπραξία χρηματικά ποσά. Αν όμως λάβει μεγαλύτερη φυσική μερίδα από την ιδανική εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής για το μέρος της φυσικής μερίδας του ακινήτου για το οποίο κατέβαλε χρήματα.

δ) Χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε

Τα δάνεια που χορηγούνται από φυσικό πρόσωπο σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα και για οποιοδήποτε λόγο εμπίπτουν στο άρθρο 32. Επομένως, εμπίπτουν και τα δάνεια και χρηματικές διευκολύνσεις που χορηγούν εταίροι, μέλη ή μέτοχοι στις εταιρίες που συμμετέχουν.

ε) Η ετήσια δαπάνη για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες

Δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων λογίζεται η ετήσια δαπάνη για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτά υπερβαίνουν ετησίως τα τριακόσια (300) ευρώ, εκτός από τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους δήμους και τις κοινότητες του κράτους, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία, που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και τα προνοιακά ιδρύματα του ευρύτερου δημόσιου τομέα (κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου), ως και τα προνοιακά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου των οποίων οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται τουλάχιστον κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) με επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Εξαιρούνται οι δωρεές ή χορηγίες προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που έχουν συσταθεί νόμιμα και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που έχουν συσταθεί νόμιμα, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς.

στ) Απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής. Στο ποσό της δαπάνης αυτής περιλαμβάνεται και το ποσό των οικείων τόκων, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι τυχόν τόκοι υπερημερίας

Η απόσβεση δανείων και πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής θεωρείται δαπάνη απόκτησης που βαρύνει τον λήπτη του δανείου. Σε κάθε περίπτωση εξετάζεται το γεγονός του ποιος πραγματικά καταβάλλει τα σχετικά ποσά. (www.taxheaven.gr)

4.3.3 Άρθρο 33 Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών

Με τις διατάξεις του άρθρου 33 προσδιορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν εφαρμόζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων. Η μη εφαρμογή αυτής της δαπάνης διασφαλίζει τη μη εφαρμογή του

εναλλακτικού τρόπου προσδιορισμού της ελάχιστης φορολογίας στις περιπτώσεις αυτές. Με βάση τις νέες διατάξεις τα άρθρα 31 και 32 δεν έχουν εφαρμογή:

α) Για την αντικειμενική δαπάνη, η οποία προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης αναπήρου, το οποίο απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.

β) Για το αλλοδαπό προσωπικό που δεν διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα ή για τους Έλληνες που διαμένουν μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολούνται αποκλειστικά σε γραφεία επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένα στη χώρα μας με βάση τους νόμους α.ν.89/1967, α.ν.378/1968 και του άρθρου 25 του ν.27/1975, για το ποσό που προκύπτει με βάση το επιβατικό αυτοκίνητο ΙΧ ή της κατοικίας.

γ) Για τις επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων που έχουν υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς φορολογίας του άρθρου 45 του ν.2859/2000, και για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει των επιβατικών αυτοκινήτων που έχουν αγοραστεί για μεταπώληση με τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν.2859/2000, με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από αυτές, εφόσον δηλαδή η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του μεταβιβαζόμενου αυτοκινήτου οχήματος έχουν παραμείνει στη ΔΟΥ στην οποία έγινε η μεταβίβαση του αυτοκινήτου προς την επιχείρηση μεταπώλησης μέχρι και την ημερομηνία μεταπώλησης από αυτή σε τρίτο και εφόσον βέβαια το αυτοκίνητο κατά το χρονικό διάστημα δεν κυκλοφόρησε παράνομα. Οι μεταπωλήτριες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση μαζί με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος να συνυποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986, στην οποία να αναγράφουν τα πιο πάνω αυτοκίνητα που αγόρασαν ή πούλησαν στο οικείο έτος.

Περαιτέρω, προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων της περίπτωσης αυτής, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τα προς πώληση οχήματα, όταν δεν κατατεθούν η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας τους στη Δ.Ο.Υ. δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της επιχείρησης. Ισχύει για δαπάνες που προκύπτουν από 1.1.2010 και μετά.

δ) Για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, ανεξάρτητα από το μήκος και αν χρησιμοποιούν ή όχι προσωπικό. Η απαλλαγή αφορά φυσικά πρόσωπα που είναι μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού.

ε) Για την αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Στην έννοια του πάγιου εξοπλισμού περιλαμβάνονται μηχανήματα, υπολογιστές, έπιπλα, σκεύη, Φ.Δ.Χ. αυτοκίνητα, Φ.Ι.Χ. αυτοκίνητα, Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα, Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα, μοτοποδήλατα, μοτοσυκλέτες, σκάφη, αεροσκάφη που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την άσκηση επιχείρησης ή ελευθέρου επαγγέλματος.

στ) Για αγορά επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, ειδικά διασκευασμένων για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%).

Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία με ποσοστό πάνω από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα με τη μετακίνησή τους.

ζ) Οι ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες που υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 31 του παρόντος κώδικα προκειμένου για συνταξιούχους που έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους εφαρμόζονται μειωμένες κατά ποσοστό 30% των όσων προκύπτουν σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις.

η) Για φυσικό πρόσωπο που έχει τη φορολογική κατοικία του στην αλλοδαπή, εφόσον δεν αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα.

4.3.4 Άρθρο 34 Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής

Προσαύξηση φορολογητέου εισοδήματος με τη διαφορά λόγω αντικειμενικών δαπανών διαβίωσης και δαπανών απόκτησης

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 34 η διαφορά μεταξύ του συνολικού εισοδήματος που δηλώθηκε από το φορολογούμενο, τη σύζυγο του και τα εξαρτώμενα μέλη και του τεκμαρτού εισοδήματος των άρθρων 31 και 32, όπως η διαφορά αυτή αναμορφώνεται ύστερα από την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 αυτού του άρθρου, φορολογείται κατά περίπτωση με

α) τη φορολογική κλίμακα της παρ. 1 άρθρου 15 του Κ.Φ.Ε. εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία ή/και συντάξεις ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή δεν υπάρχει εισόδημα από καμία κατηγορία.

β) τη φορολογική κλίμακα παρ. 1 άρθρου 29 του Κ.Φ.Ε. εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από επιχειρηματική δραστηριότητα ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του δεν προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις.

γ) το φορολογικό συντελεστή δέκα τρία τοις εκατό (13%) εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από ατομική αγροτική επιχείρηση ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από ατομική αγροτική επιχείρηση.

δ) τη φορολογική κλίμακα παρ. 1 άρθρου 15 του Κ.Φ.Ε. εφόσον ο φορολογούμενος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ το κρινόμενο φορολογικό έτος.

Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι αν ο φορολογούμενος αποκτά εισόδημα από περισσότερες της μίας κατηγορίας εισοδήματος και υπάρχει ισότητα μεταξύ τους τότε η διαφορά μεταξύ συνολικού εισοδήματος και αντικειμενικών δαπανών απόκτησης και διαβίωσης φορολογείται με τη φορολογική κλίμακα της παρ. 1 άρθρου 15 του Κ.Φ.Ε. (www.taxheaven.gr)

4.3.5 Μείωση της διαφοράς

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 34 η Φορολογική Διοίκηση κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς, που προκύπτει με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, υποχρεούται να λάβει υπόψη της τα αναγραφόμενα στη δήλωση χρηματικά ποσά που εισπράχθηκαν και τα οποία αποδεικνύονται με νόμιμα παραστατικά στοιχεία. Αν τα ποσά αυτά έχουν απλώς πιστωθεί, χωρίς να έχουν εισπραχθεί δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά την εφαρμογή, αυτής της περίπτωσης, καθόσον δεν είναι δυνατόν, να χρησιμοποιηθούν εφόσον δεν εισπράχθηκαν.

Ο φορολογούμενος φέρει το βάρος της απόδειξης της συνδρομής των προϋποθέσεων για τα ποσά αυτά που περιορίζουν τη διαφορά μεταξύ συνολικού εισοδήματος και τεκμαρτού εισοδήματος.

Στο νόμο αναφέρονται ενδεικτικά ορισμένες κατηγορίες εισοδημάτων ή εσόδων που περιορίζουν την πιο πάνω διαφορά. Τονίζεται ότι και οποιοδήποτε άλλο έσοδο που δεν αναφέρεται ρητά στο νόμο (π.χ. κέρδη από λαχεία) λαμβάνεται υπόψη, εφόσον αποδεικνύεται η είσπραξη του, η φορολόγηση του ή η απαλλαγή του από τη φορολογία. Τα ποσά που ιδίως λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη ή τον περιορισμό της υπόψη διαφοράς είναι τα εξής:

α) Πραγματικά εισοδήματα τα οποία αποκτήθηκαν από τον ίδιο το φορολογούμενο, τη σύζυγο του και τα εξαρτώμενα μέλη του και τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Αν τα εισοδήματα αυτά αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή αναγνωρίζονται εφόσον έχουν φορολογηθεί στην Ελλάδα ή απαλλάσσονται νομίμως από τη φορολόγηση αυτή. Προς απόδειξη της φορολογίας ή της νόμιμης απαλλαγής πρέπει τα εισοδήματα αυτά να έχουν περιληφθεί σε δήλωση φορολογίας εισοδήματος εφ' όσον υπήρχε σχετική υποχρέωση.

Στην περίπτωση που αγορά περιουσιακού στοιχείου (όπως π.χ. αυτοκινήτου) γίνει στο εξωτερικό από φυσικό πρόσωπο που είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος τότε στον υπολογισμό της δαπάνης απόκτησης λαμβάνεται υπόψη το τίμημα που καταβλήθηκε στο εξωτερικό. Αν για την κάλυψη της δαπάνης αυτής που έγινε στο εξωτερικό γίνει επίκληση εισοδήματος που αποκτήθηκε στην αλλοδαπή θα αναγνωριστεί σύμφωνα με τα ανωτέρω εφόσον έχει περιληφθεί σε δήλωση φορολογίας εισοδήματος στην Ελλάδα, εφ' όσον βέβαια υπήρχε υποχρέωση.

Διευκρινίζεται ότι οι κάτοικοι της αλλοδαπής που δεν έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα και πραγματοποιούν δαπάνες στην αλλοδαπή, δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 32 ανεξάρτητα του αν αποκτούν πραγματικό εισόδημα στην Ελλάδα.

β) Χρηματικά ποσά που δε θεωρούνται εισόδημα κατά τις ισχύουσες διατάξεις και αποκτήθηκαν από το φορολογούμενο.

γ) Χρηματικά ποσά που προέρχονται από την διάθεση περιουσιακών στοιχείων. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει ο φορολογούμενος που επικαλείται τίμημα από διάθεση περιουσιακού στοιχείου να αποδεικνύει με επίσημα στοιχεία ότι αυτός είναι ο κύριος του περιουσιακού στοιχείου, καθώς και το τίμημα της πώλησης του στοιχείου αυτού.

δ) Εισαγωγή συναλλάγματος που δεν είναι υποχρεωτικά εκχωρητέο στην Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον δικαιολογείται η απόκτησή του στην αλλοδαπή. Για τα ποσά που εισάγονται, απαιτείται πρωτότυπο παραστατικό που εκδίδει η τράπεζα με το οποίο θα μπορεί να εξακριβωθεί ότι ο φορολογούμενος είναι ο δικαιούχος του εισαγόμενου χρηματικού κεφαλαίου, το ύψος του εισαγόμενου ποσού, το νόμισμα, η ευρωπαϊκή του και η χώρα προέλευσης. Όταν ως δικαιούχος του ποσού που εισάγεται εμφανίζεται άλλο πρόσωπο από τον αγοραστή του συναλλάγματος, η βεβαίωση εισαγωγής χρηματικών κεφαλαίων από την αλλοδαπή μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο από τον δικαιούχο του ποσού. Αν η εισαγωγή χρηματικών κεφαλαίων γίνει χωρίς ευρωπαϊκή μπορεί να ευρωπαϊσθεί μεταγενέστερα και να περιληφθεί στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του έτους κατά το οποίο έγινε η ευρωπαϊκή. Όλα τα παραπάνω εφαρμόζονται ανάλογα και για χρηματικά κεφάλαια σε ευρώ.

Επίσης, όταν πρόκειται για κάλυψη δαπάνης απόκτησης περιουσιακού στοιχείου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 32 πρέπει να αποδεικνύεται ότι η εισαγωγή χρηματικών κεφαλαίων και η ευρωπαϊκή τους, αν είναι σε ξένο νόμισμα, έγινε πριν από την πραγματοποίηση της σχετικής δαπάνης.

Επισημαίνεται ότι το Μοναδικό Δελτίο εισαγόμενων μετρητών και αξιών που εκδίδεται από το Τμήμα Ασφαλείας αερολιμένων - τελωνείων της ΕΛΑΣ δεν αποτελεί πλέον αποδεικτικό στοιχείο εισαγωγής χρηματικών κεφαλαίων στην Ελλάδα για κάλυψη δαπανών. Για τη δικαιολόγηση της απόκτησης των εισαγόμενων χρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό απαιτούνται επίσημα στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η απόκτησή τους, όπως π.χ. η βεβαίωση της αρμόδιας φορολογικής αρχής της αλλοδαπής, αντίγραφα φορολογικών δηλώσεων που είχαν υποβληθεί κ.τ.λ.

Δεν απαιτείται η δικαιολόγηση της απόκτησης χρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό για τα πρόσωπα:

α) που είναι φορολογικοί κάτοικοι άλλου κράτους,

β) που είχαν διαμείνει τουλάχιστον επί τρία (3) χρόνια στην αλλοδαπή και η εισαγωγή χρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό γίνεται μέσα σε 2 χρόνια από τη μετοικεσία τους,

γ) που είχαν διαμείνει πέντε (5) τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή και τα επικαλούμενα χρηματικά κεφάλαια από το εξωτερικό προέρχονται από καταθέσεις στο όνομά τους ή στο όνομα του άλλου συζύγου σε τραπεζικό λογαριασμό ανοιγμένο σε χώρα της Ε.Ε./ΕΟΧ ή σε υποκατάστημα Ελληνικής τράπεζας στο εξωτερικό κατά το χρόνο που διέμεναν στην αλλοδαπή ή από καταθέσεις τους μέσα σε 1 χρόνο από τη μετοικεσία τους στην Ελλάδα χωρίς τα χρηματικά κεφάλαια αυτά να έχουν επανεξαχθεί στην αλλοδαπή. Η προϋπόθεση της μη επανεξαγωγής των εισαγόμενων χρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό δεν απαιτείται για το ποσό εκείνο των εισαγόμενων χρηματικών κεφαλαίων που έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή για την απόκτηση περιουσιακού στοιχείου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 32 εφόσον η δαπάνη για την απόκτηση αυτού του στοιχείου έχει ληφθεί υπόψη κατά την εφαρμογή των άρθρων 32 ή 34 (δηλαδή έχει ληφθεί υπόψη προκειμένου να κριθεί εάν θα φορολογηθεί με βάση τη συνολική τεκμαρτή δαπάνη).

Επισημαίνεται ότι διευκρινίσεις σχετικά με ειδικότερα θέματα της περίπτωσης αυτής έχουν δοθεί με τις ΠΟΛ.1106/14.4.2014 και ΠΟΛ.1228/15.10.2014 οι οποίες δεν θίγονται.

ε) Δάνεια τα οποία έχουν ληφθεί και αποδεικνύονται με έγγραφα στοιχεία ότι φέρουν βέβαιη χρονολογία. Απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό έγγραφο με βέβαιη χρονολογία, που να αποδεικνύει τη σύναψη δανείου και την καταβολή των χρηματικών ποσών που καταβλήθηκαν το κρίσιμο φορολογικό έτος. Σύμβαση δανείου που έχει καταρτιστεί στο εξωτερικό, απαιτείται επίσημη μετάφρασή της στα ελληνικά. Επίσης, απαιτείται βεβαίωση εισαγωγής συναλλάγματος για τα εν λόγω ποσά και πιστοποιητικό ευρωπαϊκής αν είναι σε ξένο νόμισμα.

Επίσης, όταν πρόκειται για κάλυψη δαπάνης απόκτησης περιουσιακού στοιχείου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 32 πρέπει να αποδεικνύεται ότι το δάνειο λήφθηκε πριν από την πραγματοποίηση της σχετικής δαπάνης. (www.taxheaven.gr)

Αν η σύναψη δανείου προκύπτει από λογιστικά βιβλία, τότε απαιτείται σχετική βεβαίωση από την επιχείρηση.

στ) Δωρεά χρηματικών ποσών ή γονική παροχή χρημάτων για τις οποίες η οικεία φορολογική δήλωση (δωρεάς ή γονικής παροχής) έχει υποβληθεί μέχρι τη λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η σχετική δαπάνη.

4.3.6 Μείωση των ποσών κεφαλαίου με δαπάνες απόκτησής τους

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 34 κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των εσόδων που αναφέρονται στις περιπτώσεις της ίδιας παραγράφου τα μειώνει και το υπόλοιπο που προκύπτει είναι αυτό που περιορίζει ή καλύπτει τη συνολική ετήσια δαπάνη. Για παράδειγμα, το έσοδο από την πώληση αυτοκινήτου θα πρέπει να είναι μειωμένο με το κόστος αγοράς του αν είχε αγοραστεί ή με το φόρο δωρεάς αν είχε αποκτηθεί από δωρεά ή το φόρο κληρονομιάς αν είχε αποκτηθεί με κληρονομιά. Θεμελιώδης αρχή για την κάλυψη ή τον περιορισμό δαπάνης με χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων είναι να μη γίνεται ξανά επίκληση κάποιου ποσού. (www.taxheaven.gr)

Εξαιρούνται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες το κόστος απόκτησης των εσόδων αυτών είχε ληφθεί υπόψη ως τεκμήριο κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκε και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού. Για παράδειγμα, αν ένας φορολογούμενος πουλάει τη χρήση 2014 ένα αυτοκίνητο το οποίο απέκτησε τη χρήση 2010 και επικαλείται το έσοδο από την πώληση του αυτοκινήτου αυτού, για την κάλυψη ή τον περιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης, θα πρέπει από το έσοδο της πώλησης να αφαιρέσει το κόστος αγοράς του, εκτός αν ο φορολογούμενος επικαλείται εκτός από το έσοδο της πώλησης το 2014 και ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών στα οποία συμπεριλαμβάνεται και το έτος αγοράς 2010.

Περαιτέρω επισημαίνεται ότι στην περίπτωση πώλησης περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν περιέλθει στο φορολογούμενο από χαριστική αιτία ή κληρονομιά λαμβάνεται υπόψη ολόκληρο το τίμημα της πώλησης, αφαιρουμένου του τυχόν επιβληθέντος φόρου (π.χ. αν πρόκειται για δωρεά του φόρου δωρεάς κ.λπ.).

Προαιρετική δήλωση περιουσιακών στοιχείων, που είχαν στην κυριότητα τους οι φορολογούμενοι την 1/1/1992, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 2019/1992 (Α'34)

Όπως είναι γνωστό με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 2019/1992, εξαιρετικώς για το οικονομικό έτος 1992, δόθηκε η ευχέρεια σε όσους είχαν υποχρέωση να υποβάλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 1992, να υποβάλουν μαζί με αυτή τη δήλωση εμπρόθεσμα, εφόσον ήθελαν (προαιρετικά), και δήλωση των κινητών τους περιουσιακών στοιχείων, τα οποία είχαν στην κυριότητα τους την 1η Ιανουαρίου 1991, που έγινε υποχρεωτικά δεκτή από τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ, χωρίς να αναζητηθεί από αυτόν, η προέλευση, ο τρόπος και ο χρόνος απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται σ' αυτή, όσον αφορά την κάλυψη του τεκμαρτού εισοδήματος.

Στην περίπτωση που είχε υποβληθεί νόμιμα η πιο πάνω δήλωση περιουσιακών στοιχείων, τότε ο φορολογούμενος μπορεί να επικαλεσθεί μόνο για την κάλυψη πραγματικών ή τεκμαρτών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν μέχρι 31.12.1993 ανάλωση των μετρητών που είχε αναγράψει στην υπόψη δήλωση ή να επικαλεσθεί και να αποδείξει το τίμημα που εισέπραξε από την εκποίηση κινητών περιουσιακών στοιχείων που ανέγραφε στη δήλωση αυτή. Επομένως, σήμερα δεν μπορεί να επικαλεσθεί την ανάλωση κεφαλαίου που σχηματίστηκε κατά τις χρήσεις 1990 και τις προηγούμενες αυτής, ή την ανάλωση τιμήματος που εισέπραξε από την εκποίηση κινητών περιουσιακών στοιχείων που είχε στην κατοχή του την 1/1/1991 και τα είχε αναγράψει στο ειδικό έντυπο Ε6.

Χρηματικά ποσά που έχουν ληφθεί υπόψη από τη δήλωση που, τυχόν, υποβλήθηκε κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 2019/1992, για την κάλυψη ή τον περιορισμό διαφοράς δαπάνης οικον. ετών 1992 μέχρι και 1994 (χρήσεις 1991 έως και 1993), μειώνουν τα ποσά των κεφαλαίων των αντίστοιχων

ετών, όπως αυτά προσδιορίζονταν με βάση τα όσα ορίζονταν στις διατάξεις που ίσχυαν κατά τα οικεία οικονομικά έτη.

Η ζημιά του ίδιου φορολογικού έτους ή και των προηγούμενων δεν εκπίπτει ούτε μεταφέρεται

Με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 34 ορίζεται ότι, στην περίπτωση προσδιορισμού του εισοδήματος με βάση την ετήσια δαπάνη αυτού του άρθρου, η ζημιά του ίδιου φορολογικού έτους από επιχειρηματική δραστηριότητα, καθώς και η ζημιά των προηγούμενων ετών μηδενίζεται και δεν εκπίπτει ούτε μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα φορολογικά έτη. Επομένως, εάν κατά το κρίσιμο φορολογικό έτος, για ένα φορολογούμενο προέκυψε ζημιά που προέρχεται από ατομική επιχείρηση και ο φορολογούμενος αυτός έχει πραγματοποιήσει δαπάνες των άρθρων 31 και 32 τότε η ζημιά του φορολογούμενου μηδενίζεται και ο ίδιος φορολογείται με βάση την συνολικές του δαπάνες ενώ η ζημιά δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα έτη.

Αντίθετα, αν ο φορολογούμενος καλύψει το τεκμαρτό του εισόδημα με ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών, οπότε και δεν φορολογηθεί με βάση τις δαπάνες, θα μπορέσει να μεταφέρει τη ζημιά του στο επόμενο έτος.

4.3.7 Προσδιορισμός του εισοδήματος συζύγων με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 34

Αν και οι δύο σύζυγοι έχουν τεκμαρτή δαπάνη, η οποία συνολικά και για τους δύο συζύγους υπερβαίνει το φορολογούμενο εισόδημα, στην περίπτωση που η συνολική δαπάνη του ενός συζύγου είναι μεγαλύτερη από το εισόδημα που δηλώθηκε από αυτόν και τα εξαρτώμενα μέλη του και η διαφορά που προκύπτει δεν καλύπτεται με τα ποσά της παραγράφου 2 του άρθρου 34 που δηλώνονται από τον ίδιο σύζυγο, τότε η διαφορά αυτή ή το υπόλοιπο αυτής μπορεί να καλυφθεί με τα ποσά της ίδιας παραγράφου 2 του άλλου συζύγου.

Όταν και στους δύο συζύγους η διαφορά δεν καλύπτεται, τότε για τον καθένα σύζυγο λαμβάνεται υπόψη η διαφορά που προκύπτει από τις δαπάνες του.

Κυρώσεις για την ανακριβή αναγραφή στοιχείων σχετικά με τον με τον προσδιορισμό, περιορισμό, ή κάλυψη του τεκμαρτού εισοδήματος.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 4 ορίζεται ότι σε περίπτωση ανακριβούς αναγραφής των στοιχείων που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του τεκμαρτού εισοδήματος, προβλέπονται κυρώσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

Επιπλέον, εξακολουθούν να θεωρούνται «τεκμήρια» προσδιορισμού του φορολογητέου εισοδήματος και οι δαπάνες των φυσικών προσώπων για αγορές ή χρηματοδοτική μίσθωση Ι.Χ. αυτοκινήτων και λοιπών οχημάτων, για αγορές κινητών αντικειμένων αξίας άνω των 10.000 ευρώ (έργων τέχνης, πολύτιμων λίθων, κοσμημάτων, επίπλων κ.λπ.), για αποπληρωμή στεγαστικών, καταναλωτικών, προσωπικών δανείων και πιστωτικών καρτών, για δωρεές και χορηγίες και για χορήγηση δανείων προς άλλα φυσικά πρόσωπα ή προς επιχειρήσεις. (www.taxheaven.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΝΑΛΩΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΑΝ ΜΕΣΟ ΑΜΒΛΥΝΣΗΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

5.1 Υπολογισμός της ανάλωσης κεφαλαίου

Η περίπτωση της ανάλωσης κεφαλαίου είναι ίσως η πιο σύνθετη καθώς χρησιμοποιούνται κεφάλαια από προηγούμενα έτη και όχι μόνο από το τρέχον έτος που γίνεται η αγορά τεκμηρίου. Αναφορικά με το βάθος χρόνου για τα έτη , από τα οποία υπάρχει η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν κεφάλαια , δεν υπάρχει περιορισμός .

Αναλυτικότερα αθροίζονται οι μισθοί , τα έσοδα από ενοίκια , ποσά από δάνεια , από δωρεές , από ελεύθερο συνάλλαγμα που δηλώθηκε από τον φορολογούμενο , καθώς και οποιοδήποτε άλλο ποσό που αποδεδειγμένα εισέπραξε όπως κέρδη από λαχεία , τόκους καταθέσεων ή ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου , η υπεραξίες από εξαγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων , τα χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα , τα δάνεια , ποσά από δωρεές ή γονικές παροχές που είναι δηλωμένα στην Δ.Ο.Υ. , τα ποσά από διάθεση περιουσιακών στοιχείων , τα μερίσματα από μετοχές , το απαλλασσόμενο εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις , εισοδήματα από το εξωτερικό που δηλώθηκαν στην Ελλάδα για τους κατοίκους της Ελλάδας , η αποζημίωση αγροτικών λόγω καταστροφής καλλιέργειας (εξαιρούνται οι επιδοτήσεις για πραγματοποίηση επενδύσεων από αναπτυξιακούς νόμους).
(Φλώρος, Α., 2010)

Ακολουθώς , από το άθροισμα αφαιρούνται τα ποσά τα οποία διατέθηκαν για αγορά αυτοκινήτων , ακινήτων , αποσβέσεις δανείων , δωρεές κλπ. Καθώς και τα ποσά που αντιστοιχούν στις αντικειμενικές δαπάνες αυτοκινήτων , ακινήτων κ.α. Το ποσό που υπολείπεται θεωρείται ως κεφάλαιο που μπορεί να μεταφερθεί για ανάλωση

στα επόμενα έτη.

Ειδικότερα, για τον προσδιορισμό κάθε χρόνο, του κεφαλαίου που μπορεί να επικαλεστεί ο φορολογούμενος, από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα έχουν απαλλαγεί της φορολογίας καθώς και από τα χρηματικά ποσά που ορίζονται στις περιπτώσεις β', γ' , δ' , ε', και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 34, καθώς και από οποιαδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 31 και 32 του ΚΦΕ, ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται της εφαρμογής των άρθρων αυτών. Σημειώνουμε ότι δεν υπάγονται οι επιχορηγήσεις που λαμβάνει ο φορολογούμενος λόγω υπαγωγής σε αναπτυξιακό νόμο για πραγματοποίηση επενδύσεων.

Κατά ρητή διατύπωση του νόμου, τα αρνητικά εισοδήματα (ζημίες) πρέπει να συμψηφίζονται με τα θετικά και η αφαίρεση των δαπανών που προσδιορίζονται στα άρθρα 31 και 32 πρέπει να γίνεται έστω και αν ο φορολογούμενος εξαιρείται από αυτά (π.χ. ανάπηρος για τη δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου, που απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας, αγορά επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ., ειδικά διασκευασμένου από πρόσωπο με κινητική αναπηρία άνω του 67%).

Διευκρινίζεται ότι τα έτη για τα οποία γίνεται επίκληση με σκοπό την ανάλωση θα πρέπει να είναι συνεχόμενα και να φθάνουν μέχρι το προηγούμενο του κρινόμενου έτους. Το θετικό αλγεβρικό άθροισμα των ετών αυτών θα αποτελέσει το συνολικό κεφάλαιο που σχηματίστηκε αυτά τα έτη. Αν σε κάποιο έτος ο προσδιορισμός του εισοδήματος πραγματοποιηθεί με βάση την τεκμαρτή δαπάνη τότε θεωρείται ότι δεν απομένει κεφάλαιο προς επίκληση για το έτος αυτό (θεωρείται μηδενικό) και δεν επηρεάζει αρνητικά τα θετικά υπόλοιπα των προηγούμενων ετών. Αν όμως σε κάποιο έτος προκύψει αρνητικό υπόλοιπο και υπάρχει απαλλαγή από τις αντικειμενικές δαπάνες των άρθρων 31 και 32 του Κ.Φ.Ε. τότε το έτος αυτό επηρεάζει αρνητικά τα θετικά υπόλοιπα των προηγούμενων ετών. (Φλώρος, Α., 2010)

Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν δαπάνες του άρθρου 31 ή αυτές που υπάρχουν είναι μικρότερες των τριών χιλιάδων ευρώ (3.000), προκειμένου για άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και των πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000), προκειμένου για συζύγους, κατά τον προσδιορισμό κεφαλαίου προηγούμενων ετών θα αφαιρούνται ποσά που θα προσδιορίζονται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση

των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσης. Τα ποσά αυτά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερα των τριών χιλιάδων (3.000) και πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000) αντίστοιχα.

Περαιτέρω, με τις ισχύουσες διατάξεις δεν προβλέπεται χρονικός περιορισμός για την κάλυψη των δαπανών με ανάλωση κεφαλαίου, συνεπώς για την κάλυψη της διαφοράς μπορεί να γίνει επίκληση ανάλωσης κεφαλαίου οσωνδήποτε προηγούμενων ετών. Τα εκκαθαριστικά σημειώματα για φορολογικά έτη για τα οποία έχει συμπληρωθεί ο χρόνος παραγραφής αποτελούν πλήρη απόδειξη για τα αναγραφόμενα σε αυτά ποσά χωρίς να απαιτείται η προσκόμιση λοιπών δικαιολογητικών. Τα δεδομένα φορολογικών δηλώσεων που δεν αναγράφονται στο εκκαθαριστικό λαμβάνονται υπ' όψη μόνο μετά από διασταύρωση.

Επίσης, στην περίπτωση που φορολογούμενος επικαλείται κεφάλαια προηγούμενων φορολογικών ετών με σκοπό την ανάλωση και τελικά δεν χρησιμοποιηθούν ή χρησιμοποιηθεί ένα μέρος αυτών, θεωρούνται αδιάθετα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μελλοντικά ως κεφάλαια για κάλυψη προστιθέμενης διαφοράς τεκμηρίου.

5.2 Σκοπός ανάλωσης κεφαλαίου

Ο φορολογούμενος έχει τη δυνατότητα να καλύψει ή να περιορίσει τη διαφορά που προκύπτει μεταξύ δηλωθέντος και τεκμαρτού εισοδήματος, εφόσον υφίστανται και αναγράφονται στη δήλωση χρηματικά ποσά που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό αυτό (εισοδήματα απαλλασσόμενα από το φόρο, ή ειδικώς φορολογηθέντα, χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων κ.λπ.).

Η ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών που αποδεδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή νόμιμα έχει απαλλαγεί από το φόρο είναι ένας τρόπος με τον οποίο μπορεί να περιοριστεί η διαφορά αυτή. (Φλώρος, Α., 2010)

Για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου προς ανάλωση ανά έτος, από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα απαλλαγεί από το φόρο, τα οποία προκύπτουν από συμψηφισμό των θετικών και αρνητικών στοιχείων αυτών, από τα χρηματικά ποσά που ορίζονται στις περιπτώσεις β', γ', δ', ε' και στ' της παραγράφου 2

του άρθρου 34 του Κ.Φ.Ε. (χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα, χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων, εισαγωγή συναλλάγματος που δεν εκχωρείται υποχρεωτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον δικαιολογείται η απόκτησή του στην αλλοδαπή, δάνεια, τα οποία έχουν ληφθεί και αποδεικνύονται με έγγραφα στοιχεία που φέρουν βέβαιη χρονολογία, δωρεά ή γονική παροχή χρηματικών ποσών) και από οποιοδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί, εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 31 και 32, ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται της εφαρμογής των άρθρων αυτών. Η αφαίρεση των δαπανών, δηλαδή, πρέπει να γίνεται έστω και αν ο φορολογούμενος εξαιρείται από αυτά (π.χ. ανάπηρος για τη δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου, που απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας, αγορά επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ., ειδικά διασκευασμένου από πρόσωπο με κινητική αναπηρία άνω του 67%).(Φλώρος, Α., 2010)

Αν δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το [άρθρο 31](#) ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για άγαμο και πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ προκειμένου για συζύγους, το ποσό που πρέπει να εκπέσει προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσής τους και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριών χιλιάδων (3.000) και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα.

Κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των εσόδων αυτών τα μειώνει και η διαφορά που προκύπτει λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη ή τον περιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης, εκτός αν τα ποσά αυτά έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού.

5.3 Βασικές Επισημάνσεις για την "Ανάλωση κεφαλαίου". Σχετ. Εγκ. ΠΟΛ. 1076/26-3-2015

- Στα -προς ανάλωση- κεφάλαια, δεν περιλαμβάνονται οι επιχορηγήσεις που λαμβάνει ο φορολογούμενος λόγω υπαγωγής σε αναπτυξιακό νόμο για πραγματοποίηση επενδύσεων.

- Τα έτη για τα οποία γίνεται επίκληση με σκοπό την ανάλωση θα πρέπει να είναι συνεχόμενα και να φθάνουν μέχρι το προηγούμενο του κρινόμενου έτους.
- Αν σε κάποιο έτος ο προσδιορισμός του εισοδήματος πραγματοποιηθεί με βάση την τεκμαρτή δαπάνη τότε θεωρείται ότι δεν απομένει κεφάλαιο προς επίκληση για το έτος αυτό (θεωρείται μηδενικό) και δεν επηρεάζει αρνητικά τα θετικά υπόλοιπα των προηγούμενων ετών.
- Αν όμως σε κάποιο έτος προκύψει αρνητικό υπόλοιπο και υπάρχει απαλλαγή από τις αντικειμενικές δαπάνες των άρθρων [31](#) και [32](#) του Κ.Φ.Ε. τότε το έτος αυτό επηρεάζει αρνητικά τα θετικά υπόλοιπα των προηγούμενων ετών.
- Δεν προβλέπεται χρονικός περιορισμός για την κάλυψη των δαπανών με ανάλωση κεφαλαίου, συνεπώς για την κάλυψη της διαφοράς μπορεί να γίνει επίκληση ανάλωσης κεφαλαίου οσωνδήποτε προηγούμενων ετών. Τα εκκαθαριστικά σημειώματα για φορολογικά έτη για τα οποία έχει συμπληρωθεί ο χρόνος παραγραφής αποτελούν πλήρη απόδειξη για τα αναγραφόμενα σε αυτά ποσά χωρίς να απαιτείται η προσκόμιση λοιπών δικαιολογητικών. Τα δεδομένα φορολογικών δηλώσεων που δεν αναγράφονται στο εκκαθαριστικό λαμβάνονται υπ' όψη μόνο μετά από διασταύρωση.
- Στην περίπτωση που φορολογούμενος επικαλείται κεφάλαια προηγούμενων φορολογικών ετών με σκοπό την ανάλωση και τελικά δεν χρησιμοποιηθούν ή χρησιμοποιηθεί ένα μέρος αυτών, θεωρούνται αδιάθετα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μελλοντικά ως κεφάλαια για κάλυψη προστιθέμενης διαφοράς τεκμηρίου. (Φλώρος, Α., 2010)

5.4 Πώς επικαλούμαι "Ανάλωση κεφαλαίου"

Στους κωδικούς 787 και 788 του Πίνακα 6 του εντύπου Ε1 ο φορολογούμενος αναγράφει το ποσό του κεφαλαίου που σχηματίσε από αποταμιεύματα προηγούμενων (συνεχόμενων) χρόνων, τα οποία ξόδεψε το διαχειριστικό έτος, εφόσον αποδεικνύετε ότι γι' αυτά φορολογήθηκε ή απαλλάχτηκε από το φόρο νόμιμα.

Ο τρόπος σχηματισμού των κεφαλαίων προηγούμενων ετών προσδιορίζεται αναλυτικά από τις διατάξεις του άρθρου 19 § 2 περ. ζ' του ν.2238/1994, όπως ίσχυαν κατά τα οικεία έτη.

Για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου που μπορεί να επικαλεστεί ο φορολογούμενος, για κάθε έτος, μέχρι το προηγούμενο του κρινόμενου έτους:

Αθροίζει

- τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν υπαχθεί σε φορολογία με τις γενικές διατάξεις και
 - τα εισοδήματα που έχουν υπαχθεί σε αυτοτελή φορολογία με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης (π.χ. τόκοι καταθέσεων ή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου)
 - τα εισοδήματα που νόμιμα έχουν απαλλαγεί της φορολογίας (π.χ. υπεραξία από την εξαγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων) και
 - τα χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα κατά τις ισχύουσες διατάξεις (άρθρο 19 § 2 περ. β' Κ.Φ.Ε.)
 - τα χρηματικά ποσά που προέρχονται από την διάθεση περιουσιακών στοιχείων (άρθρο 19 § 2 περ. γ' Κ.Φ.Ε.)
 - την εισαγωγή συναλλάγματος μη υποχρεωτικά εκχωρητέου στην Τράπεζα της Ελλάδος (άρθρο 19 § 2 περ. δ' Κ.Φ.Ε.)
 - τα δάνεια (άρθρο 19 § 2 περ. ε' Κ.Φ.Ε.)
 - τη δωρεά ή γονική παροχή χρηματικών ποσών για τα οποία η οικεία φορολογική δήλωση έχει υποβληθεί μέχρι τη λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η σχετική δαπάνη (άρθρο 19 § 2 περ. στ' Κ.Φ.Ε.)
 - καθώς και οποιαδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί π.χ. αποζημίωση αγροτικών ζημιών λόγω καταστροφής της καλλιέργειας
- Αφαιρεί** τις δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 16 και 17 του Κ.Φ.Ε. (ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης και δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων).

Προσοχή πρέπει να δοθεί στον προσδιορισμό των δαπανών που αφαιρούνται από τα αθροιστά εισοδήματα. Γενικά, η αφαίρεση των δαπανών που προσδιορίζονται στα άρθρα 16 και 17 του Κ.Φ.Ε. πραγματοποιείται ανεξάρτητα από το εάν ο φορολογούμενος εξαιρείται από αυτά (π.χ. ανάπηρος για τη δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου, που απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας, αγορά επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ., ειδικά διασκευασμένου από πρόσωπο με κινητική αναπηρία άνω του 67%) (Ν. 3842/2010, Άρθρο 3 § 7, Ν. 3296/2004, Άρθρο 4 § 4).

Κατ' εξαίρεση, για τις χρήσεις 2008 και 2009 αφαιρούνται οι δαπάνες των άρθρων 16 και 17 του Κ.Φ.Ε. μόνο εφόσον εμπίπτουν στις διατάξεις περί εφαρμογής του τεκμηρίου (Ν. 3763/2009, Άρθρο 3 § 4).

Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν δαπάνες του άρθρου 16 του ΚΦΕ ή αυτές που υπάρχουν είναι μικρότερες των τριών χιλιάδων ευρώ (3.000), προκειμένου για άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και των πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000), προκειμένου για συζύγους, κατά τον προσδιορισμό κεφαλαίου προηγούμενων ετών θα αφαιρούνται ποσά που θα προσδιορίζονται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσης. Τα ποσά αυτά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερα των τριών χιλιάδων (3.000) και πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000) αντίστοιχα.

5.5 Πως υπολογίζει την αποταμίευση η εφορία

Μιλάμε για τους κρίσιμους κωδικούς **787-788** του Πίνακα 6 και για το ερώτημα πως υπολογίζεται το κεφάλαιο από δηλώσεις προηγούμενων ετών όταν μας χρειάζεται να καλύψουμε τεκμήρια.

Σημαντικές διευκρινήσεις:

- Δεν έχουμε περιορισμό (προς τα πίσω) στο αριθμό των ετών, για να "μαζέψουμε" εισοδήματα που είχαμε δηλώσει είτε αυτά είχαν φορολογηθεί είτε ήταν απαλλασσόμενα, είτε είχαν φορολογηθεί με ειδικό τρόπο.
- Κατά ρητή διατύπωση του νόμου, τα αρνητικά εισοδήματα (ζημίες) πρέπει να συμψηφίζονται με τα θετικά και η αφαίρεση των δαπανών (τεκμηρίων) που προσδιορίζονται στα άρθρα 31 και 32 πρέπει να γίνεται έστω και αν ο

φορολογούμενος εξαιρείται από αυτά (π.χ. ανάπηρος για τη δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου, που απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας, αγορά επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ., ειδικά διασκευασμένου από πρόσωπο με κινητική αναπηρία άνω του 67%).

- Τα προηγούμενα χρόνια πρέπει να είναι συνεχόμενα (π.χ. 2010-2013, όχι επιλεκτικά). και να φθάνουν μέχρι το προηγούμενο του κρινόμενου έτους. Με τις ισχύουσες διατάξεις δεν προβλέπεται χρονικός περιορισμός για την κάλυψη των δαπανών με ανάλωση κεφαλαίου, συνεπώς για την κάλυψη της διαφοράς μπορεί να γίνει επίκληση ανάλωσης κεφαλαίου οσωνδήποτε προηγούμενων ετών.
- Τα **εκκαθαριστικά σημειώματα** για φορολογικά έτη για τα οποία έχει συμπληρωθεί ο χρόνος παραγραφής **αποτελούν πλήρη απόδειξη** για τα αναγραφόμενα σε αυτά ποσά χωρίς να απαιτείται η προσκόμιση λοιπών δικαιολογητικών.

Τα δεδομένα φορολογικών δηλώσεων που δεν αναγράφονται στο εκκαθαριστικό λαμβάνονται υπ' όψη μόνο μετά από διασταύρωση.

Ειδικά αν είχαμε ξεχάσει να γράψουμε σε δηλώσεις προηγούμενων ετών, εισοδήματα που απαλλάσσονται από το φόρο, π.χ. τόκους, μερίσματα ή χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα π.χ. πώληση περιουσιακού στοιχείου, εισαγωγή συναλλάγματος που δικαιολογείται η προέλευσή του, δάνειο που αποδεικνύεται νόμιμα κ.λπ., μπορούμε να υποβάλλουμε **συμπληρωματική δήλωση** μέχρι το τελευταίο μη παραγεγραμμένο οικονομικό έτος. Έτσι τα ποσά αυτά θα ληφθούν υπόψη στον σχηματισμό του κεφαλαίου προηγούμενων ετών, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για την μείωση ή κάλυψη τεκμηρίων.

- στην περίπτωση που φορολογούμενος επικαλείται κεφάλαια προηγούμενων φορολογικών ετών με σκοπό την ανάλωση και τελικά δεν χρησιμοποιηθούν ή χρησιμοποιηθεί ένα μέρος αυτών, θεωρούνται αδιάθετα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μελλοντικά ως κεφάλαια για κάλυψη προστιθέμενης διαφοράς τεκμηρίου.

5.6 Πως πρέπει να υπολογίζεται το ποσό που θα χρησιμοποιήσουμε για την άμβλυνση της φορολογίας.

Ο κάθε φορολογούμενος θα πρέπει να ανατρέξει στα προηγούμενα χρόνια και:

α. Υπολογίζουμε τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί (μισθοί, κέρδη επιχείρησης, ενοίκια, κ.λπ.).

β. Υπολογίζουμε τα τυχόν άλλα έσοδα που τα είχαμε δηλώσει στον Πίνακα 6, κωδικοί 659-660, 431-432 (τόκοι, μερίσματα, κέρδη από πώληση μετοχών, κέρδη από συμμετοχή σε Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., κοινοπραξίες, κ.λπ.).

γ. Ακόμα υπολογίζουμε τα χρηματικά ποσά που ορίζει το άρθρο 34 του ΚΦΕ – Ν. 4172/2013, δηλαδή αυτά που είχαμε δηλώσει στους κωδικούς 781-782 του Πίνακα 6:

-Χρηματικά ποσά που δε θεωρούνται εισόδημα,

-Χρηματικά ποσά που προέρχονται από την διάθεση περιουσιακών στοιχείων,

-Εισαγωγή συναλλάγματος που δεν είναι υποχρεωτικά εκχωρητέο,

-Δάνεια τα οποία έχουν ληφθεί,

-Δωρεά χρηματικών ποσών ή γονική παροχή χρημάτων,

-καθώς και από οποιαδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί.

δ. Από το σύνολο των παραπάνω εισοδημάτων κάθε χρόνου, εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται ως τεκμήρια (στα άρθρα 31 και 32 του ΚΦΕ), ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται της εφαρμογής των άρθρων αυτών. Αν δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 31 ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις 3.000 ευρώ προκειμένου για άγαμο και 5.000 ευρώ προκειμένου για συζύγους, το ποσό που πρέπει να εκπέσει προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσής τους και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 3.000 και 5.000 ευρώ, αντίστοιχα.

Το θετικό αλγεβρικό άθροισμα των ετών αυτών θα αποτελέσει το συνολικό κεφάλαιο που σχηματίστηκε αυτά τα έτη.

Προσοχή: Αν σε κάποιο έτος ο προσδιορισμός του εισοδήματος πραγματοποιηθεί με βάση την τεκμαρτή δαπάνη τότε θεωρείται ότι δεν απομένει κεφάλαιο προς επίκληση για το έτος αυτό (θεωρείται μηδενικό) και δεν επηρεάζει αρνητικά τα θετικά υπόλοιπα των προηγούμενων ετών.

Αν όμως σε κάποιο έτος προκύψει αρνητικό υπόλοιπο και υπάρχει απαλλαγή από τις αντικειμενικές δαπάνες των άρθρων 31 και 32 του Κ.Φ.Ε., τότε το έτος αυτό επηρεάζει αρνητικά τα θετικά υπόλοιπα των προηγούμενων ετών. (δηλαδή μειώνεται το μεταφερόμενο υπόλοιπο ανάλωσης στο έτος αυτό).

(ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ) ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΧΡΟΝΙΑ (για τους κωδ. 787-788 του Πίνακα 6)								
Οικόν. Έτος	Δηλωθέντα εισοδήματα και άλλα έσοδα			Τεκμήρια (διαβίωσης και απόκτησης)			Δημιουργία κεφαλαίου (περίσσειμα)	
	Ανάλυση	του συζύγου	της συζύγου	Ανάλυση	του συζύγου	της συζύγου	του συζύγου	της συζύγου
2013 (χρήση 2012)	Μισθοί	16.000	14.000	Διαβίωσης αυτοκινήτου	9.000			
	Ενοίκια	-	2.000	Αγορά αυτοκινήτου		10.000		
	Τόκοι (καταθέσεων)	750	750	Εξόφληση δανείου	3.000	3.000		
	Πώληση αυτοκινήτου	4.000	-	-	-	-		
	Σύνολο	20.750	16.750	Σύνολο	12.000	13.000	8.750	3.750
2014 (χρήση 2013)	Μισθοί	17.000	15.000	Διαβίωσης αυτοκινήτου	9.000*	7.000*		
	Ενοίκια	-	2.500	Δόσεις δανείου	3.500	3.500		
	Γονική παροχή	10.000	5.000	Αγορά ακινήτου	30.000	30.000		
	Δάνειο	20.000	20.000	-	-	-		
	Σύνολο	47.000	42.500	Σύνολο	42.500	40.500	4.500	2.000
Σύνολο κεφαλαίου για μείωση τεκμηρίων στη δήλωση του φορολογικού έτους 2014							13.250 ευρώ	5.750 ευρώ
							κωδ.787	κωδ.788

5.7 Μείωση των ποσών κεφαλαίου με δαπάνες απόκτησής τους.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 34 κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των εσόδων που αναφέρονται στις περιπτώσεις της ίδιας παραγράφου **τα μειώνει και το υπόλοιπο που προκύπτει είναι αυτό που περιορίζει ή καλύπτει τη συνολική ετήσια δαπάνη.**

Για παράδειγμα, το έσοδο από την πώληση αυτοκινήτου θα πρέπει να είναι μειωμένο με το κόστος αγοράς του αν είχε αγοραστεί ή με το φόρο δωρεάς αν είχε αποκτηθεί από δωρεά ή το φόρο κληρονομιάς αν είχε αποκτηθεί με κληρονομιά.

Θεμελιώδης αρχή για την κάλυψη ή τον περιορισμό δαπάνης με χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων είναι να μη γίνεται ξανά επίκληση κάποιου ποσού.

Εξαιρούνται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες το κόστος απόκτησης των εσόδων αυτών είχε ληφθεί υπόψη ως τεκμήριο κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκε και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού. **Για παράδειγμα**, αν ένας φορολογούμενος πουλάει τη χρήση 2014 ένα αυτοκίνητο το οποίο απέκτησε τη χρήση 2010 και επικαλείται το έσοδο από την πώληση του αυτοκινήτου αυτού, για την κάλυψη ή τον περιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης, θα πρέπει από το έσοδο της πώλησης να αφαιρέσει το κόστος αγοράς του, **εκτός αν ο φορολογούμενος επικαλείται εκτός από το έσοδο της πώλησης το 2014 και ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών στα οποία συμπεριλαμβάνεται και το έτος αγοράς 2010.**

Περαιτέρω επισημαίνεται ότι στην περίπτωση πώλησης περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν περιέλθει στο φορολογούμενο **από χαριστική αιτία ή κληρονομιά λαμβάνεται υπόψη ολόκληρο** το τίμημα της πώλησης, αφαιρουμένου του τυχόν επιβληθέντος φόρου (π.χ. αν πρόκειται για δωρεά του φόρου δωρεάς κ.λπ.).

Η ζημιά του ίδιου φορολογικού έτους ή και των προηγούμενων δεν εκπίπτει ούτε μεταφέρεται. (παραδείγματα είδαμε πιο πάνω):

Με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 34 ορίζεται ότι, στην περίπτωση προσδιορισμού του εισοδήματος με βάση την ετήσια δαπάνη αυτού του άρθρου, **η ζημιά του ίδιου φορολογικού έτους από επιχειρηματική δραστηριότητα, καθώς και η ζημιά των προηγούμενων ετών μηδενίζεται και δεν εκπίπτει ούτε μεταφέρεται** για συμψηφισμό στα επόμενα φορολογικά έτη.

Επομένως, εάν κατά το κρίσιμο φορολογικό έτος, για ένα φορολογούμενο προέκυψε ζημιά που προέρχεται από ατομική επιχείρηση και ο φορολογούμενος αυτός έχει πραγματοποιήσει δαπάνες των άρθρων 31 και 32 τότε η ζημιά του φορολογούμενου μηδενίζεται και ο ίδιος φορολογείται με βάση την συνολικές του δαπάνες ενώ η ζημιά δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα έτη.

Αντίθετα, αν ο φορολογούμενος καλύψει το τεκμαρτό του εισόδημα με ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών, οπότε και δεν φορολογηθεί με βάση τις δαπάνες, θα μπορέσει να μεταφέρει τη ζημιά του στο επόμενο έτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ & ΦΟΡΟΥ ΜΕ ΑΝΑΛΩΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

6.1 Παραδείγματα υπολογισμού φορολογητέου εισοδήματος και φόρου

6.1.1 Παράδειγμα με υπολογισμό ανάλωσης κεφαλαίου

Φορολογούμενος έγγαμος για το οικονομικό έτος 2012 παρουσιάζει τα εξής :

Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα 10.500 ευρώ

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη κύριας κατοικίας 100 τετραγωνικά μέτρα σε περιοχή με τιμή ζώνης κάτω των 2.800 ευρώ

80 τ.μ *40 ευρώ =3.200 ευρώ

20 τ.μ *65 ευρώ =1.300 ευρώ

Σύνολο : 4.500 ευρώ

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη Ε.Ι.Χ 1.800 κυβικών εκατοστών με έτος πρώτης κυκλοφορίας το 2007 εργοστασιακής αξίας 50.000 ευρώ

7.600 ευρώ – (7.600 ευρώ *30%) =7.600 ευρώ -2.280 ευρώ = 5.320 ευρώ

Τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείου 6.000ευρώ

Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης 5.000 ευρώ

Συνολική ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι :4.500 ευρώ+5.320 ευρώ+5.000 ευρώ+6.000 ευ

ρώ =20.820 ευρώ

Το συνολικό καθαρό εισόδημα είναι 10.500 ευρώ

Η διαφορά που προκύπτει είναι : 20.820 ευρώ – 10.500 ευρώ = 10.320 ευρώ

Για να μην φορολογηθεί για το τεκμαρτό αυτό εισόδημα θα επικαλεστεί ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων χρήσεων από το έτος 2009 έως 2011.

Έτος 2009

Καθαρό εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις 21.500 ευρώ

Τόκοι καταθέσεων 700 ευρώ

Σύνολο εισοδήματος : 21.500 ευρώ+700 ευρώ =22.200 ευρώ

ΤΕΚΜΗΡΙΑ

Για το έτος 2009 σύμφωνα με το άρθρο 19 όπως ίσχυε με το ν. 3763/2009 προβλέπεται ότι για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου κάθε έτους από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα απαλλαγεί από το φόρο, τα οποία προκύπτουν από συμψηφισμό των θετικών και αρνητικών στοιχείων αυτών, από τα χρηματικά ποσά, τα οριζόμενα στις περιπτώσεις β', γ', δ', ε' και στ' και από οποιοδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί, εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 16 και 17, εφόσον εμπίπτουν στις διατάξεις περί εφαρμογής του τεκμηρίου. Έτσι έχουμε:

Κύρια κατοικία : εφόσον η κύρια κατοικία είναι μικρότερη από 120 τετραγωνικά μέτρα απαλλάσσεται από τεκμήριο για το έτος αυτό

Αυτοκίνητο : από τη στιγμή που η εργοστασιακή του αξία είναι κάτω από 50.000 ευρώ για το έτος αυτό απαλλάσσεται από τεκμήριο.

Για το 2009 δεν υπάρχουν άλλα τεκμήρια οπότε από το καθαρό εισόδημα του φορολογημένου θα αφαιρεθεί το ποσό 2.900 ευρώ που προβλέπει με τη παράγραφο 2 του άρθρου 19 του νόμου 2238/1994 όπως ίσχυε το 2009 νόμος 3763/2009

«Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 16 ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις δύο χιλιάδες εννιακόσια (2.900) Ευρώ, το ποσό που πρέπει να εκπεσθεί αντί αυτών προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και των αποδεδειγμένων δαπανών διαβίωσης τους και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των δύο χιλιάδων εννιακοσίων (2.900)»

Επομένως το κεφάλαιο που απομένει να επικαλεστεί για το έτος 2009 :

22.200 ευρώ -2.900 ευρώ = 19.300 ευρώ

Έτος 2010

Καθαρό εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις 18.000 ευρώ

ΤΕΚΜΗΡΙΑ

Τα παρακάτω προκύπτουν από τις περιπτώσεις α, γ, θ , της πρώτης παραγράφου του άρθρου 16 όπως προέβλεπε ο νόμος 3842/2010

Κύρια κατοικία

80 τ.μ *30 ευρώ= 2.400 ευρώ

20 τ.μ*50 ευρώ = 1.000 ευρώ

Σύνολο : 2.400 ευρώ+ 1.000 ευρώ = 3.400 ευρώ

«Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά, για τα 80 πρώτα τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με 30

ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από 81 μέχρι και 120 τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με 50 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από 121 μέχρι και 200 τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με 80 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα 201 έως 300 τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με 150 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο και για τα πλέον των 300 τετραγωνικών μέτρων κύριων χώρων αυτής, με 300 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο»

Αυτοκίνητο

1,800 κ.ε =4.800 ευρώ

«Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, ορίζεται ως εξής: αα) για τα αυτοκίνητα μέχρι 1.200 κυβικά εκατοστά σε 3.000 ευρώ, ββ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των 1.200 κυβικών εκατοστών προστίθενται 300 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά μέχρι τα 2.000 κυβικά εκατοστά, γγ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των 2.000 κυβικών εκατοστών προστίθενται 500 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά και μέχρι 3.000 κυβικά εκατοστά και δδ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα από 3.000 κυβικά εκατοστά προστίθενται 700 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά.»

Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης έγγαμου 5.000 ευρώ

«Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου ορίζεται σε 3.000 ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε 5.000 ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.»

Ο φορολογούμενος για το 2010 έχει τεκμήρια : 3.400 ευρώ+4.800 ευρώ+5.000 ευρώ =13.200 ευρώ

Συνεπώς το κεφάλαιο που απομένει για ανάλωση είναι : 18.000 ευρώ- 13.200 ευρώ = 4.800 ευρώ

Έτος 2011

Καθαρό εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις 15.500 ευρώ

ΤΕΚΜΗΡΙΑ

Κύρια κατοικία

80τ.μ*40ευρώ=3.200 ευρώ

20τ.μ*65 ευρώ=1.300 ευρώ

Σύνολο 3.200 ευρώ+ 1.300 ευρώ = 4.500 ευρώ

Αυτοκίνητο

1.800 κ.ε =7.600 ευρώ

Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης έγγαμου 5.000 ευρώ

Τα παραπάνω ποσά προκύπτουν όπως αναφέρονται στις περιπτώσεις α,γ,θ της πρώτης παραγράφου νόμος 3986/2011.

«Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά, για τα 80 πρώτα τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με 40 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από 81 μέχρι και 120 τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με 65 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από εκατόν 121 μέχρι και 200 τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με 110 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα 201 έως 300 τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με 200 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο και για τα πλέον των 300 τετραγωνικών μέτρων κύριων χώρων αυτής, με 400 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο.»

«Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, ορίζεται ως εξής: αα) για τα αυτοκίνητα μέχρι 1.200 κυβικά εκατοστά σε 4.000 ευρώ, ββ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των 1.200 κυβικών εκατοστών προστίθενται 600 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά μέχρι τα 2.000 κυβικά εκατοστά, γγ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των 2.000 κυβικών εκατοστών προστίθενται 900 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά και μέχρι 3.000 κυβικά εκατοστά και δδ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα από 3.000 κυβικά εκατοστά προστίθενται 1.200 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά.»

«Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου ορίζεται σε 3.000 ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε 5.000 ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.»

Σύνολο τεκμηρίων : 4.500 ευρώ+ 7.600 ευρώ+5.000 ευρώ =17.100 κατά συνέπεια το κεφάλαιο που θα επικαλεστεί ο φορολογούμενος είναι 15.500 ευρώ – 17.100 ευρώ = - 1.600 ευρώ.

Παρατηρούμε ότι κατά το 2011 ο φορολογούμενος είχε διαφορά τεκμηρίων και ίσως επέλεξε να μην επικαλεστεί ανάλωση κεφαλαίου. Από τη στιγμή που παρουσιάζει αρνητικό υπόλοιπο τότε ο προσδιορισμός του εισοδήματος γίνεται με βάση τα τεκμήρια και δε υπάρχει κεφάλαιο για επίκληση για το συγκεκριμένο έτος και δεν επηρεάζονται αρνητικά τα θετικά υπόλοιπα των προηγούμενων ετών.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΕΧΟΥΜΕ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΣΤΟΙΧΕΙΑ :

ΕΤΟΣ	ΔΗΛΩΘΕΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΤΕΚΜΗΡΙΑ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ
2009	22.200	2.900	19.300
2010	18.000	13.200	4.800
2011	15.500	17.100	0

ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ : 24.100€

Από τα παραπάνω παρατηρούμε ότι το τεκμαρτό εισόδημα του φορολογούμενου για το έτος 2012 είναι 10.320 ευρώ και για να μην φορολογηθεί για αυτό το ποσό επικαλέστηκε ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων χρήσεων 24.100 ευρώ επομένως θα έχουμε

24.100 ευρώ-10.320 ευρώ = 13.780 ευρώ

Το οποίο είναι το υπόλοιπο της ανάλωσης κεφαλαίου που μπορεί να επικαλεστεί την επόμενη χρήση.

6.1.2 Παράδειγμα με χρήση ανάλωσης κεφαλαίου

Φορολογούμενος έγγαμος για το φορολογικό έτος 2014 παρουσιάζει τα ακόλουθα στοιχεία :

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ
ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ : 15.000 ευρώ	ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ 100τ.μ ΜΕ ΤΙΜΗ ΖΩΝΗΣ 2.800
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ : 10.000 ευρώ	Ε.Ι.Χ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ 1.800κ.ε. άνω των 5 ετών με άδεια πρώτης κυκλοφορίας το 2008 και εργοστασιακής αξίας 40.000 ευρώ
ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ : 50.000 ευρώ	ΤΟΚΟΧΡΕΩΛΥΤΙΚΗ ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ : 10.000 ευρώ
ΕΝΟΙΚΙΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ : 5.000 ευρώ	ΑΓΟΡΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΑΞΙΑΣ 150.000 ευρώ ΣΤΙΣ 10/6/2014
	ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΕΓΓΑΜΟΥ : 5.000 ευρώ

ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Έχει δεχτεί γονική παροχή 40.000 ευρώ 10/5/2014
- Ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών 60.000 ευρώ
- Έχει υπο την προστασία του άτομο με αναπηρία 80%

Υπολογισμός φορολογητέου εισοδήματος

Εισοδήματα $15.000 + 5.000 + 10.000 + 50.000 = 80.000$ ευρώ.

Υπολογισμός τεκμηρίων

Τεκμήρια για την κύρια κατοικία (80τ.μ*56ευρώ) + (20τ.μ.*91ευρώ) =
4.480+1.820=6.300ευρώ

Τεκμήρια για το αυτοκίνητο 7.600ευρώ – (7600 * 30%) = 5.320ευρώ

Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης 5.000ευρώ

Αγορά ακινήτου 150.000 ευρώ

Τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείου: 10.000 ευρώ

Γενικό σύνολο τεκμηρίων 176.620ευρώ.

Μειώσεις τεκμηρίων

Πρόσθεση ποσών που δικαιολογούν τα τεκμήρια 40.000 + 60.000=100.000ευρώ

Από το σύνολο των τεκμηρίων αφαιρούμε τα ποσά που τα δικαιολογούν

176.620 – 100.000 = 76.620 ευρώ.

Καθαρές αντικειμενικές δαπάνες 76.620ευρώ

Κατά συνέπεια έχουμε

Δηλωθέν εισόδημα 80.000 €> Ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες 76.620 €

Αρά θα φορολογηθεί για το ποσό των 80.000ευρώ

Υπολογισμός φόρου

Από ελεύθερο επάγγελμα

Εισόδημα	Φ.Σ.	Ποσό φόρου
10.000	26%	2.600

Από Μ.Υ.

Εισόδημα	Φ.Σ.	Ποσό φόρου
15.000	22%	3.300

Από Ατομική επιχείρηση

Εισόδημα	Φ.Σ.	Ποσό φόρου
50.000	26%	13.000

Από ακίνητα

Από ενοίκια : $5.000 \times 11\% = 550 \text{ €}$

Συνολικό ποσό φόρου

$2600+3300+13.000+550 = 19.450 \text{ €}$

Μειώσεις φόρου

Από άτομο με αναπηρία έχει μείωση φόρου 200 €

Τελικός φόρος : $19.450 - 200 = 19.250 \text{ €}$

6.1.3 Παράδειγμα χωρίς χρήση ανάλωσης κεφαλαίου

Έστω άγαμος φορολογούμενος κατά το έτος 2014 παρουσιάζει τα παρακάτω στοιχεία:

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ	ΤΕΚΜΗΡΙΑ	ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ:25.000ευρώ	ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ 120τ.μ	ΑΝΑΛΩΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ :15.000 ευρώ	
ΑΠΟ ΕΝΟΙΚΙΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ :9.250 ευρώ	Ε.Ι.Χ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ 2.000ΚΥΒΙΚΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 10 ΕΤΩΝ		
ΑΠΟ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ :10.000 ευρώ	ΕΞΟΧΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΟΠΟΥ ΚΑΝΕΙ ΧΡΗΣΗ 3ΜΗΝΕΣ ΤΟ ΧΡΟΝΟ 80τ.μ		
ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ :12.000 ευρώ	ΑΓΟΡΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ 30.000ευρώ		

Σύνολο Εισοδημάτων $25.000+9.250+10.000+12.000=56.250$

Υπολογισμός τεκμηρίων

Τεκμήριο Κατοικίας $(80 \text{ τ.μ} * 40)+(40\text{τ.μ}*65)=3.200+2.600=5.800$

Τεκμήριο Αυτοκινήτου $2.000 \text{ κ.ε} \ 8.800-(8.800*50\%) =4.400$

Τεκμήριο Δευτερεύουσας κατοικίας (ιδιοκατοίκησης) $80\text{τ.μ}*20=1600$

Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης 3.000

Αγορά αυτοκινήτου 30.000

Σύνολο Τεκμηρίων

$$5.800+4.400+1.600+3.000+30.000= 44.800$$

Επομένως έχουμε δηλωθέν εισόδημα 56.250>από ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες 44.800 άρα θα φορολογηθεί για το ποσό των 56.250 και δεν χρειάζεται να γίνει χρήση της ανάλωσης κεφαλαίου.

Υπολογισμός Φόρου

Από Μ.Υ

Εισόδημα	Φ.Σ	Ποσό Φόρου
25.000	22%	5.500

Από Αγροτικές Επιχειρήσεις

Εισόδημα	Φ.Σ	Ποσό Φόρου
10.000	13%	1.300

Από Ελευθέριο Επάγγελμα

Εισόδημα	Φ.Σ	Ποσό Φόρου
12.000	26%	3.120

Από ενοίκια

Εισόδημα	Φ.Σ	Ποσό Φόρου
9.250	11%	1.017,50

Συνολικό Ποσό Φόρου

$$5.500+1.300+3.120+1.017,50=10.937,50$$

6.1.4 Υπολογισμός ανάλωσης κεφαλαίου για τα έτη 2010 – 2013

Παράδειγμα 1

Έτος 2014

Ο Φορολογούμενος έγγαμος για το φορολογικό έτος 2014 εμφανίζει τα παρακάτω στοιχεία :

Εισοδήματα

Εισόδημα από ελεύθερο επάγγελμα 45.000 ευρώ

Εισόδημα από Μισθωτές Υπηρεσίες 50.000 ευρώ

ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ 50.000+45.000= 95.000ευρώ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Κύρια κατοικία

Έχει στη κυριότητα του ένα σπίτι κύρια κατοικία 135τ.μ. σε περιοχή με τιμή ζώνης κάτω απο 2.800 ευρώ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΟΥ

80 τ.μ*40 ευρώ = 3.200 ευρώ

40 τ.μ *65 ευρώ =2.600 ευρώ

15 τ.μ *110 ευρώ=1650

Σύνολο : 7.450 ευρώ

E.I.X

Αυτοκίνητο 1.600 κ.ε άνω των 5 ετών με έτος πρώτης κυκλοφορίας 2007
εργοστασιακής αξίας 50.000 ευρώ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΟΥ

6.400 ευρώ -(6.400 ευρώ*30%)=6.400 ευρώ-1.920=4.480 ευρώ

Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη σε σκάφη αναψυχής 6 μέτρα

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΟΥ

Μέχρι 5 μέτρα 4.000 ευρώ

Πάνω από πέντε μέτρα +2.000 ευρώ

Σύνολο: 4.000+2.00=6.000 ευρώ

Πισίνες

Έχει εξωτερική πισίνα 60 τ.μ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΟΥ

Μέχρι 60 τ.μ *160 ευρώ =9.600 ευρώ

ΕΠΙΠΛΕΟΝ Πραγματοποιεί αγορά ακινήτου 110.000ευρώ και η Ελάχιστη
αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης ως έγγαμος ορίζεται στα 5.000 ευρώ

Άρα Το συνολικό καθαρό εισόδημα είναι 95.000 ευρώ

Η συνολική ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι :

7.450+4.480+6.000+9.600+110.000+5.000=142.530 ευρώ

142.530-95.000=47.530 ευρώ

Για να μη φορολογηθεί για αυτό το τεκμαρτό εισόδημα θα επικαλεστεί ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών από το 2010 έως 2013.

Δηλαδή :

Έτος 2010

Εισόδημα από μισθούς 36.800 €

Τεκμήρια

Κύρια κατοικία

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά ως εξής:

Τετραγωνικά μέτρα α' κατοικίας	Κλιμακωτά τεκμήρια
0-80 τ.μ.	30 ευρώ το τ.μ.
81-120 τ.μ.	50 ευρώ το τ.μ.
121-200 τ.μ.	80 ευρώ το τ.μ.
201-300 τ.μ.	150 ευρώ το τ.μ.
300 τ.μ. και άνω	300 ευρώ το τ.μ.

Έτσι, στο παράδειγμα μας , ένα σπίτι 135 τ.μ. θα έχει τεκμήριο:

$$80 \text{ τ.μ.} \times 30 \text{ ευρώ/τ.μ.} + 40 \text{ τ.μ.} \times 50 \text{ ευρώ/τ.μ.} + 15 \text{ τ.μ.} \times 80 \text{ ευρώ/τ.μ.} = 2.400 + 2.000 + 1.200 = 5.600 \text{ ευρώ}$$

Επιβατικά αυτοκίνητα ΙΧ

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης , ορίζεται ως εξής:

Κυβικά εκατοστά Ι.Χ.	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη
0- 1.200 κυβικά εκατοστά	3.000 ευρώ
1200 - 2.000 κυβικά εκατοστά	300 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά

2.000 - 3.000 κυβικά εκατοστά	500 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά
3.000 κυβικά εκατοστά και άνω	700 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά

Παρατηρείται ότι μέχρι 1.200 κυβικά εκατοστά η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι σταθερή, ενώ άνω των 1.200 κυβικών εκατοστών αυτή αυξάνεται κλιμακωτά όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα. Έτσι, στο παράδειγμα μας, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για ένα αυτοκίνητο 1.600 κυβικών εκατοστών είναι : 3.000 ευρώ + 300 ευρώ x 4 = 4.200 ευρώ.

Σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού, ασφαλίσεων, καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται, ανάλογα με τα μέτρα ολικού μήκους του σκάφους, ως εξής:

Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη
Ολικό μήκος

Ολικό μήκος	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη
Μέχρι 5 μέτρα	3.000 ευρώ
Πάνω από 5 μέτρα	4.000 ευρώ

Έτσι, στο παράδειγμα μας, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για ένα ταχύπλοο 5,5 μέτρων είναι 4.000 ευρώ.

Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη

Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.

Σύνολο τεκμηρίων : 5.600+4.200+4000+5000 = 18.800 €

Διάφορα ποσού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ανάλωση κεφαλαίου

Εισοδήματα – τεκμήρια = 36.800 – 18.800 = 18.000 €

Έτος 2011

Εισόδημα από μισθούς 34.850 €

Τεκμήρια

Κύρια κατοικία

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται, μετά τις τροποποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν στο άρθρο 16 του Κ.Φ.Ε. από το ν. [3986/2011](#), κλιμακωτά ως εξής:

Κύρια κατοικία

Τετραγωνικά μέτρα α/ κατοικίας	Ισχύουσα ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2012	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2011
Μέχρι 80 τ.μ.	40 €/το τ.μ.	30 €/το τ.μ.
81-120 τ.μ.	65 €/το τ.μ.	50 €/το τ.μ.
121-200 τ.μ.	110 €/το τ.μ.	80 €/το τ.μ.
201 - 300 τ.μ.	200 €/το τ.μ.	150 €/το τ.μ.
300 τ.μ. και άνω	400 €/το τ.μ.	300 €/το τ.μ.

Για κύρια κατοικία 135 τ.μ., η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής: 80 τ.μ. X 40 €/τ.μ. + 40 τ.μ. x 65 €/τ.μ + 15 τ.μ. X 110 €/τ.μ. = 3.200 + 2.600 + 1.650 = 7.450 €

Επιβατικά αυτοκίνητα ΙΧ

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, μετά τις τροποποιήσεις του ν. [3986/2011](#) στο άρθρο 16 του Κ.Φ.Ε., ορίζεται ως εξής (παρατίθενται για συγκριτικούς σκοπούς και τα περσινά μεγέθη στην τρίτη στήλη):

Κυβικά εκατοστά I.X.	Ισχύουσα αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2012	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2011
Μέχρι 1.200 κυβικά εκατοστά	4.000 €	3.000 €
1200 - 2.000 κυβικά εκατοστά	+ 600 €100 κ.ε.	+ 300 €100 κ.ε.
2.000 - 3.000 κυβικά εκατοστά	+ 900 €100 κ.ε.	+ 500 €100 κ.ε.
3.000 κυβικά εκατοστά και άνω	+ 1200 €100 κ.ε.	+ 700 €100 κ.ε.

Παρατηρείται ότι μέχρι 1.200 κυβικά εκατοστά η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι σταθερή, ενώ άνω των 1.200 κυβικών εκατοστών αυτή αυξάνεται κλιμακωτά όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα. Έτσι, για παράδειγμα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για ένα αυτοκίνητο 1.600 κυβικών εκατοστών είναι :

$$4.000 \text{ ευρώ} + 600 \text{ ευρώ} * 4 = 6.400 \text{ ευρώ.}$$

Σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου

Γενικά

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλειμενισμού, ασφαλιστρών, καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται, ανάλογα με τα μέτρα ολικού μήκους του σκάφους, ως εξής:

Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη

Ολικό μήκος	Ισχύουσα ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2012	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2011
Μέχρι 5 μέτρα	4.000 €	3.000 ευρώ
Πάνω από 5 μέτρα	+ 2.000 €το μέτρο	4.000 ευρώ

Παρατηρείται ότι η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για τα μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου υπολογίζεται πλέον κλιμακωτά πάνω από τα 5 μέτρα και για κάθε επιπλέον των 5 μέτρο, σε αντίθεση με τα όσα ίσχυσαν κατά την περσινή χρονιά. Έτσι, για παράδειγμα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το οικονομικό έτος 2012 για ένα ταχύπλοο 4 μέτρων θα είναι 4.000 ευρώ, για ένα ταχύπλοο 5,5 μέτρων θα είναι 6.000 ευρώ (4.000 + 1 x 2.000)

Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη

Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.

Σύνολο τεκμηρίων : 7.450+6.400+6.000+5.000 = 24.850 €

Διάφορα ποσού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ανάλωση κεφαλαίου

Εισοδήματα – τεκμήρια = 34.850 – 24.850 = 10.000 €

Έτος 2012

Εισόδημα από μισθούς 24.850 €

Τεκμήρια

Κύρια κατοικία

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται, μετά τις τροποποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν στο άρθρο 16 του Κ.Φ.Ε. από το ν. [3986/2011](#), κλιμακωτά ως εξής:

Κύρια κατοικία

Τετραγωνικά μέτρα α/ κατοικίας	Ισχύουσα ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2012	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2011
Μέχρι 80 τ.μ.	40 €το τ.μ.	30 €το τ.μ.

81-120 τ.μ.	65 €/το τ.μ.	50 €/το τ.μ.
121-200 τ.μ.	110 €/το τ.μ.	80 €/το τ.μ.
201 - 300 τ.μ.	200 €/το τ.μ.	150 €/το τ.μ.
300 τ.μ. και άνω	400 €/το τ.μ.	300 €/το τ.μ.

Για κύρια κατοικία 135 τ.μ., η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής: $80 \text{ τ.μ.} \times 40 \text{ €/τ.μ.} + 40 \text{ τ.μ.} \times 65 \text{ €/τ.μ.} + 15 \text{ τ.μ.} \times 110 \text{ €/τ.μ.} = 3.200 + 2.600 + 1.650 = 7.450 \text{ €}$

Επιβατικά αυτοκίνητα ΙΧ

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, μετά τις τροποποιήσεις του ν. [3986/2011](#) στο άρθρο 16 του Κ.Φ.Ε., ορίζεται ως εξής (παρατίθενται για συγκριτικούς σκοπούς και τα περσινά μεγέθη στην τρίτη στήλη):

Κυβικά εκατοστά Ι.Χ.	Ισχύουσα ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2012	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2011
Μέχρι 1.200 κυβικά εκατοστά	4.000 €	3.000 €
1200 - 2.000 κυβικά εκατοστά	+ 600 €/100 κ.ε.	+ 300 €/100 κ.ε.
2.000 - 3.000 κυβικά εκατοστά	+ 900 €/100 κ.ε.	+ 500 €/100 κ.ε.
3.000 κυβικά εκατοστά και άνω	+ 1200 €/100 κ.ε.	+ 700 €/100 κ.ε.

Παρατηρείται ότι μέχρι 1.200 κυβικά εκατοστά η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι σταθερή, ενώ άνω των 1.200 κυβικών εκατοστών αυτή αυξάνεται κλιμακωτά όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα. Έτσι, για παράδειγμα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για ένα αυτοκίνητο 1.600 κυβικών εκατοστών είναι : $4.000 \text{ ευρώ} + 600 \text{ ευρώ} \times 4 = 6.400 \text{ ευρώ}$.

Σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου

Γενικά

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού, ασφαλιστρών,

καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται, ανάλογα με τα μέτρα ολικού μήκους του σκάφους, ως εξής:

Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη

Ολικό μήκος	Ισχύουσα ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2012	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2011
	Μέχρι 5 μέτρα	4.000 €
Πάνω από 5 μέτρα	+ 2.000 €το μέτρο	4.000 ευρώ

Παρατηρείται ότι η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για τα μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου υπολογίζεται πλέον κλιμακωτά πάνω από τα 5 μέτρα και για κάθε επιπλέον των 5 μέτρο, σε αντίθεση με τα όσα ίσχυσαν κατά την περσινή χρονιά. Έτσι, για παράδειγμα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το οικονομικό έτος 2012 για ένα ταχύπλοο 4 μέτρων θα είναι 4.000 ευρώ, για ένα ταχύπλοο 5,5 μέτρων θα είναι 6.000 ευρώ (4.000 + 1 x 2.000)

Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη

Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.

Σύνολο τεκμηρίων : $7.450+6.400+6.000+5.000 = 24.850 \text{ €}$

Διάφορα ποσού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ανάλωση κεφαλαίου

Εισοδήματα – τεκμήρια = $24.850 - 24.850 = 0 \text{ €}$

Έτος 2013

Εισόδημα από μισθούς 24.850 €

Εισόδημα από ατομική επιχείρηση 30.000 €

Τεκμήρια

Κύρια κατοικία

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται, μετά τις τροποποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν στο άρθρο 16 του Κ.Φ.Ε. από το ν. [3986/2011](#), κλιμακωτά ως εξής:

Κύρια κατοικία

Τετραγωνικά μέτρα α/ κατοικίας	Ισχύουσα ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2012	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2011
Μέχρι 80 τ.μ.	40 €/το τ.μ.	30 €/το τ.μ.
81-120 τ.μ.	65 €/το τ.μ.	50 €/το τ.μ.
121-200 τ.μ.	110 €/το τ.μ.	80 €/το τ.μ.
201 - 300 τ.μ.	200 €/το τ.μ.	150 €/το τ.μ.
300 τ.μ. και άνω	400 €/το τ.μ.	300 €/το τ.μ.

Για κύρια κατοικία 135 τ.μ., η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής: $80 \text{ τ.μ.} \times 40 \text{ €/τ.μ.} + 40 \text{ τ.μ.} \times 65 \text{ €/τ.μ.} + 15 \text{ τ.μ.} \times 110 \text{ €/τ.μ.} = 3.200 + 2.600 + 1.650 = 7.450 \text{ €}$

Επιβατικά αυτοκίνητα ΙΧ

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, μετά τις τροποποιήσεις του ν. [3986/2011](#) στο άρθρο 16 του Κ.Φ.Ε., ορίζεται ως εξής (παρατίθενται για συγκριτικούς σκοπούς και τα περσινά μεγέθη στην τρίτη στήλη):

Κυβικά εκατοστά Ι.Χ.	Ισχύουσα ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2012	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2011
Μέχρι 1.200 κυβικά εκατοστά	4.000 €	3.000 €
1200 - 2.000 κυβικά εκατοστά	+ 600 €/100 κ.ε.	+ 300 €/100 κ.ε.
2.000 - 3.000 κυβικά εκατοστά	+ 900 €/100 κ.ε.	+ 500 €/100 κ.ε.
3.000 κυβικά εκατοστά και άνω	+ 1200 €/100 κ.ε.	+ 700 €/100 κ.ε.

Παρατηρείται ότι μέχρι 1.200 κυβικά εκατοστά η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι σταθερή, ενώ άνω των 1.200 κυβικών εκατοστών αυτή αυξάνεται κλιμακωτά όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα. Έτσι, για παράδειγμα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για ένα αυτοκίνητο 1.600 κυβικών εκατοστών είναι :

$$4.000 \text{ ευρώ} + 600 \text{ ευρώ} * 4 = 6.400 \text{ ευρώ.}$$

Σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου

Γενικά

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού, ασφαλίσεων, καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται, ανάλογα με τα μέτρα ολικού μήκους του σκάφους, ως εξής:

Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη

Ολικό μήκος	Ισχύουσα ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2012	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη - Οικ. έτος 2011
Μέχρι 5 μέτρα	4.000 €	3.000 ευρώ
Πάνω από 5 μέτρα	+ 2.000 € το μέτρο	4.000 ευρώ

Παρατηρείται ότι η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για τα μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου υπολογίζεται πλέον κλιμακωτά πάνω από τα 5 μέτρα και για κάθε επιπλέον των 5 μέτρο, σε αντίθεση με τα όσα ίσχυσαν κατά την περσινή χρονιά. Έτσι, για παράδειγμα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το οικονομικό έτος 2012 για ένα ταχύπλοο 4 μέτρων θα είναι 4.000 ευρώ, για ένα ταχύπλοο 5,5 μέτρων θα είναι 6.000 ευρώ (4.000 + 1 * 2.000)

Πισίνες

Οι δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες) εξακολουθούν να λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης. Για τις εξωτερικές

δεξαμενές κολύμβησης, η δαπάνη αυτή ορίζεται, κλιμακωτά, σε 160 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο μέχρι και τα 60 τετραγωνικά μέτρα και σε 320 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για επιφάνεια άνω των 60 τετραγωνικών μέτρων.

Στο παράδειγμα μας ο φορολογούμενος έχει πισίνα 60τμ και κατά συνέπεια τεκμήριο 9.600 €

Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη

Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.

Σύνολο τεκμηρίων : $7.450+6.400+6.000+9.600+5.000 = 34.450$ €

Διάφορα ποσού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ανάλωση κεφαλαίου

Εισοδήματα – τεκμήρια = $54.850 - 34.450 = 20.400$ €

Το Συνολικό ποσό ανάλωσης κεφαλαίου που μπορεί να κάνει χρήση ο φορολογούμενος για τα έτη 2010 – 2013, είναι 50.000 € που θα χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη τεκμηρίων το 2014.

Συνοψίζοντας έχουμε τα εξής ποσά που μπορεί ο φορολογούμενος να επικαλεστεί και να χρησιμοποιήσει ως ανάλωση κεφαλαίου :

<u>ΕΤΟΣ</u>	<u>ΔΗΛΩΘΕΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ</u>	<u>ΠΟΣΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ</u>	<u>ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣ ΑΝΑΛΩΣΗ</u>
2010	36800	18800	18000
2011	34850	24850	10000
2012	24850	24850	0
2013	54850	34450	20400
ΣΥΝΟΛΟ			48400

Από το σύνολο των τεκμηρίων θα αφαιρεθεί το σύνολο του ποσού που δικαιολογεί τα τεκμήρια : $142.530-48.400=94.130$

Κατά συνέπεια προκύπτει ότι το δηλωθέν εισόδημα 95.000> από τις αντικειμενικές δαπάνες 94.130 οπότε θα φορολογηθεί για το ποσό 95.000

Υπολογισμός Φόρου

Από ελευθέριο επάγγελμα

Εισόδημα	Φ.Σ	Ποσό Φόρου
45.000	26%	11.700

Από Μ.Υ

Εισόδημα	Φ.Σ	Ποσό Φόρου
25.000	22%	5.500
17.000	32%	5.440
8.000	42%	3.360
50.000		14.300

Συνολικός Φόρος :11.700+14.300=26.000

Τελικός φόρος 26.000

Από τα παραπάνω παρατηρούμε ότι το τεκμαρτό εισόδημα του φορολογούμενου είναι 47.530 ευρώ για να μην φορολογηθεί για αυτό το ποσό επικαλέστηκε την ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών η οποία είναι 48.400 ευρώ.Επομένως,αφαιρώντας $48.400-47.530=870$ ευρώ είναι το υπόλοιπο της ανάλωσης το οποίο μπορεί να χρησιμοποιήσει τα επόμενα έτη.

Παράδειγμα 2

Φορολογούμενος έγγαμος κατά τα φορολογικά έτη παρουσιάζει:

ΕΤΗ	ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ	Ε.ΙΧ.	ΣΚΑΦΟΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΙΣΙΝΑ	ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
2014	20.000	35.000	120 Τ.Μ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 2.800 €	1700 Κ.Ε ΑΝΩ ΤΩΝ 5 ΕΤΩΝ	7 ΜΕΤΡΑ	50 Τ.Μ	5.000 ΕΥΡΩ	ΑΓΟΡΑ ΠΑΓΙΟΥ ΑΞΙΑΣ 40.000 ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ 5.000
2013	18.000	32.000	120 Τ.Μ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 2.800 €	1700 Κ.Ε	7 ΜΕΤΡΑ	50 ΤΜ	5.000 ΕΥΡΩ	
2012	13.000	7.150	120 Τ.Μ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΗ ΖΩΝΗΣ ΚΑΤΩ 2.800 €	1700 Κ.Ε	7 ΜΕΤΡΑ		5.000 ΕΥΡΩ	
2011	25.000	12.000	120 Τ.Μ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΗ ΖΩΝΗΣ ΚΑΤΩ 2.800 €	1700 Κ.Ε	7 ΜΕΤΡΑ		5.000 ΕΥΡΩ	
2010	17.000	15.000	120 Τ.Μ ΜΕ ΤΙΜΗ ΖΩΝΗΣ ΚΑΤΩ 2800 €	1700 Κ.Ε	7 ΜΕΤΡΑ		5.000 ΕΥΡΩ	
2009	16.000	8.500	120 Τ.Μ ΜΕ ΤΙΜΗ ΖΩΝΗΣ ΚΑΤΩ ΑΠΟ 2.800€	1700 Κ.Ε			2.900 ΕΥΡΩ	

Έτος 2014

Σύνολο εισοδημάτων

$20.000+35.000=55.000$ ευρώ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη κύριας κατοικίας

$80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ ευρώ} = 3.200 \text{ ευρώ}$

$30 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ ευρώ} = 1.950 \text{ ευρώ}$

Σύνολο : 5.150 ευρώ

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη Ε.Ι.Χ 1700 κ.ε με άδεια πρώτης κυκλοφορίας 2009 και αξίας 40.000

$7.000 \text{ ευρώ} - (7.000 \text{ ευρώ} * 30\%) = 7.000 \text{ ευρώ} - 2.100 \text{ ευρώ} = 4.900 \text{ ευρώ}$

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη σκάφους 7 μέτρων

Για τα πρώτα 5 μέτρα 4.000 ευρώ

Για τα επόμενα 2 μέτρα +2000 ευρώ ανά μέτρα 4.000 ευρώ

Σύνολο : 8.000 ευρώ

Αντικειμενική δαπάνη εσωτερικής πισίνας 50 τ.μ

$50 \text{ τ.μ} * 160 \text{ ευρώ} = 8.000 \text{ ευρώ}$

Αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης 5.000 ευρώ

Συνολική ετήσια αντικειμενική δαπάνη:

$5.150+4.900+8.000+8.000+5.000+40.000+5.000=76.050 \text{ ευρώ}$

Η διαφορά που προκύπτει είναι $76.050-55.000=21.050$ ωστόσο για μην φορολογηθεί για αυτό το ποσό θα επικαλεστεί ανάλωση των προηγούμενων ετών. Τα έτη στα οποία θα ανατρέξουμε είναι από το 2009 έως 2013.

Οπότε έχουμε:

Έτος 2009

«Για το έτος 2009 σύμφωνα με το άρθρο 19 όπως ίσχυε με το ν. 3763/2009 προβλέπεται ότι για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου κάθε έτους από τα πραγματικά

εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα απαλλαγεί από το φόρο, τα οποία προκύπτουν από συμψηφισμό των θετικών και αρνητικών στοιχείων αυτών, από τα χρηματικά ποσά, τα οριζόμενα στις περιπτώσεις β', γ', δ', ε' και στ' και από οποιοδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί, εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 16 και 17, εφόσον εμπίπτουν στις διατάξεις περί εφαρμογής του τεκμηρίου. Έτσι έχουμε:

Κύρια κατοικία : εφόσον η κύρια κατοικία είναι μικρότερη από 120 τετραγωνικά μέτρα απαλλάσσεται από τεκμήριο για το έτος αυτό

Αυτοκίνητο : από τη στιγμή που η εργοστασιακή του αξία είναι κάτω από 50.000 ευρώ για το έτος αυτό απαλλάσσεται από τεκμήριο.

Για το 2009 δε υπάρχουν άλλα τεκμήρια οπότε από το καθαρό εισόδημά του φορολογούμενου θα αφαιρεθεί το ποσό 2.900 ευρώ που προβλέπει με τη παράγραφο 2 του άρθρου 19 του νόμου 2238/1994 όπως ίσχυε το 2009 νόμος 3763/2009» οπότε θα έχουμε : συνολικό εισόδημα $16.000 + 8.500 = 24.500$ ευρώ

«Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 16 ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις δύο χιλιάδες εννιακόσια (2.900) Ευρώ, το ποσό που πρέπει να εκπεσθεί αντί αυτών προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και των αποδεδειγμένων δαπανών διαβίωσης τους και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των δύο χιλιάδων εννιακοσίων (2.900)»

Επομένως το κεφάλαιο που απομένει να επικαλεστεί για το έτος 2009 :

24.500 ευρώ $- 2.900$ ευρώ $= 21.600$ ευρώ

Έτος 2010

Κύρια κατοικία

$80 \text{ τ.μ} * 30 \text{ ευρώ} = 2.400$ ευρώ

$30 \text{ τ.μ} * 50 \text{ ευρώ} = 1.500$ ευρώ

Σύνολο : 3.900 ευρώ

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη Ε.Ι.Χ. 1700 κ.ε

Από $0-1200$ κ.ε 3.000 ευρώ

Για τα επόμενα 500 κ.ε εκατοστά είναι 300 ευρώ ανά 100 κ.ε άρα $500 \text{ κ.ε} * 300 = 1.500$ ευρώ

Σύνολο : $3.000 + 1.500 = 4.500$ ευρώ

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη σκάφους

Για τα πρώτα 5 μέτρα 3.000 ευρώ

Τα επόμενα 2 είναι 4000 ευρώ ανά μέτρο επομένως 2 μέτρα *4.000 ευρώ =8.000 ευρώ

Σύνολο : 3.000+8.000=11.000 ευρώ

Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης 5.000 ευρώ

Σύνολο :3.900+4.500+11.000+5.000=24.400 ευρώ

Σύνολο εισοδημάτων :17.000+15.000=32.000

Επομένως το κεφάλαιο που απομένει για ανάλωση είναι 32.000-24.400=7.600 ευρώ

Έτος 2011

Κύρια κατοικία

80 τ. μ *40 ευρώ =3.200 ευρώ

30 τ.μ * 65 ευρώ =1.950 ευρώ

Σύνολο : 5.150 ευρώ

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη Ε.Ι.Χ 1700 κ.ε

0-1200 κ.ε 4.000 ευρώ και για τα επόμενα 500 κ.ε είναι 600 ευρώ ανά κ.ε έτσι έχουμε 500κ.ε *600 ευρώ =3.000

Σύνολο : 4.000+3.000=7.000 παρατηρούμε ότι το 2001 υπάρχει αύξηση κατά 1000 ευρώ από 0-1200 κ.ε και 300 ευρώ στα επόμενα από 1200-2000 κ.ε

Αντικειμενική δαπάνη σκάφου

Γι α τα πρώτα 5 μέτρα είναι 4.000 και για τα επόμενα 2 μέτρα είναι 2.000 ευρώ ανά μέτρο έτσι θα έχουμε(4.000+2*2.000) =8.000 πρέπει να σημειώσουμε κατά το προηγούμενο έτος έχουμε αύξηση κατά 1.000 ευρώ στα 5 πρώτα μέτρα και μείωση κατά 2.000 ευρώ από 5 μέτρα και πάνω .

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης 5.000 ευρώ

Σύνολο : 5.150+7.000+8.000+5.000=25.150

Σύνολο εισοδημάτων :25.000+12.000=37.000

Άρα θα έχουμε κεφάλαιο προς ανάλωση :37.000-25.150=11.850 ευρώ

Έτος 2012

Κύρια κατοικία

80 τ.μ *40 ευρώ =3.200 ευρώ

30 τ.μ *65 ευρώ =1.950ευρώ

Σύνολο : 5.150 ευρώ

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη Ε.Ι.Χ 1700 κ.ε

0-1200 κ.ε 4.000ευρώ και για τα επόμενα 500 κ.ε 600 ευρώ ανά 100 κ.ε άρα 500κ.ε *600 ευρώ =3.000

Σύνολο : 4.000+3.000=7.000 ευρώ

Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το σκάφος

Για τα πρώτα 5 μέτρα είναι 4.000 ευρώ και για τα επόμενα 2 μέτρα είναι 2.000 ευρώ ανά παραπάνω μέτρο (4.000+2*2.000)=8.000 ευρώ

Παρατηρούμε ότι σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος δε είχαμε αλλαγές στα τεκμήρια. Αντικειμενική δαπάνη διαβίωση 5.000 ευρώ

Σύνολο : 25.150

Σύνολο εισοδημάτων :13.000+7.150=20.150

Επομένως θα έχουμε 20.150-25.150=-5.000. Παρατηρούμε ότι κατά το 2011 ο φορολογούμενος είχε διαφορά τεκμηρίων και ίσως επέλεξε να μην επικαλεστεί ανάλωση κεφαλαίου. Από τη στιγμή που παρουσιάζει αρνητικό υπόλοιπο τότε ο προσδιορισμός του εισοδήματος γίνεται με βάση τα τεκμήρια και δε υπάρχει κεφάλαιο για επίκληση για το συγκεκριμένο έτος και δεν επηρεάζονται αρνητικά τα θετικά υπόλοιπα των προηγούμενων ετών.

Έτος 2013

Κύρια κατοικία

80 τ.μ *40 ευρώ =3.200 ευρώ

30 τ.μ *65 ευρώ =1.950 ευρώ

Σύνολο : 5.150 ευρώ

Αντικειμενική δαπάνη Ε.Ι.Χ. 1700 κ.ε

Από 0-1200 κ.ε 4.000 ευρώ

Για τα επόμενα 500 κ.ε θα είναι 600 ευρώ ανά 100 κ.ε έτσι θα έχουμε $4000+3.000=7.000$ ευρώ

Αντικειμενική δαπάνη σκάφους

Για τα 5 πρώτα μέτρα θα είναι 4. Ευρώ και για τα επόμενα 2 θα είναι +2.000 ευρώ ανά παραπάνω μετρό οπότε θα έχουμε $(4.000+2*2.000)=8.000$ ευρώ

Αντικειμενική δαπάνη εξωτερικής πισίνας

$50 \text{ τ.μ} * 160 \text{ ευρώ} = 8.000 \text{ ευρώ}$

Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης 5.000

Σύνολο : $5.150+7.000+8.000+8.000+5.000=30.150$

Σύνολο εισοδημάτων : $18.000+32.000=50.000$

Άρα το κεφάλαιο που μένει προς ανάλωση είναι : $50.000-30.150=19.850$

ΣΥΝΟΨΙΖΟΝΤΑΣ ΕΧΟΥΜΕ:

<u>ΕΤΗ</u>	<u>ΔΗΛΩΘΕΝ</u> <u>ΕΙΣΟΔΗΜΑ</u>	<u>ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ</u> <u>ΔΑΠΑΝΕΣ</u>	<u>ΥΠΟΛΟΙΠΟ</u> <u>ΠΡΟΣ</u> <u>ΑΝΑΛΩΣΗ</u> <u>ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ</u>
2009	24.500	2.900	21.600
2010	32.000	24.400	7.600
2011	37.000	25.150	11.850
2012	20.150	25.150	0
2013	50.000	30.150	19.850
		ΣΥΝΟΛΟ	60.900

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΛΙΚΟΥ ΦΟΡΟΥ 2014

ΓΙΑ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ :

Εισόδημα	Φ.Σ	Ποσό Φόρου
20.000	22%	4.400

ΓΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ :

Εισόδημα	Φ.Σ	Ποσό Φόρου
35.000	26%	9.100

ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΥ : $4.400+9.100=13.500$ ευρώ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κάθε χρόνο βλέπουμε στη χώρα μας να ψηφίζονται καινούριοι νόμοι στην προσπάθεια της όσο το δυνατόν δικαιότερης κατανομής των φόρων ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες του κάθε εισοδηματία. Τα τελευταία χρόνια επίσης είναι χαρακτηριστικότερη η προσπάθεια για καταπολέμηση της φοροδιαφυγής ενώ και η δημιουργία κινήτρων προς τον φορολογούμενο με αντίκρισμα φοροαπαλλαγών (π.χ. συγκέντρωση αποδείξεων) στράφηκε προς αυτή την κατεύθυνση.

Με το νέο φορολογικό σύστημα το οποίο επιβλήθηκε από την τρόικα, καθιερώνονται φόροι διαφορετικών ταχυτήτων ανάλογα με το ύψος των εισοδημάτων που δηλώνονται (από μισθωτές υπηρεσίες, από επιχειρηματική δραστηριότητα, από γεωργικές εκμεταλλεύσεις ή από ακίνητα) εξέλιξη η οποία μπέρδεψε ακόμη περισσότερο το υφιστάμενο σύστημα και προκάλεσε πολλές αδικίες. Οι συχνές εμφανίσεις νέων φόρων καταφέρνουν να μειώνουν όλο και πιο πολύ το εισόδημα ενώ η ανυπαρξία ενός σταθερού φορολογικού συστήματος αφαιρεί από τον Έλληνα φορολογούμενο τη δυνατότητα οικονομικού προγραμματισμού του βγάζοντας τον με αυτόν τον τρόπο εκτός προϋπολογισμού.

Η ανάλωση κεφαλαίου αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο που δίνει την δυνατότητα στους φορολογουμένους να μειώσουν το ποσό του φόρου που καλούνται να πληρώσουν και παράλληλα βοηθάει στον να υπάρχει μια γενικότερη ισορροπία στην οικονομία μιας χώρας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Φλώρος, Α. (2010). Φορολογική Λογιστική, Φορολογία Εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, λογιστική και πρακτική αντιμετώπιση (Εκδ 4η). Αθήνα: Εκδόσεις Σύγχρονη εκδοτική

Φορολογία εισοδήματος-Ανάλυση διατάξεων Ν.2238/94, Δημ. Σταματόπουλος

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Δ. ΙΩΑΝΝΗΣ, 2013: Λογιστικά, Κοστολόγηση, Φοροτεχνικά, Γενικό Λογιστικό Σχέδιο-Κ.Φ.Α.Σ. μέχρι και τον Ν.4110/13, (23η Έκδοση)

Μανεσιώτης, Β., (1990). Παραοικονομία και Φοροδιαφυγή: Μια Πρώτη Διερεύνηση της Μεταξύ τους Σχέσης, στο Παραοικονομία, Ι. Βαβούρας (επιμ.), Εκδόσεις Κριτική

Γιώργος Γκουμπανιτσάς. Οικονομική Ανάλυση του φαινομένου της φοροδιαφυγής, στην ιστοσελίδα: old.phs.uoa.gr/~ahatzis/Goubanitsas.doc

Σταματόπουλος, Δ., Καραβοκύρης, Α. (2010). Φορολογία Εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, πρακτικό βοήθημα. Αθήνα: Εκδόσεις Elforin

Σγουρινάκης Νίκος – Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, ερμηνεία και λογιστική αντιμετώπιση – Εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη 2012

INTERNET

www.gsis.gr , Ιστοσελίδα Υπουργείου Οικονομικών

www.e-forologia.gr ,

www.taxheaven.gr , Κοινότητα Λογιστών

www.taxheaven.gr

www.euretirio.com , Ευρετήριο Οικονομικών Όρων

www.Karagiannisd.gr

www.wikipedia.gr

www.epixeirisi.gr

www.oikonomikon.gr

http://astbooks.eu/analosi/forologikes_dhlwseis.pdf (φορολογικός οδηγός 2014)